

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก
เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

นางสาวพัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF PARENT INVOLVEMENT IN THE PROJECT OF CHILD CARE CENTERS
FOR LABOURERS IN WORKPLACE AND COMMUNITY

Miss Patcharin Junsongsang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Early Childhood Education

Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก
เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

โดย

นางสาวพัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง

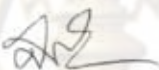
สาขาวิชา

การศึกษาปฐมวัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ดร.ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ

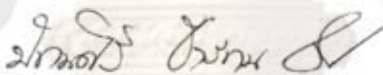
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

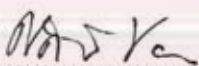
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

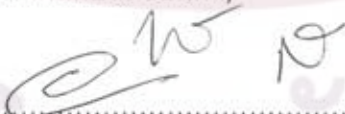
..... ประธานกรรมการ

(ดร.ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ดร.ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ)

..... กรรมการ

(ดร.อุไรรัตน์ สำเร็จวงศ์)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง : การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก
เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน. (A STUDY OF PARENT INVOLVEMENT IN
THE PROJECT OF CHILD CARE CENTERS FOR LABOURERS IN WORKPLACE AND
COMMUNITY) อ. ที่ปริกษานิพนธ์หลัก : ดร.ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ, 161 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรม
เลี้ยงดูเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ
การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการตัดสินใจ ประชากร ได้แก่
ผู้ปกครองจำนวน 810 คน จากศูนย์เลี้ยงเด็ก 36 ศูนย์ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 791 คนและผู้ให้ข้อมูล
ได้แก่ ผู้ปกครองจำนวน 30 คน ผู้บริหารจำนวน 6 คน และผู้ดูแลเด็กจำนวน 13 คน เก็บรวบรวมข้อมูล
โดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ คำวนวนหา ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา
ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและ
ชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่ปรากฏการมีส่วนร่วมในระดับมาก
โดยการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการติดต่อสื่อสาร
ส่วนการเป็นอาสาสมัครและการตัดสินใจมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการ
และชุมชน ที่พบมากที่สุดคือด้านการติดต่อสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้
ของเด็กที่บ้าน และด้านการเป็นอาสาสมัคร โดยปัญหาด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้
ของเด็กที่บ้าน และด้านการเป็นอาสาสมัคร ผู้ปกครองระบุว่าไม่มีเวลาเข้าร่วม ในขณะที่ปัญหาด้านการตัดสินใจ
ผู้ปกครองระบุว่าทางศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด ข้อเสนอแนะ
ที่ผู้ปกครองเรียกร้องมากที่สุด คือ การจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก รองลงมา คือ การจัดสรรเวลา
พักเที่ยงในการร่วมกิจกรรมกับเด็ก

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ศูนย์เลี้ยงเด็กกรณีตัวอย่างจำนวน 6 ศูนย์ พบว่า ศูนย์เลี้ยงเด็กส่วนใหญ่
มีนโยบายไม่ชัดเจนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยใช้การสื่อสารอย่าง
ไม่เป็นทางการระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา...หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา...

ลายมือชื่อนิสิต...พัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง

สาขาวิชา.....การศึกษาปฐมวัย.....

ลายมือชื่ออ.ที่ปริกษานิพนธ์หลัก.....ศศิลักษณ์ ชัยนิกิจ

ปีการศึกษา.....2551.....

4883726527 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : PARENT INVOLVEMENT / CHILD CARE CENTERS FOR LABOURERS IN WORKPLACE AND COMMUNITY

PATCHARIN JUNSONGSANG: A STUDY OF PARENT INVOLVEMENT IN THE PROJECT OF CHILD CARE CENTERS FOR LABOURERS IN WORKPLACE AND COMMUNITY.

THESIS PRINCIPAL ADVISOR: SASILAK KHAYANKIJ, Ph.D. 161 pp.

The purpose of this research was to study the state and problems of parent involvement in child rearing in the project of child care center for labourers in workplace and community in 4 aspects, which were communicating, volunteering, supporting children's learning at home, and decision making. The populations were 810 parents from 36 centers, questionnaire respond data were 791. The informants were 30 parents, 6 administrators, and 13 caregivers, an interview was used to collect the data. The data was analyzed by frequency, percentage and content analysis.

The results of study were as follows;

Parent involvement in child rearing in the project of child care center for labourers in workplace and community were at a moderate level. Considering each aspect, it was found that there was no high level in any aspect of parent involvement. The moderate level of parent involvement were supporting children's learning at home, and communicating, where as volunteering and decision making were at a low level.

The most problem of parent involvement in child rearing in the project of child care center for labourers in workplace and community was the aspect of communicating and the second decision making, learning at home, and volunteering. The problem parent identified t in the aspects of communicating, learning at home, and volunteering, that they didn't have much time to participate. The problem where as they identified in the aspect of decision making that the child care centers gave no opportunity for them to be involved. Parents suggested that the child care centers should arrange an adequate ratio of caregivers and children, and a free time during lunch for parents to be participated in the activities with children.

The data from 6 case studies revealed that most of the child care centers has an unclear policy of enhancing parent involvement. By using an informal communication between caregivers and parents.

Department.....Curriculum, Instruction, and
Educational Technology.....

Student's signature *Patcharin Junsongsang*

Field of study.....Early Childhood Education.....

Principal Advisor's signature *Sasilak Khayankij*

Academic year.....2008.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถและการช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ รวมทั้งคอยให้กำลังใจ ดูแล เอาใจใส่ด้วยดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ของอาจารย์เป็นอย่างสูง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปัทมาศิริ ธีรานุรักษ์ จารุชัยนิวัฒน์ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อุไรรัตน์ สำเริงวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณา ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อรชชา ตูลานันท์ อาจารย์ ดร.วรรณาท รักสกุลไทย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงเล็ก วรกุล ที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบเครื่องมือ ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งขอกราบ ขอบพระคุณทุกหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแก่ผู้วิจัย ทั้งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกระทรวงแรงงานที่ให้ข้อมูล ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ที่ผู้วิจัยไปทดลองใช้เครื่องมือ และศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชนทุกแห่ง ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ร่วมรุ่น สาขาการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกคน สำหรับมิตรไมตรี ความเอื้ออาทร กำลังใจ ที่มีให้กันตลอดมา

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้คอยอบรมสั่งสอนแต่สิ่งดีงาม แก่ผู้วิจัย ตลอดจนให้ความรัก ความห่วงใย กำลังใจ รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้วิจัย ตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

พัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	คำถามการวิจัย.....	6
	ขอบเขตการวิจัย.....	6
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
	ประโยชน์ที่ได้รับ.....	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	12
	ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	12
	ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	13
	แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	15
	ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	21
	โครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน.....	23
	แนวคิดและความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการ.....	23

สารบัญ

	หน้า
รูปแบบการดำเนินการศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน...	31
ขั้นตอนการดำเนินการจัดตั้งเพื่อจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการ และชุมชน.....	32
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดย สถานประกอบกิจการ.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
งานวิจัยในประเทศ.....	37
งานวิจัยต่างประเทศ.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	42
ประชากรและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย.....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน	57
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน โครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและ ชุมชน.....	68
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	100
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผลการวิจัย.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	110

สารบัญ

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	111
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก รายชื่อศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานใน สถานประกอบกิจการและชุมชนแบ่งเป็นรายภาคและจังหวัด.....	120
ภาคผนวก ข ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตาม ศูนย์เลี้ยงเด็ก.....	123
ภาคผนวก ค ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษา ของศูนย์เลี้ยงเด็ก.....	126
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	130
ภาคผนวก จ หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	132
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการ และชุมชน.....	135
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการ และชุมชน.....	143
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการ และชุมชน.....	148
ภาคผนวก ฅ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการ และชุมชน.....	153
ภาคผนวก ฎ ภาพจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์.....	157
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	161

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ลักษณะของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน.....	20
2	ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์.....	43
2	กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	43
4	โครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
5	ประเด็นการปรับแก้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	50
6	จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	53
7	ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์.....	54
8	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองของเด็กจำแนกตามสถานภาพ.....	57
9	ค่าเฉลี่ยกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนจำแนกเป็นรายด้าน.....	61
10	ค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนจำแนก เป็นรายข้อ.....	62
11	ความถี่ของปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน.....	66
12	ความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน.....	67
13	สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร.....	94
14	รายชื่อศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานใน สถานประกอบกิจการและชุมชนแบ่งเป็นรายภาคและจังหวัด.....	120
15	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามศูนย์เลี้ยงเด็ก.....	124
16	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษา ของศูนย์เลี้ยงเด็ก (ศูนย์เลี้ยงเด็กที่กำหนดสาระในการเรียนการสอน).....	127
17	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษา ของศูนย์เลี้ยงเด็ก (ศูนย์เลี้ยงเด็กที่ไม่กำหนดสาระในการเรียนการสอน).....	128

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
18	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษา ของศูนย์เลี้ยงเด็ก (ศูนย์เลี้ยงเด็กที่กำหนดสาระในการเรียนการสอน).....	129
19	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษา ของศูนย์เลี้ยงเด็ก (ศูนย์เลี้ยงเด็กที่ไม่กำหนดสาระในการเรียนการสอน).....	129
20	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษา.....	109

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
รูปภาพที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอกของศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ.....	158
รูปภาพที่ 2 สภาพแวดล้อมภายในของศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก.....	158
รูปภาพที่ 3 ภายในห้องเรียนศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง.....	158
รูปภาพที่ 4 เครื่องเล่นสนามศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค.....	159
รูปภาพที่ 5 ผู้ปกครองศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก เลี้ยงลูกขณะทำงาน.....	159
รูปภาพที่ 6 งานกิจกรรมของศูนย์รับเลี้ยงเด็กบริษัท ข.....	159
รูปภาพที่ 7 สัมภาษณ์ผู้ปกครองศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฉ.....	160
รูปภาพที่ 8 สัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค.....	160
รูปภาพที่ 9 เด็กๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก.....	160

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาของสังคม เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิต เป็นการวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเริ่ม พัฒนาศักยภาพขีดความสามารถด้านต่างๆในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพอย่างมีความสุข ทนต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเป็นพลังที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545)

เด็กปฐมวัย เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า เป็นความหวังของครอบครัวและผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อนาคตของประเทศชาติจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก เด็กที่มีพัฒนาการทุกด้านเหมาะสมกับวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเกิดประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) อธิบายถึงความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่า เป็นวัยสำคัญที่สุดของพัฒนาการชีวิตมนุษย์ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วง 5 ปีแรกจะมีผลต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพของเด็ก ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงมีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก สอดคล้องกับความเห็นของ อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร (2540) ที่ให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัยว่า เป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้านเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะระบบประสาทและสมองที่มีการเติบโตถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ เป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดในชีวิต ศักยภาพแห่งการพัฒนาด้านต่างๆสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องจากโรงเรียน และครอบครัว

Beaty (1998) กล่าวว่า วัยเด็กเป็นช่วงที่ครอบครัวมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองมีบทบาทต่อพัฒนาการของเด็กทั้งในทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เด็กเริ่มการเรียนรู้จากที่บ้าน ดังนั้น ผู้ปกครองจึงถือเป็นครูคนแรกของลูก มีส่วนสำคัญต่อการจัดการศึกษาของเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับอนุบาล ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระบบการศึกษา เนื่องจากเด็กปฐมวัยต้องการความใกล้ชิด และความรักจากพ่อแม่อย่างมาก ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากที่สุด

เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน เข้าใจความคิด ความรู้สึกของเด็กอย่างแท้จริง (หรรษา นิลวิเชียร, 2535) โรงเรียนหรือสถาบันทางสังคมแห่งหนึ่งแห่งใดไม่สามารถเป็นตัวแทนหรือเป็นที่รวบรวมบริบททางสังคมทั้งหมดให้แก่ชีวิตหนึ่งได้ครบถ้วน จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาและสถาบันครอบครัว ตลอดจนชุมชนต้องแสวงหาแนวทางและวิธีการในการทำงานร่วมกัน ประสานสัมพันธ์เพื่อเชื่อมโยงและร้อยรัดประสบการณ์ที่เด็กพึงได้รับในแต่ละบริบทที่เกี่ยวข้องให้มีความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน Leeper and others (1979, อ้างถึงใน อรุณี หวดาล, 2537) กล่าวว่า บ้านและโรงเรียนมีภาระหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก ซึ่งไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหากปราศจากความเข้าใจ การสนับสนุน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองและครูต้องรู้จักเด็กทุกด้านทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านเพื่อจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็ก ความสัมพันธ์ที่ระหว่างครูและผู้ปกครองในระยะแรกมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคตเป็นอย่างมาก นภเนตร ธรรมบวร (2544) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของครอบครัวนอกจากส่งผลในทางบวกแก่เด็กแล้วยังส่งผลดีต่อพ่อแม่ ผู้ปกครองเช่นกัน ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของตนที่มีต่อการศึกษาของเด็กและพัฒนาความรู้สึกของการเห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียน หลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองให้ประโยชน์แก่โรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ทำให้การจัดการศึกษามีคุณค่าและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ปกครองเป็นทรัพยากรบุคคลและผู้สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีที่สำคัญคือ ทำให้การจัดหลักสูตรการศึกษามีคุณค่าต่อเด็กและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เหล่านี้เป็นเหตุผลที่ทำให้สถานศึกษาหลายแห่งพยายามเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาของเด็กมากขึ้น ในปัจจุบันมีความเข้าใจตรงกันว่า ไม่ใช่ครูเพียงผู้เดียวที่ให้ความรู้ในการพัฒนาเด็กได้ ยังมีบุคคลอื่นอีกมากที่ช่วยให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองหรือชุมชน ซึ่งเปรียบเสมือนแนวร่วมที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด Borick and Tombair (อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2544) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 4 ลักษณะ คือ

1. ผู้ปกครองเป็นเพียงผู้รับข่าวสาร
2. ผู้ปกครองเป็นผู้เรียน
3. ผู้ปกครองเป็นครู
4. ผู้ปกครองเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ

Morrison (1998) ได้เสนอการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีที่มุ่งเน้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานตามความสามารถของผู้ปกครองเอง

2. การมีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาในการเป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะในการจัดการศึกษา

3. การมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของครอบครัวเป็นหลัก เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรงเพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมได้เรียนรู้ลักษณะนี้เป็นวิธีปฏิบัติที่ส่งเสริมครอบครัวให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

4. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ คือการประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นเข้าด้วยกัน โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

Epstein (1997) เสนอว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. การอบรมเลี้ยงดู คือ การช่วยให้ผู้ปกครองเกิดการพัฒนาทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2. การติดต่อสื่อสาร คือ การสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องหลักสูตรของโรงเรียนและความก้าวหน้าของเด็ก

3. การเป็นอาสาสมัคร คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัคร ด้วยวิธีการรับสมัครและการฝึกอบรมผู้ปกครอง รวมถึงการจัดสรรเวลาเพื่อความสะดวกของผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

4. การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน คือ การให้ข้อมูลและการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ที่บ้านให้กับเด็ก

5. การตัดสินใจ คือ การให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน

6. การร่วมมือกับชุมชน คือ การนำทรัพยากรและการบริการที่มีในชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยหลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่งผลให้เกิดความตื่นตัวในกลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีการจัดตั้งเครือข่ายแกนนำพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นองค์กรอิสระขึ้นมา โดยเครือข่ายแกนนำพ่อแม่ ผู้ปกครองได้ร่วมมือกับกลุ่มการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเมื่อเดือน พฤษภาคม 2543 ทำการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านกับสถานศึกษา ข้อเสนอจากงานวิจัยดังกล่าวนำเสนอรูปแบบและวิธีการเบื้องต้น 4 ด้าน คือ

ด้านการเลี้ยงดูในฐานะพ่อแม่ ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเด็กและการเรียน การสอน ด้านการเป็นอาสาสมัครเพื่อการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของ สถานศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

อย่างไรก็ตาม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้เติบโตเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องคำนึงถึงบริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ การพัฒนาเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องตอบสนองต่อ ความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการเร่งรัดพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาหลายปี เพื่อนำพา ประเทศก้าวไปสู่เวทีการแข่งขันระดับโลกมากขึ้น มีการส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดภาวะการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการแรงงานสตรีในสถานประกอบการ ทั้งในภาคการผลิต การค้า และการบริการ จากสภาพการณดังกล่าวได้ก่อให้เกิดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและ มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต นั่นคือ ปัญหาการดูแลบุตรในช่วงปฐมวัยหรือ ก่อนวัยเรียน เนื่องจากมารดามีแนวโน้มออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น ไม่สามารถรับผิดชอบ เลี้ยงดูบุตรได้เช่นเดิม ทำให้สตรีส่วนหนึ่งใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการส่งเด็กกลับไปอยู่กับญาติ ที่ต่างจังหวัด หรือฝากให้ผู้อื่นช่วยเลี้ยงดู ในขณะที่บางส่วนใช้บริการของสถานรับเลี้ยงเด็ก ทั้งในหน่วยงานราชการและเอกชน ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เด็กไม่มีโอกาสใกล้ชิดมารดา ไม่ได้รับ การดูแลเอาใจใส่อย่างเพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาทางโภชนาการ อุบัติเหตุ ระดับพัฒนาการถดถอย ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กในอนาคตและอาจกลายเป็นปัญหาทางสังคมต่อไป (อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ, 2545) ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ มีนโยบายกระตุ้นและส่งเสริมให้สถานประกอบการ จัดบริการการศึกษาปฐมวัยเพื่อดูแลเด็กให้แก่พนักงานสตรีของตน แม้ว่ากฎหมายคุ้มครอง แรงงานไม่ได้บัญญัติให้นายจ้างต้องจัดเป็นสวัสดิการให้แก่ลูกจ้างสตรี อย่างไรก็ตาม ควรส่งเสริม ให้มีการจัดบริการเพื่อดูแลเด็ก ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่พนักงานเพิ่มเติมจากที่กฎหมายกำหนดไว้ ในปัจจุบัน แม้ว่าแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยสถานประกอบการยังไม่ได้ถูกนำไปปฏิบัติ ในสถานประกอบการส่วนใหญ่ หากเริ่มได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(กองแรงงานหญิงและเด็ก, 2535) Ellen and others (1995) ทำการวิจัยเรื่อง การสนับสนุนของ เจ้าของสถานประกอบการในการให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความร่วมมือของครอบครัวมีหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การสนับสนุนให้มีหลักสูตรหรือนโยบาย เพื่อกระตุ้นให้ลูกจ้างเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของบุตรหลาน

2. การพัฒนาหลักสูตรหรือนโยบาย เพื่อปรับปรุงศูนย์เด็กและโรงเรียนในชุมชน

3. การช่วยเหลือโรงเรียนและศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อพัฒนาหลักสูตรหรือนโยบาย

การมีส่วนร่วมของครอบครัว

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 บัญญัติให้สถานประกอบการมีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับลูกจ้างและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับสิทธิประโยชน์ด้านวิชาการ เงินอุดหนุนการจัดการศึกษา และการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามที่กฎหมายกำหนด รัฐบาลเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ในการประชุมสภาการศึกษาเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2547 ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานในที่ประชุม ได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กระทรวงแรงงาน ดำเนินโครงการนำร่องส่งเสริมการจัดการศึกษาในสถานประกอบการ ตามแนวทางที่กฎหมายกำหนดดังกล่าว โดยให้คัดเลือกสถานประกอบการจำนวนหนึ่งที่มีความพร้อมและมีความสนใจ เพื่อพัฒนาเป็นสถานประกอบการต้นแบบ หรือตัวอย่างในการจัดการศึกษาให้กับพนักงานหรือบุคคลที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง ต่อมามีการจัดตั้งโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ และชุมชนขึ้น โดยเป็นโครงการที่บูรณาการภารกิจร่วมกันระหว่าง 5 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ในการส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำ และฝึกอบรมแก่นายจ้างของสถานประกอบการซึ่งมีความประสงค์จัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อเป็นสวัสดิการนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ได้มีการลงนามไปเมื่อ วันอังคารที่ 28 ธันวาคม 2547 ณ ทำเนียบรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

1. เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูบุตรและลดความวิตกกังวลของผู้ใช้แรงงาน
2. เพื่อสร้างความมั่นใจและขวัญกำลังใจให้กับผู้ใช้แรงงานในการส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน
3. เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างด้วยกัน
4. เพื่อให้บุตรของผู้ใช้แรงงานได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม

และสติปัญญาอย่างถูกต้องเหมาะสม

5. เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยส่วนรวมของประเทศ

ในปี พ.ศ. 2548 มีศูนย์เลี้ยงเด็กที่สนใจเข้าร่วมโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อ ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน จำนวน 60 ศูนย์ แต่จากการสำรวจล่าสุดในปี พ.ศ. 2551 พบว่ามีศูนย์เลี้ยงเด็กที่ยังเปิดดำเนินการ จำนวนทั้งสิ้น 36 ศูนย์ กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยภาคกลางในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการมากที่สุด จากสภาวะความต้องการสถานรับเลี้ยงเด็กที่เพิ่มมากขึ้นของผู้ปกครองในระดับผู้ใช้แรงงาน ประกอบกับการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม

พัฒนาการเด็กปฐมวัยร่วมกับสถานรับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์เลี้ยงเด็กในฐานะครูคนแรก และผู้ที่มีอิทธิพลกับเด็กมากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสถานประกอบการโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ กิจกรรมและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการตัดสินใจ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สะท้อนภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์เลี้ยงของสถานประกอบการ ตลอดจนเป็นแนวทางให้แก่ผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อการพัฒนาเด็กอย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจกรรมและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการตัดสินใจ

คำถามการวิจัย

สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจกรรมและชุมชนเป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจกรรมและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการตัดสินใจ
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครอง ของศูนย์เลี้ยงเด็กโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจกรรมและชุมชน จำนวน 36 ศูนย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์เลี้ยงเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนศูนย์เลี้ยงเด็กในการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างสอดคล้องทั้งที่บ้านและศูนย์เลี้ยงเด็ก ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการตัดสินใจ

การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้ปกครองรับทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าเรื่องการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หลักสูตรโครงการ และกิจกรรมต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็ก ผ่านการสื่อสารกับผู้ดูแลเด็กในลักษณะการสื่อสารทางเดียว และการสื่อสารสองทาง

การเป็นอาสาสมัคร หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานสนับสนุน กิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น ได้แก่ การเข้าร่วมทำกิจกรรมตามวาระสำคัญต่างๆที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น การสนับสนุนด้านสิ่งของงบประมาณ และการสนับสนุนด้านแรงงาน

การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้แก่เด็กในแนวทางเดียวกับศูนย์เลี้ยงเด็ก ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การให้คำแนะนำหรือความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้วยการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การเล่นเกม การหาของเล่น หนังสือ การแสดงผลงานของเด็กหรือรวบรวมผลงานของเด็ก และการพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ

การตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก ตลอดจนมีบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก ได้แก่ การเป็นคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก การเข้าร่วมคิด วางนโยบาย เป้าหมาย หลักสูตรของศูนย์เลี้ยงเด็ก การมีส่วนร่วมในการบริหาร การเงิน การบริหารงานบุคคล การป้องกันภัยจากภายนอกสถานศึกษา การร่วมประเมินผลการดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก

โครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน หมายถึง โครงการนำร่องส่งเสริมการจัดการศึกษาในสถานประกอบการ เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดภายใต้ความร่วมมือของ 5 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ กิจกรรมและชุมชน จำนวน 36 ศูนย์ รับผิดชอบดูแลเด็กแรกเกิด - 6 ปี ที่เป็นบุตรหลานของพนักงาน

ผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็ก หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ดูแล บริหารงานในศูนย์เลี้ยงเด็ก หรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งดังกล่าวในศูนย์เลี้ยงเด็ก ของสถานประกอบการที่อยู่ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ และชุมชน

ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กในศูนย์เลี้ยงเด็กของสถานประกอบการที่อยู่ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลอื่น ที่ทำหน้าที่โดยตรงในการอบรมเลี้ยงดู และตัดสินใจในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับเด็กที่รับบริการของศูนย์เลี้ยงเด็ก ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน และทำงานอยู่ในสถานประกอบการนั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากตำรา หนังสือ วารสาร เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

1.2 ศึกษาดูงานและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 810 คน ในศูนย์เลี้ยงเด็กโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน จำนวน 36 ศูนย์

2.2 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน ผู้บริหาร จำนวน 6 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 13 คน ในศูนย์เลี้ยงเด็กโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน จำนวน 6 ศูนย์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 4 ชุด ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด คือ แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่องสภาพและปัญหา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ และชุมชน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการและชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3.2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามผู้ปกครอง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน โดยขอความร่วมมือผู้ดูแลเด็กในการแจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครอง และส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ให้ผู้วิจัย

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยนัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์ตามความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่นัดหมายไว้

5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำมาสรุปจัดกลุ่มข้อมูล แจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ตามประเด็นต่างๆ ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำมาสรุป จัดกลุ่มข้อมูล และนำเสนอเป็นความเรียงรายการณี สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้งานในสถานประกอบการและชุมชน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำมาสรุป และนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงบรรยายรายการณีตามประเด็นต่างๆที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลที่ใช้เป็นแนวทางให้กับผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองในการสร้างความร่วมมือระหว่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
2. ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กของสถานประกอบการในการวางแผนและกำหนดนโยบายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ผู้วิจัยทำการศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

- 1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
- 1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
- 1.3 แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
- 1.4 ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

2. โครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

- 2.1 แนวคิดและความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการ
- 2.2 รูปแบบการดำเนินการศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน
- 2.3 ขั้นตอนการดำเนินการจัดตั้งเพื่อจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน
- 2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยสถานประกอบกิจการ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยในประเทศ
- 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาไม่ใช่ภาระรับผิดชอบของครูในโรงเรียน หรือพ่อแม่ผู้ปกครอง และสมาชิกของครอบครัวเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากการศึกษาถือเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน นักการศึกษาของไทยและต่างประเทศหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาไว้หลายประการดังนี้

Morrison (1998) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งช่วยให้พ่อแม่ได้ค้นพบและพัฒนาจุดเด่น สมรรถภาพสูงสุด และความสามารถพิเศษของตนเอง ในการที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเองและลูก

Epstein (1997) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามาในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนโรงเรียน ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการศึกษา รวมทั้งเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือครู ผู้บริหารและเด็กตลอดจนกิจกรรมอื่นของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การเน้นให้ผู้ปกครองเป็นครูของเด็กของตนเองและมีบทบาท ในการตัดสินใจว่าสิ่งใดควรสอนและสอนโดยใคร โดยมีเป้าหมายในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองคือ ให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจดีขึ้นในเรื่องความต้องการและลักษณะของเด็กรวมทั้งการให้การศึกษาที่ดีและถูกต้องเหมาะสมแก่เด็ก

กุลยา ตันติผลลาชีวะ (2544) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครู และโรงเรียนในการสร้างสรรค์ และพัฒนาเด็ก ให้เจริญเติบโต และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

อุทัย บุญประเสริฐ (2545) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกของครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อกิจกรรมต่างๆในการช่วยเหลือและมีอิทธิพลในการดำเนินกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน

ข้อความข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมทำงานกับโรงเรียน ครู และชุมชนซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็ก เพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโต และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเด็กร่วมกับทางโรงเรียน ส่งผลในทางบวกต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก นักการศึกษาจำนวนมากได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2543) ได้เปรียบเทียบความสำคัญของพ่อแม่จากคำสอนของพระพุทธองค์ว่า พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก โดยเฉพาะแม่เพราะการเรียนรู้เริ่มต้นตั้งแต่อยู่ในครรภ์ และหลังจากคลอดจนถึงวัย 3 ขวบ พ่อแม่เป็นผู้ที่มีบทบาทสูงสุด ลักษณะเด่นในความเป็นครูของพ่อแม่แตกต่างไปจากครูปกติหรือมีมากกว่าครูทั่วไป กล่าวคือ พ่อแม่ให้ความรักความเอาใจต่อลูกอย่างมากจนยากที่จะหาความรักจากใครมาเปรียบเทียบได้ พ่อแม่เป็นครูของลูกตลอดเวลา คือสามารถอบรมสั่งสอนลูกได้ตลอดเวลา

Recchia (2002) กล่าวว่า แนวคิดเดิมมองว่าครอบครัวเป็นแหล่งที่ทำให้เด็กมีปัญหา ในขณะที่แนวคิดใหม่มองว่า ครอบครัวเป็นแหล่งแรกที่ช่วยแก้ปัญหาของเด็ก การเปลี่ยนทัศนคติและมุมมองที่มีต่อครอบครัวนี้ เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการทบทวนและให้คุณค่าแก่ครอบครัว งานวิจัยจำนวนมากในช่วงทศวรรษ 1990 เปิดเผยถึงผลของความสำเร็จทางการเรียนของเด็กว่า เนื่องมาจากความสนใจและดูแลเอาใจใส่ของครอบครัวที่มีต่อเด็ก นอกจากนี้ นักการศึกษายังเชื่อมั่นว่า ครอบครัวมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญและมีผลทางด้านบวกต่อการให้ความช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวที่อ่อนแอ การเอาใจใส่ของครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

นภเนตร ธรรมบวร (2544) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ด้านการศึกษา มิใช่มีผลต่อความสำเร็จด้านการเรียนของเด็กเท่านั้น หากยังส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็ก และมีทัศนคติทางบวกต่อตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยพฤษ์ เสรีรักษ์ และ บังอร เสรีรัตน์ (2543) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองช่วยให้พ่อแม่ได้ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของตนเอง เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544) และ Epstein (1997) นำเสนอความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีต่อเด็ก ครู และผู้ปกครอง ดังนี้

1) ความสำคัญต่อเด็ก ได้แก่

1.1) เด็กมีความรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ในโรงเรียนมากกว่าเด็กอื่น ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับบุคลากรในโรงเรียน จนเด็กรู้สึกเหมือนอยู่กับผู้ใหญ่ที่ตนเองมีความคุ้นเคย

1.2) เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมต่างๆ

1.3) เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครองมากขึ้น

1.4) เด็กมีเจตคติที่ดีต่อผู้ปกครอง บุคลากร และโรงเรียน

2) ความสำคัญต่อครู ได้แก่

2.1) ครูสามารถเรียนรู้จากความรู้และประสบการณ์ที่ผู้ปกครองนำมาแลกเปลี่ยน

2.2) ครูได้เพิ่มประสบการณ์และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้ปกครองที่มีความหลากหลาย

2.3) ครูสามารถสำรวจผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางเพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้กับเด็กปฐมวัย และคณะครูในสถานศึกษาปฐมวัยได้

2.4) ครูมีโอกาสดำเนินการสังเกตเห็นความสัมพันธ์ของเด็กกับสมาชิกครอบครัว

2.5) ครูสามารถพัฒนาบทบาทของตนเองและพัฒนาการสื่อสารอย่างเหมาะสม

2.6) ครูเพิ่มความมั่นใจในการจัดการปัญหาของเด็ก ซึ่งนำไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) ความสำคัญต่อผู้ปกครอง ได้แก่

3.1) ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาปฐมวัยในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุตรหลานของตนขณะอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัย

3.2) ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก หลักการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเรียนสำหรับปฐมวัยมากขึ้น

3.3) ผู้ปกครองมีโอกาสดำเนินการใหม่ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการ และเจริญเติบโตให้เด็กมากขึ้น ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดู และเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กที่บ้านได้

3.4) ผู้ปกครองมีโอกาสดูช่วยเหลือและเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

3.5) ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเห็นความสำคัญของตนเองที่มีต่อบุตรหลานมากขึ้น

3.6) ผู้ปกครองได้แบ่งปันประสบการณ์ และสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและครอบครัวของเด็กคนอื่น

3.7) ผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น

3.8) ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อผู้ดูแลเด็กและสถานศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยโดยให้พ่อแม่ ผู้ปกครองตลอดจนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย ส่งผลดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเด็ก ครู และผู้ปกครอง เนื่องจากการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับการศึกษาของลูก เป็นการสนับสนุนและช่วยเหลือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียนภายใต้ความสมัครใจและความพร้อมของผู้ปกครองแต่ละคนที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองบางคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในทุกกิจกรรม ขณะที่บางคนสามารถเข้าร่วมได้เพียงบางกิจกรรม ผู้ปกครองจึงเปรียบเสมือนทรัพยากรบุคคลที่มีค่าซึ่งครูต้องค้นหาและบูรณาการทักษะ ความรู้ความสามารถของผู้ปกครองตลอดจนบุคคลในชุมชนในการสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพสูงสุด ที่สำคัญ คือ การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนส่งผลในทางบวกแก่เด็ก ทั้งในมิติด้านพุทธิปัญญาและด้านจิตใจ

1.3 แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีหลายลักษณะ เช่นเดียวกับความหลากหลายของการนำลงสู่ปฏิบัติ วิธีการในการสร้างการมีส่วนร่วมจึงขึ้นกับกลุ่มบุคคล สถานการณ์ ความพร้อม และแนวคิดของผู้ปฏิบัติ

Epstein (1997) แบ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

1) การอบรมเลี้ยงดู คือ การช่วยให้ผู้ปกครองเกิดการพัฒนาทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการพัฒนาทักษะความรู้ในการเตรียมตัวลูกให้พร้อมเข้าโรงเรียน ช่วยให้ลูกมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์

กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การจัดอบรม สัมมนาผู้ปกครองที่โรงเรียนหรือหน่วยงานต่างๆในชุมชน การเยี่ยมบ้าน การจัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง กิจกรรมดังกล่าวไม่จำเป็นต้องกำหนดตายตัวว่าต้องจัดขึ้นเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น แต่สามารถทำได้หลายแนวทางเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการเลี้ยงดูบุตรกระจายไปสู่ผู้ปกครองอย่างทั่วถึง

สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกแก่ทุกคนรอบครัว ไม่เฉพาะแต่บางครอบครัวที่สามารถมาร่วมกิจกรรมการอบรม สัมมนา หรือประชุมเชิงวิชาการเท่านั้น และการกระตุ้นให้ครอบครัวของเด็กให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กแก่ครูทั้งในเรื่องพัฒนาการ อุนิสัย และความสามารถพิเศษ

2) การติดต่อสื่อสาร คือ การสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องหลักสูตร โครงการต่างๆของโรงเรียนและความก้าวหน้าเรื่องการเรียนรู้ของเด็ก โดยเป็นการสื่อสารแบบสองทาง คือ จากโรงเรียนไปยังครอบครัวและจากครอบครัวไปยังโรงเรียน วิธีการติดต่อสื่อสารควรใช้หลายวิธีที่แตกต่างกันตามแต่เวลา โอกาส และสถานการณ์ โรงเรียนสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน และพัฒนาการของเด็ก การติดต่อสื่อสารนี้รวมถึงจดหมาย ประกาศต่างๆสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน การติดต่อทางโทรศัพท์ การประชุมผู้ปกครอง ตลอดจนวิธีการต่างๆที่จะสื่อสารกับผู้ปกครอง

กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การประชุมพบปะผู้ปกครองปีละหนึ่งหรือสองครั้ง และติดตามผลตามความจำเป็น การทำจุลสารรายสัปดาห์หรือรายเดือนเพื่อรายงานพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ และแสดงความคิดเห็นกลับคืนให้โรงเรียน การประชุมเพื่อรับสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนจากครูประจำชั้น การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกแผนการเรียน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้นภายในโรงเรียน และการให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนโปรแกรมต่างๆการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียน

สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การทบทวนความพร้อม ความเหมาะสม และความถี่ของการให้ข้อมูลข่าวสารในการติดต่อสื่อสารของทางโรงเรียน ประสิทธิภาพและคุณภาพของการสื่อสารที่ใช้ และการจัดให้มีการสื่อสารสองทาง หรือหลายทางระหว่างบ้านกับโรงเรียนเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน

3) การเป็นอาสาสมัคร คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครด้วยวิธีการรับสมัครและการฝึกอบรมผู้ปกครอง รวมถึงการจัดสรรเวลาเพื่อความสะดวกของผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยครู ผู้บริหารโรงเรียนและเด็กในห้องเรียนหรือภายในบริเวณโรงเรียน นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนที่มาเป็นกำลังใจในการแสดงออกของนักเรียนที่โรงเรียนในโอกาสต่างๆ เช่น การแสดงละคร การแข่งขันกีฬา โรงเรียนสามารถพัฒนาและจัดทำปฏิทินกิจกรรมต่างๆให้มีความหลากหลาย เพื่อให้ครอบครัวของเด็กมีส่วนร่วมแสดงหรือเป็นผู้ชม โรงเรียนสามารถสรรหาและจัดการอบรมผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อครู นักเรียนและการพัฒนาโรงเรียนโดยรวม

กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การจัดตั้งโปรแกรมอาสาสมัครเพื่อช่วยครู ผู้บริหาร เด็กและผู้ปกครองคนอื่น ๆ จัดให้มีครอบครัวเพื่องานอาสาสมัคร การประชุมพบปะกัน และการจัดแหล่งบริการสำหรับครอบครัวของเด็ก สำรวจความสามารถของผู้ปกครอง เวลาและแหล่งอาสาสมัคร จัดให้มีคณะกรรมการดูแลความปลอดภัยหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะช่วยให้มีความปลอดภัยในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การสรรหาอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้ปกครองทุกท่านทราบว่าโรงเรียนยินดีให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียน การจัดทำปฏิทินกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น เพื่อสอดคล้องกับเวลาที่สะดวกของผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครในทางที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการที่ดีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการสร้างงานอาสาสมัคร การฝึกอบรมอาสาสมัคร และการจัดเวลาให้สอดคล้อง เพื่ออาสาสมัครและครูสามารถทำงานร่วมกันในการตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก

4) การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน คือ การให้ข้อมูลและการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ที่บ้านให้กับเด็ก รวมถึงการคำแนะนำจากผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการช่วยเหลือการเรียนรู้ของเด็กในห้องเรียน โรงเรียนให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองในการกำกับดูแล และช่วยเหลือเด็กในการทำบ้าน ความรู้เรื่องหลักสูตรและสิ่งที่เด็กต้องเรียนรู้ในแต่ละระดับ ตลอดจนการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อการประสบความสำเร็จในการเรียนของเด็ก

กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่เด็กควรมีตามที่หลักสูตรกำหนดในแต่ละระดับชั้น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการให้ที่บ้านของทางโรงเรียน และการกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการทำบ้าน การทำปฏิทินการบ้านนักเรียน และการกำหนดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองที่บ้าน การร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่โรงเรียน ช่วยเด็กตั้งเป้าหมายในการเรียนและการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไป

สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การวางแผนและกำหนดตารางปฏิทินของการบ้านที่ผู้ปกครองสามารถช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเด็กได้ ขณะเดียวกันเป็นการช่วยให้ผู้ปกครองได้รับรู้ถึงเนื้อหาวิชาต่างๆที่เด็กกำลังอยู่ในชั้นเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมหรือการบ้านที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5) การตัดสินใจ คือ การให้ผู้ปกครองเข้ามาร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนาผู้ปกครองที่เป็นผู้นำและเป็นตัวแทนในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองคนอื่น การตัดสินใจเป็นกระบวนการของกัลยาณมิตรในการแลกเปลี่ยนทัศนะและการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการบริหารชมรม หรือสมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน หรือร่วมเป็นกรรมการฝ่ายต่างๆของโรงเรียน

กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู กรรมการที่ปรึกษาหรือกรรมการฝ่ายต่างๆของโรงเรียน คณะกรรมการพัฒนาโรงเรียน การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้นำหรือตัวแทนของผู้ปกครอง การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะกรรมการบริหาร สมาคมผู้ปกครองและครู กับครอบครัวนักเรียนทุกคน

สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การรวบรวมผู้ปกครองซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ปกครองกลุ่มต่างๆ ในโรงเรียนมาเป็นกรรมการ การจัดประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการบริหารงานของสมาคมผู้ปกครองและครูอย่างมีประสิทธิภาพ และการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจ

6) การร่วมมือกับชุมชน คือ การนำทรัพยากรและการบริการที่มีในชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และเด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจากองค์กรและหน่วยงานในชุมชน

กิจกรรมที่ทางโรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ปกครอง ได้แก่ การให้บริการข่าวสาร ข้อมูลสำหรับเด็กและครอบครัวเกี่ยวกับ บริการสุขภาพ วัฒนธรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ บริการสังคมสงเคราะห์ในชุมชน การให้ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมของชุมชน ที่เกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้และการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การประสานงานระหว่างองค์กรและหน่วยงานในชุมชนเพื่อช่วยเหลือและบริการครอบครัวนักเรียนในทุกด้าน การบริการสังคมโดยเด็กผู้ปกครอง และโรงเรียน ร่วมกันจัดขึ้นในการช่วยเหลือชุมชน การมีส่วนร่วมของศิษย์เก่า เพื่อนักเรียนปัจจุบัน

สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องค่าใช้จ่าย คณะทำงาน และสถานที่สำหรับประชุมพบปะทำงานร่วมกัน การแจ้งข้อมูลให้ครอบครัวเด็กทราบเกี่ยวกับกิจกรรมและบริการในชุมชน การส่งเสริมให้ครอบครัวเด็กทุกคนร่วมกิจกรรมและรับประโยชน์จากบริการต่างๆในชุมชน และร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่

Morrison (1998) ได้เสนอการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน 4 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีที่มุ่งเน้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานตามความสามารถของผู้ปกครองเอง เช่น การเป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การหาทุน การทำงานธุรการ การมีส่วนร่วมลักษณะนี้ผู้ปกครองและครูได้รับประโยชน์ร่วมกัน และค่อนข้างเป็นเอกเทศ
- 2) การมีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาในการเป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะในการจัดการศึกษา เช่น การวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกตำรา การวางมาตรฐานการทำงาน วิธีการนี้กำลังแพร่หลาย เพราะผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจทางการศึกษา
- 3) การมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของครอบครัวเป็นหลัก เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรงเพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมได้เรียนรู้ลักษณะนี้เป็นวิธีปฏิบัติที่ส่งเสริมครอบครัวให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 4) การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ คือการประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นเข้าด้วยกัน โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

Borick and Tombair (อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2544) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 4 ลักษณะ คือ

- 1) ผู้ปกครองเป็นเพียงผู้รับข่าวสาร
- 2) ผู้ปกครองเป็นผู้เรียน
- 3) ผู้ปกครองเป็นครู
- 4) ผู้ปกครองเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ

ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมใน 2 บทบาท คือ ในฐานะของผู้รับและในฐานะผู้ปฏิบัติ ตารางที่ 1 แสดงกิจกรรมการมีส่วนร่วมจำแนกตามลักษณะของการมีส่วนร่วมและบทบาทของผู้ปกครอง กล่าวคือ ผู้ปกครองที่เป็นผู้รับข่าวสาร แสดงบทบาทในฐานะผู้รับ ในขณะที่ผู้ปกครองที่เป็นผู้เรียนและเป็นครู มีระดับของการเป็นผู้ปฏิบัติมากขึ้น โดยผู้ปกครองที่เป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ แสดงบทบาทในฐานะผู้ปฏิบัติสูงสุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ลักษณะของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน

ผู้ปกครองเป็นผู้รับ ข่าวสาร	ผู้ปกครองเป็นผู้เรียน	ผู้ปกครองเป็นครู	ผู้ปกครองเป็นผู้วินิจฉัย สั่งการ
ในฐานะผู้รับ	← การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง →		ในฐานะผู้ปฏิบัติ
ประชุมปรึกษาครู และ ผู้ปกครอง ประชุมปรึกษากลุ่ม รับสื่อเสียงตามสาย ต้อนรับครูมาเยี่ยมบ้าน ไปเยี่ยมโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่ โรงเรียน	ฝึกทักษะเป็นผู้ปกครอง เรียนทักษะการสอน เรียนภาษา เรียนหลักสูตรพิเศษ สำหรับผู้ปกครอง	เป็นอาสาสมัครงานบ้าน งานธุรการ ช่วยพัฒนาสื่ออุปกรณ์ เป็นครูผู้ช่วย ร่วมประเมินผล เป็นวิทยากร	เป็นคณะกรรมการสมาคม ครูผู้ปกครอง เป็นที่ปรึกษาสถานักเรียน เป็นที่ปรึกษาสภา ผู้ปกครอง เป็นสมาชิกที่มการจัดการ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (2543) เสนอเกณฑ์มาตรฐานความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) ระดับดี หมายถึง มีการร่วมมือและจัดการศึกษาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- 2) ระดับพอใช้ หมายถึง มีการร่วมมือกันและจัดกิจกรรมร่วมกันในบางโอกาส
- 3) ระดับควรปรับปรุง หมายถึง ไม่มีการร่วมมือกันหรือมีแต่ขาดความร่วมมือกัน

ในด้านการจัดการศึกษา

Compbell and Reamseyer (อ้างถึงใน วิจิต นันทสุวรรณ และจางง แรกพินิจ, 2544) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในโรงเรียนสามารถจัดระดับได้ดังนี้

- 1) ระดับไม่มีส่วนร่วมเลย คือ การที่โรงเรียนและผู้ปกครองไม่มีการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันต่างฝ่ายต่างอยู่ โรงเรียนไม่ให้โอกาสแก่ผู้ปกครองที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ผู้ปกครองไม่สนใจไม่รับรู้ไม่ร่วมกิจกรรมของโรงเรียน
- 2) ระดับการมีส่วนร่วมน้อย คือ การที่โรงเรียนติดต่อกับผู้ปกครองเป็นบางครั้ง ลักษณะของการมีส่วนร่วมเป็นการรับฟังสิ่งที่โรงเรียนได้แจ้งให้ทราบ
- 3) ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง คือ การที่ผู้ปกครองได้รับทราบเรื่องต่างๆจากโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นและมีคำถามจากผู้ปกครองมาสู่โรงเรียนบ้างเป็นครั้งคราว แต่ส่วนใหญ่เป็นการรับฟังจากโรงเรียนฝ่ายเดียว
- 4) ระดับการมีส่วนร่วมมาก คือ การที่โรงเรียนและผู้ปกครองเริ่มมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันมากขึ้น เป็นการติดต่อกันทั้งสองฝ่าย มีการค้นหาเหตุผลแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากขึ้น

5) ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การที่โรงเรียนและผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาพร้อมกันทั้งสองฝ่ายระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

Rasinski และ Fredericks (อ้างถึงใน พินิจดา วีระชาติ, 2542) ได้จัดระดับความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ผู้ปกครองเป็นผู้สังเกตการณ์ ซึ่งเป็นขั้นต่ำสุดและผู้ปกครองส่วนมากจะอยู่ในระดับนี้ โดยผู้ปกครองรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นที่โรงเรียนผ่านการพูดคุยกับเด็ก การอ่านจดหมายข่าว หรือการรับข้อมูลจากการสื่อสารทางเดียวที่ส่งไปที่บ้าน

ระดับที่ 2 ผู้ปกครองเป็นแหล่งให้ข้อมูล ผู้ปกครองสื่อสารข้อมูลกับครูในลักษณะของการสื่อสารสองทางผ่านทางโทรศัพท์ สมุดสื่อสาร จดหมาย และการประชุมผู้ปกครอง

ระดับที่ 3 ผู้ปกครองเป็นผู้เข้ามามีส่วนร่วม อาจเข้ามาร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือการเข้ามาเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน

ระดับที่ 4 ผู้ปกครองเป็นผู้สนับสนุน ซึ่งเป็นขั้นสูงที่สุด ผู้ปกครองและครูทำงานร่วมกันในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่น ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร การให้คำแนะนำแก่ครู การเป็นแกนนำในการสร้างกลุ่มผู้ปกครองในโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยความไว้วางใจและการประสานสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างสูง

แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมมีหลากหลายลักษณะ ซึ่งสะท้อนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตั้งแต่บทบาทเป็นฝ่ายรับความรู้หรือบริการ จนกระทั่งบทบาทการเป็นผู้ปกครองที่ตื่นตัวและเป็นฝ่ายรุกในการปฏิบัติกิจกรรมภายในโรงเรียน

1.4 ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ปัญหาหรืออุปสรรคของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามีผู้รวบรวมไว้หลายท่าน อาทิเช่น บวรวิทย์ เลิศไกร (2546) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการศึกษา กรณีศึกษาเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในความเป็นจริงการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติการสอนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญยิ่งต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองไม่สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้มากเท่าที่ควร อาจจะเป็นเพราะสาเหตุมาจากเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเศรษฐกิจแบบทุนนิยมทำให้ครอบครัวแบบดั้งเดิมที่มีผู้ใหญ่ช่วยดูแลอบรมเด็กกลายเป็นครอบครัวเดี่ยวแบบตัวใครตัวมัน แต่ละคนพยายามต่อสู้ดิ้นรนเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลา ไม่มีแรงจูงใจไม่มีความรู้ รู้สึกไม่สะดวก ขาดความเข้าใจในบทบาทของผู้ปกครองที่ควรจะเป็น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) สรุปปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติการสอนและผู้ปกครองที่ยึดติดกับความเคยชินเดิม ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียม ความไม่คุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองและผู้ปฏิบัติการสอน การขาดการจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม
- 2) การขาดการสื่อสารเชิงข้อมูลในการเคลื่อนไหวของนโยบายสถานศึกษา จึงทำให้ผู้ปกครองไม่รับรู้ ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างที่ควรเป็น
- 3) การบริหารจัดการเวลาที่ไม่เหมาะสมของพ่อแม่ผู้ปกครอง อันเนื่องมาจากภารกิจในการทำงานประจำ ทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมกับทางสถานศึกษาได้
- 4) ปัญหาทัศนคติความคิดที่แตกต่างกันระหว่างผู้ปฏิบัติการสอนกับพ่อแม่ผู้ปกครอง เพราะทั้ง 2 ฝ่าย อาจมีจุดยืน ทัศนคติ และวิธีการในการป้องกันเด็กในมุมมองที่ต่างกันอย่างส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด การไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2545) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภทไว้อย่างเป็นระบบ ดังนี้

- 1) จุดมุ่งหมายของการมีส่วนร่วม จุดมุ่งหมายไม่ชัดเจน ไม่ทราบว่าจะให้มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเพื่ออะไร จึงทำให้เกิดความสับสน
- 2) ผู้ที่ควรจะมีส่วนร่วม ผู้มีความรู้ความสามารถมักไม่เต็มใจเข้ามามีส่วนร่วม ผู้ที่เต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมอาจไม่มีความรู้ความสามารถ หรือผู้มีความรู้ความสามารถและมีความเต็มใจเข้าร่วมแต่ไม่มีเวลาพอที่จะเข้าร่วม
- 3) เรื่องที่ควรมีส่วนร่วม การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารในเรื่องอะไรบ้าง ภารกิจการบริหารแต่ละอย่างหรือเรื่องแต่ละเรื่องนั้น ต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน
- 4) วิธีการมีส่วนร่วม วิธีการหรือกิจกรรมในการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษามีหลายวิธี มักมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการ ปัญหา คือ ผู้ปกครองที่เป็นกรรมการมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนกรรมการทั้งหมด ความคิดเห็นของผู้ปกครองอาจไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร จึงอาจทำประโยชน์ให้กับกรรมการได้ไม่เต็มที่
- 5) ปริมาณของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมอย่างจอมปลอมและการมีส่วนร่วมมากเกินไป การมีส่วนร่วมอย่างจอมปลอม คือ ได้ชื่อว่าเป็นการมีส่วนร่วมแต่ไม่ได้ทำหน้าที่ของการมีส่วนร่วม เช่น เป็นกรรมการแต่ไม่ได้มาประชุม หรือมาประชุมแต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นเป็นค่านิยมที่เชื่อว่าเมื่อได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการถือว่าได้รับเกียรติ แต่ไม่ประสงค์ทำงานสำหรับการมีส่วนร่วมมากเกินไปนั้น เป็นการเข้าร่วมในทุกเรื่องทั้งที่ตนไม่ควรจะมีส่วนร่วมในเรื่องนั้น

สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้น เนื่องจาก 2 สาเหตุหลักๆ ได้แก่ 1) สาเหตุจากตัวผู้ปกครอง อาจเนื่องจากปัจจัยเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของตน และ 2) สาเหตุจากโรงเรียน อาจเนื่องจากการบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่ขาดการสื่อสารและการจัดการที่ดีในการดึงให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. โครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

2.1 แนวคิดและความสำคัญในการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการ

การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานประกอบกิจการ เป็นมาตรการหนึ่งที่สามารถแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบของครอบครัวคนงานในสังคมอุตสาหกรรมได้เป็นอย่างดี ตลอดจนช่วยสร้างความเท่าเทียมระหว่างแรงงานหญิงและชายในการจ้างงาน โดยให้ความคุ้มครองต่อสถานภาพของความเป็น “มารดา” ภายใต้สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ซึ่งสตรีจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพิ่มมากขึ้น ทำให้สังคมต้องสนใจถึงกระบวนการต่างๆ ที่ช่วยรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ศูนย์เลี้ยงเด็กปฐมวัยในสถานประกอบการ เป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยสร้างความสมดุลระหว่างบทบาทของสตรีทั้งในด้านครอบครัวและการทำงาน ให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (อ้างถึงใน สุมาลี วงศ์กรทอง, 2548) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องการจัดศูนย์ดูแลเด็กปฐมวัยในสถานประกอบกิจการเป็นข้อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ เรียกว่า “ข้อเสนอแนะว่าด้วยการจ้างงานของสตรีที่รับผิดชอบต่อครอบครัว” โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

“สตรีในหลายประเทศได้ออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น จนได้กลายเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของกำลังแรงงานการผลิตของประเทศ และสตรีเหล่านั้นส่วนมากมักมีปัญหาพิเศษเช่นเดียวกันที่เกิดจากความจำเป็นในบทบาทความรับผิดชอบของสตรีซึ่งต้องรับภาระทั้งในครอบครัวตามบทบาทหน้าที่ของแม่บ้าน และงานในที่ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของลูกจ้าง จึงควรที่หน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์กรนายจ้าง องค์กรลูกจ้าง จะได้ร่วมกันกำหนดมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสม ตลอดจนขอบเขตลักษณะของการให้บริการดูแลเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นบุตรของลูกจ้างสตรี และอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อช่วยให้คนงานสตรีในสถานประกอบกิจการ สามารถปฏิบัติภาระที่รับผิดชอบทั้งสองด้านได้อย่างครบถ้วนมีประสิทธิภาพ”

แนวคิดดังกล่าว กระตุ้นให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกหลายประเทศบัญญัติเป็นกฎหมายสวัสดิการแรงงาน เช่น ประเทศบังคลาเทศ เนปาล และอินเดีย ได้กำหนดให้สถานประกอบการที่มีการจ้างแรงงานสตรีจำนวนตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ต้องจัดให้มีสวัสดิการในการดูแลเด็กปฐมวัย ในขณะที่กฎหมายคุ้มครองแรงงานของฟิลิปปินส์กำหนดให้พยาบาลหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์ดังกล่าว ต้องอนุญาตให้ลูกจ้างสตรีที่มีบุตรมีสิทธิเข้าไปดูแลบุตรของตนในระหว่างเวลาทำงานได้วันละ 2 ครั้ง ครั้งละครึ่งชั่วโมง สำหรับในประเทศไทยมีการให้ความสำคัญกับการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการเช่นกัน โดยการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการและชุมชนเป็นภารกิจหนึ่งของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานที่เน้นให้ผู้จ้างแรงงาน ได้รับสวัสดิการทั้งตนเองและครอบครัวโดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูบุตรให้ได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง ทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม อย่างถูกต้องเหมาะสม และเพื่อให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้จ้างแรงงานลดความวิตกกังวลในการทำงาน ส่งผลให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยในการทำงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยดำเนินการตามแผนนโยบายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545 – 2549)

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น การคาดการณ์และวางแผนล่วงหน้าทำได้ยากกว่าในอดีต ประเทศไทยจึงได้ริเริ่มกระบวนการวางแผนพัฒนาประเทศในแนวใหม่ ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาฉบับที่ 8 ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนด้วย และในที่สุดได้นำไปสู่การปรับแนวคิดการพัฒนาประเทศแบบยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การจัดทำแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 จึงยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับร่วมกันทำและร่วมกันรับผิดชอบในลักษณะเป็นเครือข่ายการเสริมสร้างรากฐานของสังคมให้เข้มแข็งที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน และสังคม ให้เป็นแกนหลักของสังคมไทย ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและการคุ้มครองทางสังคม ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพคน และกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การเสริมสร้างคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และรู้จักสามัคคี มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม มีระบบการคุ้มครองทางสังคมให้คนส่วนใหญ่ของประเทศ และยุทธศาสตร์การปรับการปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืนที่เน้นการพัฒนาชนและเมืองให้เกิดความน่าอยู่ มีความสงบ สะดวก สะอาด ปลอดภัย

มีระเบียบวินัย มีเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง รวมทั้งยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและการยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนไทยอยู่ดีมีสุขได้อย่างยั่งยืน

2.1.2 นโยบายภาครัฐบาล

นโยบายภาครัฐบาล ซึ่งพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก ในสถานประกอบกิจการและชุมชน ได้แก่ ข้อ 10 นโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง รัฐบาลจะพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และปัญญา รวมทั้งเสริมสร้างสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมคุณภาพ และสังคมสมดุล ข้อ 10.4 ด้านครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ รัฐบาลมีนโยบายในการสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเข้มแข็ง เป็นหน่วยพื้นฐานในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และเป็นภูมิคุ้มกันจากปัญหาสังคม แก่สมาชิกทุกวัยในครอบครัว และ ข้อ 10.4.2 สนับสนุนให้มีศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในชุมชนและสถานประกอบกิจการ

2.1.3 นโยบายกระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานมีนโยบายเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของลูกจ้างผู้ใช้แรงงาน โดยการจัดสวัสดิการเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน โดยมอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้ นโยบายเสริมสร้างความสงบสุขทางสังคม 10 ประการ ในข้อ 7 กำหนดให้สร้างมาตรการจูงใจและยกย่องเขตอุตสาหกรรมประกอบกิจการซึ่งจัดสวัสดิการที่จัดสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ลูกจ้าง อาทิ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการ ฯลฯ

2.1.4 นโยบายกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ดำเนินการตามนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้แก่ลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงานในเรื่องการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการหรือชุมชน โดยการบูรณาการหรือสร้างเครือข่ายการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยข้อ 10 ระบุว่าควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นายจ้างได้มีการจัดสวัสดิการแรงงานนอกเหนือที่กฎหมายกำหนดให้แก่ลูกจ้าง เช่น การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน โดยประสานงานให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดมาตรการจูงใจด้านต่างๆ ให้แก่สถานประกอบกิจการเข้าร่วมโครงการ

2.1.5 ข้อเรียกร้อง

คณะกรรมการรณรงค์วันสตรีสากล ได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่อง ศูนย์เลี้ยงเด็ก ในวันที่ 8 มีนาคม 2544 ดังนี้ “ขอให้รัฐบาลมีนโยบายชัดเจนในการจัดสรรงบประมาณส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนในพื้นที่อุตสาหกรรมและชุมชน เพื่อบริการครอบครัวคนยากจนและคนที่มีรายได้น้อย โดยองค์กรแรงงานและองค์กรชุมชนมีส่วนร่วม” และในปีถัดมาได้มีการยื่นข้อเรียกร้อง “ขอให้รัฐบาลเร่งดำเนินการจัดสรรงบประมาณ เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ในพื้นที่ย่านอุตสาหกรรมและชุมชน เพื่อบริการครอบครัวคนยากจนและคนที่มีรายได้น้อย โดยองค์กรแรงงานและองค์กรชุมชนมีส่วนร่วม”

2.1.6 แผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2548 - 2551)

เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2548 ได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักซึ่งรัฐบาลมุ่งเน้น ให้ความสำคัญในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคมในอนาคต ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างคนให้มีความรู้ มีความสุข มีสุขภาพแข็งแรง ครอบครัวอบอุ่น มีวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติและเอื้ออาทรปราศจากอบายมุขและสิ่งเสพติด ด้วยการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ให้คนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เป็นคนดี มีคุณภาพ มีศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขัน และมีคุณธรรม จริยธรรม ผู้สังคมฐานความรู้ ซึ่งได้กำหนดกลยุทธ์หลัก 5 ประการ ดังนี้

1) เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา บุคลากร และขบวนการเรียนการสอน ทุกรูปแบบ ทั้งในและนอกระบบ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

2) จัดการวางแผนเสริมสร้างเด็ก เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการพัฒนาให้มีความรู้ จริยธรรม เริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิด และให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ครอบครัวอบอุ่น ปลูกฝังความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

3) สร้างสภาพแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ การศึกษาวิจัย และนวัตกรรมใหม่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งในและนอกระบบโดยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต และสร้างแหล่งบริการองค์ความรู้อย่างสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมทั้งกิจกรรมทางสังคม ศาสนา วัฒนธรรม และการกีฬา

4) พัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ผู้ประกอบการ และสถาบันการศึกษา ในการผลิตและพัฒนากำลังคน ฝีมือแรงงานอย่างมีระบบในทุกๆระดับ รวมทั้งสร้างสิ่งจูงใจ ให้มีการเรียนในสายอาชีพศึกษามากขึ้น

5) สร้างโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยระบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการจัดตั้งกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.1.7 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำกับดูแลโดยกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ดังนี้

มาตรา 4 “สถานรับเลี้ยงเด็ก” หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มี อายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์ และมีจำนวนตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับเจ้าของหรือ ผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว ทั้งนี้ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนทั้งของรัฐและ เอกชน

มาตรา 51 ปลัดกระทรวงมีอำนาจจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ได้ทั่วราชอาณาจักร และผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ภายในเขตจังหวัดนั้น

มาตราที่ 52 ภายใต้บังคับของมาตรา 51 ผู้ใดจะจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ต้องขอรับ ใบอนุญาตต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

มาตราที่ 53 ให้ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด กำกับ ดูแล และส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

มาตราที่ 87 ให้สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครอง สวัสดิภาพเด็กของหน่วยงานราชการหรือของเอกชน ที่ได้รับอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 ที่ดำเนินกิจการอยู่จนถึง วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ และสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามพระราชบัญญัติ

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในสถานประกอบการมีความชัดเจนมากขึ้น ในการประชุมสภาการศึกษาเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2547 ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการเป็นประธานในที่ประชุม ได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกระทรวงแรงงาน ดำเนินโครงการนำร่องส่งเสริมการจัด การศึกษาในสถานประกอบการ ตามแนวทางที่กฎหมายกำหนดดังกล่าว โดยให้คัดเลือก สถานประกอบการจำนวนหนึ่งที่มีความพร้อมและมีความสนใจ เพื่อพัฒนาเป็นสถานประกอบการ ต้นแบบ หรือตัวอย่างในการจัดการศึกษาให้กับพนักงานหรือบุคคลที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง ต่อมาเมื่อ วันอังคารที่ 28 ธันวาคม 2547 ณ ทำเนียบรัฐบาล ได้มีการลงนามจัดตั้งโครงการ ศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วย แบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูบุตรและลดความวิตกกังวลของผู้ใช้แรงงาน สร้างความมั่นใจและ ขวัญกำลังใจให้กับผู้ใช้แรงงานในการส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างด้วยกัน เพื่อให้บุตรของผู้ใช้แรงงานได้รับการ พัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างถูกต้องเหมาะสม และเพื่อให้เกิด ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยส่วนรวมของประเทศ โครงการนี้เป็นโครงการที่บูรณาการ ภารกิจร่วมกันระหว่าง 5 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข มีสาระสำคัญในการประสานความร่วมมือ ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบายในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ และชุมชนร่วมกัน
- 2) จัดตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อร่วมกันดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ
- 3) ประสานความร่วมมือ สนับสนุนงบประมาณ กิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม สนับสนุน และขยายผล การดำเนินการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ และชุมชน ทั้งนี้บทบาทหน้าที่ของแต่ละกระทรวงแตกต่างกัน ดังนี้
 - 3.1) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน มีบทบาทดังนี้
 - 3.1.1) ส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานทั้งในและนอกระบบแก่นายจ้าง ลูกจ้างในสถานประกอบการ
 - 3.1.2) ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ และชุมชน เพื่อเป็นสวัสดิการให้แก่ผู้ใช้แรงงานและครอบครัว
 - 3.1.3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เรื่องศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการและชุมชน

3.2) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีบทบาทดังนี้

3.2.1) ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก

3.2.2) ตรวจเยี่ยม ให้คำแนะนำ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

3.2.3) สนับสนุนอาหารเสริมประเภทนม และสื่อพัฒนาการเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

3.2.4) จัดประชุม สัมมนา สำหรับเจ้าของหรือผู้ทำการของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ วิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ตลอดจนทราบถึงปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานและการแก้ไข เพื่อให้เด็กที่ได้รับบริการได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของเด็กอย่างมีคุณค่า

3.2.5) การฝึกอบรมเพื่อพูนความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

3.3) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีบทบาทดังนี้

3.3.1) ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามบทบาท หน้าที่และภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3.2) ประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในท้องถิ่นและชุมชน

3.3.3) ศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพของรูปแบบวิธีการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.3.4) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.3.5) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.3.6) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้บริการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

3.4) กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทดังนี้

3.4.1) จัดทำนโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานประกอบกิจการ

3.4.2) จัดทำมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี และมาตรฐานตัวบ่งชี้การพัฒนาคุณภาพเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

3.4.3) ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ รูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการวิจัย รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูพี่เลี้ยง

3.4.4) ติดตาม ดูแลคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย

3.4.5) ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาต่อเนื่อง ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปที่สนใจ และต้องการประกอบอาชีพเลี้ยงดูและดูแลเด็กตามวัยและพัฒนาการของเด็ก

3.4.6) สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ซ่อมบำรุงศูนย์เลี้ยงเด็ก ในสถานประกอบกิจการและชุมชน ที่จดทะเบียนจัดตั้งโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3.4.7) การดำเนินการตามบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นไปตามศักยภาพและความพร้อมของส่วนราชการ

3.5) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีบทบาทดังนี้

3.5.1) สนับสนุนองค์ความรู้ในการส่งเสริมสุขภาพด้านต่าง ๆ เช่น โภชนาการ สุขาภิบาล อาหารและน้ำ ทันตสาธารณสุข พัฒนาการเด็ก รวมถึง IQ EQ สุขภาพจิต และอนามัยสิ่งแวดล้อม

3.5.2) สนับสนุนองค์ความรู้ในการอบรมเพิ่มพูนศักยภาพให้กับ ผู้ดูแลเด็ก

3.5.2) ให้คำแนะนำส่งเสริมการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กนำอยู่ของกรมอนามัย

การจัดตั้งศูนย์ดูแลเด็กในสถานประกอบกิจการเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนและสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยความสำคัญในการดำเนินการต้องยึดหลักการที่ว่า ทุกฝ่ายในสังคมทั้งภาครัฐ เอกชน นายจ้าง ลูกจ้าง และประชาชน ต้องร่วมกันกำหนดแนวทางที่เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาสภาพการดำรงชีวิตของแรงงานในสถานประกอบกิจการ โดยการจัดสวัสดิการที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อลูกจ้าง ส่งผลต่อการพัฒนาผลผลิตโดยรวมของประเทศให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดในการสร้างความเป็นธรรมในการจ้างงานโดยไม่แยกระหว่างแรงงานหญิงและชาย ที่นายจ้างต้องให้ความคุ้มครองเพื่อให้มีโอกาสได้ปฏิบัติงานอย่างเท่าเทียมกันในองค์กร

2.2 รูปแบบการดำเนินการศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน

ความร่วมมือจากบุคคลและส่วนงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบกิจการเพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปแบบศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ในการช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานของศูนย์สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ตามที่มุ่งหวังไว้ นั่นคือ ดารา พงษ์สมบุญ (อ้างถึงใน อาชัญญา รัตนอุบล, 2545) กล่าวว่า ประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) นายจ้างในสถานประกอบกิจการ มีหน้าที่ให้การสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การศึกษาปฐมวัยในสถานประกอบกิจการ
- 2) หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อปฏิบัติและด้านวิชาการ รวมทั้งสร้างกลไกที่ส่งเสริมสถานประกอบกิจการในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาปฐมวัยในองค์กรของตน
- 3) บุคลากร (ครูประจำศูนย์เลี้ยงเด็ก) มีหน้าที่ดำเนินงาน บริหารกิจกรรมการศึกษา
- 4) ผู้ปกครอง มีหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 5) องค์กรนายจ้างและแรงงาน มีหน้าที่เป็นตัวแทนของสถานประกอบกิจการในเขตพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อร่วมกันจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กแทนนายจ้างที่ขาดความพร้อม นอกจากนี้ยังช่วยเป็นแรงกระตุ้น เจรจาต่อรองให้นายจ้างในสถานประกอบกิจการได้ยินยอมที่จะจัดบริการศูนย์ดูแลเด็กเพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยให้แก่บุตรของลูกจ้างของตน
- 6) สถาบันการศึกษา มีหน้าที่ในการสนับสนุนทางด้านครูประจำศูนย์และให้คำแนะนำทางด้านวิชาการ

การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานประกอบกิจการต้องอาศัยความร่วมมือจาก นายจ้าง ครูผู้ปกครอง และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กรนายจ้างและแรงงาน สถาบันการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาสามารถประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การดำเนินการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) สถานประกอบกิจการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก ที่เรียกว่า Day Care ในสถานประกอบกิจการ หรืออาจจะอยู่ภายนอกก็ได้ โดยสถานประกอบกิจการเป็นผู้รับผิดชอบดูแล
- 2) สถานประกอบกิจการหลาย ๆ แห่ง ร่วมกันจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก โดยสถานประกอบกิจการที่อยู่ในละแวกเดียวกัน เช่น จัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในนิคมอุตสาหกรรม และบริเวณย่านอุตสาหกรรม ข้อดีของวิธีนี้ คือ ค่าใช้จ่ายที่แต่ละสถานประกอบกิจการต้องรับภาระต่ำ
- 3) สถานประกอบกิจการร่วมมือกันกับสถานรับเลี้ยงเด็กในละแวกเดียวกัน จัดบริการเลี้ยงดูเด็กซึ่งเป็นบุตรของผู้ใช้แรงงานในอัตราพิเศษ

4) สถานประกอบกิจการให้ความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กซึ่งถือว่าได้ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ไปได้บ้าง ในรูปของการให้เบิกค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่าง ๆ โดยอาจกำหนดวงเงินตามอัตราค่าจ้างหรือจำนวนบุตร

5) สถานประกอบกิจการจัดตารางเวลายืดหยุ่นการทำงานให้พนักงานตามความจำเป็นหรืออาจจะอนุญาตให้ลางานได้เป็นกรณีพิเศษ ในกรณีที่เกิดเหตุสุดวิสัยเกี่ยวกับบุตร

6) สถานประกอบกิจการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในช่วงหลังเลิกเรียน หรือช่วงระหว่างปิดภาคเรียน

7) สถานประกอบกิจการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานรับเลี้ยงเด็กและแนะแนวทางในการเลี้ยงดูบุตรก่อนวัยเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการส่งบุตรหลานไปให้สถานเลี้ยงเด็กดูแล

รูปแบบการดำเนินการศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชนมีหลายแบบ ทั้งการจัดตั้งภายในหรือภายนอกสถานประกอบการรับดูแลเด็กตลอดวัน ตอนเย็น หรือระหว่างปิดภาคเรียน สถานประกอบกิจการบางแห่งสนับสนุนด้านการเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรของพนักงาน บางสถานประกอบกิจการที่อยู่ในละแวกเดียวกันร่วมกันจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก ทั้งนี้การดำเนินการศูนย์เลี้ยงเด็กรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานประกอบกิจการแต่ละแห่ง

2.3 ขั้นตอนการดำเนินการจัดตั้งเพื่อจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน

การเตรียมการก่อนจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน ก่อนดำเนินการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กสถานประกอบกิจการ ในเบื้องต้นควรมีการเตรียมการดังนี้

1) สัมภาษณ์ข้อมูลความต้องการของพนักงานเพื่อทราบข้อมูลในเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนเด็ก ฐานะ และเพศ โดยกรมได้จัดทำแบบสอบถามความต้องการของลูกจ้างเพื่อให้สถานประกอบกิจการนำไปสำรวจความต้องการของลูกจ้างในสถานประกอบกิจการของตนก่อนเตรียมแผนการดำเนินการ

2) กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน โดยพิจารณาถึงการบริหารจัดการโดยให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการงาน การจัดการประจำวัน การร่างกฎระเบียบของศูนย์เลี้ยงเด็ก เช่น กำหนดอายุเด็กที่จะเข้ารับบริการ เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็ก เวลาที่พนักงานพนักงานสามารถเข้าดูแลเด็กในช่วงระหว่างนั้น โดยกรมได้เข้าส่งเสริมในสถานประกอบกิจการที่สนใจและมีความสามารถในการจัดตั้งได้มีความรู้เบื้องต้นในการดำเนินการ

3) ศึกษา ดูงาน ศูนย์เลี้ยงเด็กที่จัดตั้งแล้วในสถานประกอบการหรือศูนย์เด็กเล็ก สิรินครราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม หรือจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานบริหารอยู่ โดยการให้คำแนะนำหลังการส่งเสริมให้ความรู้ เพื่อให้มองเห็น ภาพที่เป็นจริง เป็นแนวทางในการจัดตั้งและได้เตรียมจัดหาศูนย์เลี้ยงเด็กที่เป็นตัวอย่างที่ดีให้ สถานประกอบการได้ศึกษา

4) จัดเตรียมสถานที่ โดยพิจารณาขนาดให้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก อยู่ใน สภาพแวดล้อมที่ดี อาจเป็นห้องเฉพาะหรือห้องโถง และจัดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยตามต้องการให้เป็น ระเบียบ รวมทั้งมีการตกแต่งห้องพัฒนาเด็ก เพื่อให้เกิดแรงจูงใจเด็กและผู้ปกครอง โดยกรมได้ ประสานกับหน่วยงานเครือข่าย คือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมส่งเสริม ให้ความรู้เพื่อให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

5) จัดเตรียมบุคลากรระดับต่าง ๆ เช่น ผู้บริหารศูนย์ พี่เลี้ยง ผู้ประกอบอาหารโดย จัดจ้างใหม่หรือใช้พนักงานของสถานประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้อง หรือส่งเข้ารับ การอบรม โดยกรมได้ส่งเสริมให้คำแนะนำให้ฝ่ายบุคคลในสถานประกอบการตรวจสอบ คุณสมบัติของลูกจ้างจากประวัติการทำงานและคัดเลือกลูกจ้างที่มีคุณสมบัติเกี่ยวข้องทำหน้าที่ใน ศูนย์เลี้ยงเด็กหรือให้ฝ่ายบุคคลติดต่อขอรับการสนับสนุนครูพี่เลี้ยงจากกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

6) จัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเลี้ยงดูเด็ก เช่น เครื่องครัว เครื่องเล่นอุปกรณ์ใน การพัฒนาเด็ก เครื่องเขียน โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องนอน ฯลฯ โดยอาจใช้ผลิตภัณฑ์ของสถานประกอบการ ที่มีอยู่ หรือขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน

7) จัดประชุมลูกจ้างที่จะนำเด็กมารับบริการเพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์แนวคิด การจัดตั้งตลอดจนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจตรงกัน โดยกรมสวัสดิการและ คุ้มครองแรงงานได้แนะนำให้ติดต่อหน่วยงานเครือข่าย 4 กระทรวง ให้ความรู้เพื่อสร้างความ มั่นใจให้แก่ลูกจ้างในการนำเด็กมาฝากเลี้ยงในศูนย์เลี้ยงเด็ก

8) จัดอบรมบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กประจำวัน (ครูพี่เลี้ยง) โดยประสานกับ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทุกจังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง

9) ขออนุญาตจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กต่อกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือสำนักงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์

10) การดำเนินการหลังการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชนประกอบด้วย

10.1) การประสานงาน

การประสานงานมีความสำคัญอย่างมากหลังการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก เนื่องจากเป็นระยะของการเริ่มดำเนินการใหม่ จำเป็นต้องมีการประสานงานเพื่อให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องสักระยะหนึ่ง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ประสานกับเครือข่าย 4 กระทรวง โดยจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการให้ความช่วยเหลือด้านการอำนวยความสะดวกในการขออนุญาตจัดตั้ง สนับสนุนอาหารเสริม และสื่อพัฒนาการเด็ก จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก กระทรวงสาธารณสุข ให้การสนับสนุนองค์ความรู้ในการส่งเสริมสุขภาพด้านต่าง ๆ เช่น โภชนาการ สุขากิจบาล อาหาร น้ำ ทนตสาธารณสุข IQ EQ สุขภาพจิต และอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอบรมเพิ่มพูนศักยภาพให้กับผู้ดูแลเด็ก

10.2) การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการหรือสมาชิก ในชุมชน ในการดำเนินงานศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชนควรจะเป็นโอกาสให้ผู้ใช้งาน เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ดำเนินงานร่วมกัน รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานร่วมกันด้วย สาเหตุเพราะว่าวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชนนั้น ถือเป็นสวัสดิการอย่างหนึ่ง เป็นการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของผู้ใช้แรงงาน ดังนั้น จึงควรให้กลุ่มคนดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อผลสำเร็จที่ได้ จะสามารถตอบสนองและบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ใช้แรงงานและสมาชิกในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

10.3) การให้ความร่วมมือ

ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชน ถึงแม้ว่าผู้ใช้แรงงานหรือสมาชิกในชุมชน จะเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ดำเนินงานและประเมินผลร่วมกันแล้วก็ตาม ทางฝ่ายสถานประกอบกิจการก็เป็นฝ่ายที่สำคัญที่ต้องให้ความร่วมมือในการจัดสวัสดิการให้กับบุตรผู้ใช้แรงงานที่เป็นเด็กก่อนวัยเรียน เนื่องจากการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการและชุมชนเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เงินลงทุน นอกจากนั้นหน่วยงานภาครัฐจะต้องให้ความร่วมมือกับสถานประกอบกิจการในการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ กล่าวได้ว่าทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือกับการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก ในส่วนของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนและสื่อพัฒนาเด็กให้แก่เด็กในบางส่วน

และจัดครูพี่เลี้ยงจากศูนย์เด็กเล็กสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ ไปให้คำแนะนำและสาธิต การดูแลเด็กให้แก่ครูพี่เลี้ยงของศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการที่จัดตั้งใหม่เพื่อสร้างความมั่นใจในการเลี้ยงเด็กและเป็นกำลังใจแก่สถานประกอบกิจการ ส่งผลให้เกิดผลสำเร็จในการจัดตั้งตามวัตถุประสงค์

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยสถานประกอบกิจการ อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2545) สรุปปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยสถานประกอบกิจการดังนี้

- 1) ความจำกัดของสถานที่ สถานประกอบกิจการส่วนใหญ่มีเนื้อที่จำกัด ทำให้ศูนย์เลี้ยงเด็กมีความคับแคบ ไม่สามารถจัดเป็นสัดส่วนได้สมบูรณ์นักและไม่สามารถจัดสนามเด็กเล่นแก่เด็กได้อย่างทั่วถึง
- 2) ความหลากหลายของอายุเด็ก ศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการส่วนใหญ่รับเด็กที่มีอายุหลากหลาย ประกอบกับบางแห่งประสบปัญหาเด็กมาร่วมกิจกรรมไม่แน่นอน ทำให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ค่อนข้างลำบาก และไม่สามารถจูงใจให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง
- 3) ความคาดหวังของผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องการให้สถานประกอบกิจการจัดการศึกษาที่ทัดเทียมกับการจัดการศึกษาจากโรงเรียนภายนอก ทำให้เกิดปัญหาความไม่เข้าใจระหว่างครู ผู้สอน และผู้ปกครองขึ้น
- 4) ปัญหาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็ก สถานประกอบกิจการบางแห่งได้เสนอถึงปัญหาสุขภาพ อนามัย และความปลอดภัยของเด็กในศูนย์เลี้ยงเด็กโดยเฉพาะเด็กเล็ก โดยเน้นถึงความเข้มงวดกับพี่เลี้ยงเด็กให้ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และประสบปัญหาจำนวนพี่เลี้ยงเด็กที่ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก
- 5) งบประมาณไม่เพียงพอ สถานประกอบกิจการบางแห่งที่จัดเป็นสวัสดิการแบบไม่เก็บค่าบริการกับพนักงานประสบปัญหาเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอกับการดำเนินงาน
- 6) การขาดความรู้ของบุคลากร สถานประกอบกิจการบางแห่งมีปัญหาคารขาดการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเด็กของบุคลากร เนื่องจากพี่เลี้ยงเด็ก และครูจำเป็นต้องปฏิบัติงานเต็มเวลาในแต่ละวัน ทำให้ขาดโอกาสในการรับการอบรมเพิ่มเติมเท่าที่ควร

สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในสถานประกอบกิจการ ส่วนใหญ่ จะประสบปัญหาและอุปสรรค คือ ความคับแคบของสถานที่ ความหลากหลายของ อายุเด็ก และการมาเรียนอย่างไม่แน่นอนของเด็ก ทำให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ลำบาก ปัญหาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ปัญหาสัดส่วนจำนวนที่เลี้ยงต่อ จำนวนเด็ก ขาดความรู้ของบุคลากร และปัญหาเรื่องงบประมาณ

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการจัดการศึกษาในสถานประกอบกิจการยังไม่เป็นที่แพร่หลาย และเป็นสิ่งที่ดำเนินการได้ค่อนข้างลำบาก เพราะต้องอาศัยความเสียสละจากผู้บริหาร เจ้าของ สถานประกอบกิจการต่างๆเป็นอย่างมาก และพบว่านายจ้างในสถานประกอบกิจการต่างๆมักไม่มีความพร้อมในการบริหารดูแลศูนย์เลี้ยงเด็กปฐมวัย เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจที่ดีพอในเรื่องดังกล่าว ส่วนลูกจ้างก็มักคำนึงถึงเพียงการใช้สิทธิของตนเท่านั้น และยังขาดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงจากสถานประกอบกิจการ ผู้ปกครอง และหน่วยงานของรัฐ ทำให้การจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวัง และขาดความต่อเนื่องในกระบวนการพัฒนาเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการทางด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ และการจัดการศึกษาทางด้านปฐมวัยที่ถูกต้องเหมาะสมไปพร้อมกัน รวมทั้งจากผลทางด้านเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน ยิ่งผลักดันให้สถานประกอบกิจการหลายแห่งต้องตัดสินใจยกเลิกสวัสดิการดังกล่าวออกไป เพื่อลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายขององค์กร ส่งผลต่อสตรีผู้เป็นแรงงานในสถานประกอบกิจการดังกล่าวในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่และให้การศึกษาที่เหมาะสมเพื่อช่วยปลูกฝังให้เกิดรากฐานบุคลิกภาพที่ดีให้เป็นแบบแผนต่อการดำเนินชีวิตในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

เอื้อมพร หนูรอด (2547) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนเอกชนปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในลักษณะเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสาร ผู้ปกครองมีแนวโน้มในการมีส่วนร่วมมากในทุกกิจกรรม แต่มีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในลักษณะเป็นผู้เรียน เป็นครู และเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีแนวโน้มการมีส่วนร่วมน้อย และพบว่าผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กมีแนวโน้มเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง

อังศิธร พ่วงแพ (2544) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองที่มีอาชีพและวุฒิการศึกษาต่างกันมีลักษณะร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน สภาพการที่มีส่วนร่วมและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก

นิภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ (2544) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล พบว่า ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้างใน 3 ด้าน คือ การพัฒนาเด็ก กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง และการติดต่อสื่อสาร การช่วยเหลือและสนับสนุนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติเป็นประจำสำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง และการติดต่อสื่อสาร นอกนั้นมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

[มหรธพ ยะอนันต์](#) (2548) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

ยุวรัตน์ จงใจรักษ์ (2547) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า ด้านการติดต่อสื่อสาร ในการวางแผนโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำนโยบาย การจัดตั้งบุคลากร ผู้รับผิดชอบ และมีการจัดสรรงบประมาณในวิธีการปฏิบัติที่ทำเป็นประจำ ด้านการเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรในการวางแผน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำ นโยบายการจัดตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบและมีการจัดสรรงบประมาณในวิธีการปฏิบัติ ด้านการอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษาในการวางแผน โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีจัดทำ นโยบายการจัดตั้งบุคลากร และการจัดสรรงบประมาณ ในวิธีการปฏิบัติโรงเรียนส่วนใหญ่มีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้าง และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน ในการวางแผนโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำนโยบาย การจัดตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบ และมีการจัดสรรงบประมาณในวิธีการปฏิบัติ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ้าง ไม่ปฏิบัติบ้าง ส่วนการประเมินผลของโรงเรียนพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้างทั้ง 4 ด้าน

จันรอล เงินคำ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเชียงของ จังหวัด เชียงราย ผลการศึกษาพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษาด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน การอบรมและพัฒนาให้นักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน ในขณะที่ผู้ปกครองส่วนน้อยที่สามารถ มีส่วนร่วมในฐานะวิทยากรพิเศษ ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อมผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วม โดยการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการบริจาคเงินสำหรับด้านการประสานสัมพันธ์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ใช้วิธีการติดต่อสื่อสารโดยการพบปะพูดคุยด้วยตนเอง ให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงาน ของโรงเรียน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนและรับบริจาคทางโรงเรียน นอกจากนี้ในด้าน การบริการ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การดูแล รักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน และการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กในส่วนของปัญหา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองไม่มีเวลาเพราะต้อง ไปประกอบอาชีพไม่มีความรู้ความสามารถ และฐานะทางบ้านยากจน สำหรับข้อเสนอแนะทาง โรงเรียนควรรีให้ครูประจำชั้นได้พบปะผู้ปกครองเพื่อสอบถามปัญหาเกี่ยวกับเด็ก แลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกันเป็นประจำ จัดอบรมชี้แจงและให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการต่างๆให้ผู้ปกครองอย่างชัดเจนและเป็นระยะจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมมากขึ้น

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Brittingham (1998) ได้ศึกษาเรื่อง ลักษณะการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัว และ ชุมชนที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ในการช่วยให้ ห้องเรียนมีคุณภาพและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ครูต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอนว่าควรสอนอะไร อย่างไร ควรเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างไร สิ่งที่ผู้ปกครองและชุมชนต้องตระหนัก คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสังคม อารมณ์ และความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของเด็ก การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและครอบครัวถือเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ทำให้ครอบครัวและชุมชนเข้มแข็ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

Finn (1998) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการเรียนของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในด้านการเรียนของเด็ก 4 ประการ คือ 1) การจัดระเบียบและตรวจสอบ การบริหารเวลาของเด็ก 2) การช่วยเด็กทำการบ้าน 3) การแนะนำเด็กเกี่ยวกับการเรียน และ 4) การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมเสริมการอ่าน ทั้งนี้ ผู้ปกครองควรเอาใจใส่ให้นักเรียนในการส่งเสริม กิจกรรมในโรงเรียนอย่างจริงจัง

Gold (2000) ได้ศึกษาเรื่อง การให้ชุมชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า การปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนในเขตเมืองครอบคลุมไปถึง ความต้องการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ ที่เกี่ยวข้องกันและเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และนักการศึกษา ชุมชนที่มีรายได้ ต่ำมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อ การให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

Fantuzzo (2000) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินปัจจัยการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการ การศึกษาของเด็ก พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการจัด การศึกษาของเด็กมี 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมของทางโรงเรียน การประชุมร่วมระหว่างบ้านและ โรงเรียน และการมีส่วนร่วมของทางครอบครัว และพบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในระดับสูง

Delancy (2000) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการตัดสินใจในหลักสูตรการเรียนระดับเขต พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน มีผลต่อวิสัยทัศน์นักการศึกษา และมีความคิดเห็นแตกต่างกัน การใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม การสื่อสารสองทางจะเกิดประโยชน์ในกระบวนการตัดสินใจและทำให้ไม่เกิดความขัดแย้งในโรงเรียน

Kaplan (1992 อ้างถึงใน อภิญญา เวชชัย 2544) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับเป้าหมายของสมาคม การคัดเลือกสมาชิก ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของสมาคมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยทำการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสมาคม ในรัฐต่าง ๆ จำนวน 50 รัฐ ในสหรัฐอเมริกา ผลการสำรวจพบว่า

1) บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ในช่วงผ่านมานั้นหนักในด้านทำให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง การจัดการองค์กรเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือจากสมาชิก และการขยายโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์สิทธิเด็ก

2) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัวและวิถีชีวิตของคนในสังคม การตื่นตัวในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา กฎหมายข้อบังคับทางการศึกษา การสนับสนุนทางการเมืองเพื่อการปฏิรูปการศึกษา การมีผู้นำสมาคมที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี การวิพากษ์วิจารณ์ของสังคมถึงความไม่พอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและการตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่างทางวัฒนธรรม เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยต่อการกำหนดบทบาทของสมาคมทั้งสิ้น

3) ปัจจัยที่ทำให้สมาคมประสบความสำเร็จ คือ การมีผู้นำสมาคมที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี ความกระตือรือร้นขององค์กรระดับท้องถิ่น ความร่วมมือและความคิดเห็นของสมาชิกซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเพิ่มทรัพยากร การประชาสัมพันธ์ที่ดีการมีบริการที่หลากหลาย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังสมาชิกบ่อยครั้ง การตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคลากรในโรงเรียนไม่มี ความแปลกแยกต่อกัน

4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาที่สำคัญคือ กิจกรรมอาสาสมัคร การประชุมผู้ปกครองและครู และการเข้ามาเป็นสมาชิกผู้ปกครอง กิจกรรมการจัดหาทุน กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรฐานของนักวิชาชีพ

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านสะท้อนให้เห็นถึงผลทางบวกของการเข้ามามีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งนอกจากจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านวิชาการแล้ว ยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งช่วยให้มีความก้าวหน้าของชีวิตต่อไปในอนาคต การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล หากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก สามารถให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เด็กพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพแล้ว จะเป็นการเตรียมเด็กให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการตัดสินใจ ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากตำรา หนังสือ วารสาร เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

1.2 ศึกษาดูงานและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 810 คน ในศูนย์เลี้ยงเด็กโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน จำนวน 36 ศูนย์ โดยการขอข้อมูลจากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (ภาคผนวก ก)

2.2 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน ผู้บริหาร จำนวน 6 คน และผู้ดูแลเด็ก จำนวน 13 คน ในศูนย์เลี้ยงเด็กโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน จำนวน 6 ศูนย์ โดยมีวิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1) การคัดเลือกศูนย์เลี้ยงในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ผู้วิจัยเลือกศูนย์เลี้ยงเด็ก จำนวน 6 ศูนย์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1.1) เป็นศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีระดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 – 6 ของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามผู้ปกครอง (ภาคผนวก ข)

1.2) เป็นศูนย์เลี้ยงเด็กที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย

2) การคัดเลือกผู้ปกครอง ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง จากการเลือกของผู้ดูแลเด็ก ศูนย์ละ 5 คน รวม 30 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ปกครอง คือ เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก และให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

3) การคัดเลือกผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง ได้ผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็ก ศูนย์ละ 1 คน รวม 6 คน และใช้เลือกแบบเจาะจงได้ผู้ดูแลเด็ก ศูนย์ละ 3 คน จากการเลือกของผู้บริหารรวมผู้ดูแลเด็กทั้งสิ้น รวม 13 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ทางการศึกษาปฐมวัย หรือมีประสบการณ์ทางการดูแลเด็กในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนั้นมากที่สุด ทั้งนี้ในกรณีที่ศูนย์เลี้ยงเด็กมีผู้ดูแลเด็กลดกว่า 3 คน ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็กทุกคนในศูนย์เลี้ยงเด็ก

ตารางที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

ลำดับที่	ศูนย์เลี้ยงเด็ก	สัมภาษณ์		
		ผู้ปกครอง (จำนวน)	ผู้ดูแลเด็ก (จำนวน)	ผู้บริหาร (จำนวน)
1	ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก	5	3	1
2	ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข	5	2	1
3	ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค	5	3	1
4	ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง	5	3	1
5	ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ	5	1	1
6	ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฉ	5	1	1
	รวม	30	13	6

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน จากหนังสือ วารสาร บทความ สิ่งพิมพ์ ตลอดจนศึกษาดูงานและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ตามองค์ประกอบการมีส่วนร่วม 4 ด้าน ดังเสนอในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ด้านการมีส่วนร่วม	ความหมาย	ประเด็นย่อย
การติดต่อสื่อสาร	การรับทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าเรื่อง การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หลักสูตร โครงการ กิจกรรมต่างๆ ของศูนย์เลี้ยงเด็ก	1. การสื่อสารทางเดียว 2. การสื่อสารสองทาง
การเป็นอาสาสมัคร	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการทำงาน หรือการสนับสนุนกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น	1. การเข้าร่วมทำกิจกรรมตามวาระสำคัญ 2. การสนับสนุนด้านสิ่งของงบประมาณ 3. การสนับสนุนด้านแรงงาน
การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่บ้าน ในแนวทางเดียวกับศูนย์เลี้ยงเด็ก	1. การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 2. การให้คำแนะนำหรือความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

ตารางที่ 3 กรอบแนวคิดของการวิจัย (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วม	ความหมาย	ประเด็นย่อย
		3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กด้วยการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เล่นเกม การหาของเล่น อ่านหนังสือให้เด็กฟัง 4. การแสดงผลงานของเด็กหรือรวบรวมผลงานของเด็ก 5. การพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก
การตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก ตลอดจนมีบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก	1. การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เลี้ยงเด็ก 2. การร่วมคิด วางนโยบาย เป้าหมาย หลักสูตรของศูนย์เลี้ยงเด็ก 3. การมีส่วนร่วมในการบริหารการเงิน งานบุคคล 4. การป้องกันภัยจากภายนอกสถานศึกษา 5. การร่วมประเมินผลการทำงาน เพื่อติดตามตรวจสอบ และให้ความเห็นเพื่อการปรับปรุงงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก

3.3 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังเสนอในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 โครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล			
	แบบสอบถาม		แบบสัมภาษณ์	
	ผู้ปกครอง	ผู้ปกครอง	ผู้ดูแลเด็ก	ผู้บริหาร
ด้านการติดต่อสื่อสาร				
1. การสื่อสารทางเดียว	/	/	/	/
2. การสื่อสารสองทาง	/	/	/	/
ด้านการเป็นอาสาสมัคร				
1. การเข้าร่วมทำกิจกรรมตามวาระสำคัญ	/	/	/	/
2. การสนับสนุนด้านสิ่งของงบประมาณ	/	/	/	/
3. การสนับสนุนด้านแรงงาน	/	/	/	/
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน				
1. การจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	/	/	/	/
2. การให้คำแนะนำหรือความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ	/	/	/	/
3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก	/	/	/	/
4. การแสดงผลงานของเด็กหรือรวบรวมผลงานของเด็ก	/	/	/	/
5. การพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก	/	/	/	/

ตารางที่ 4 โครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล			
	แบบสอบถาม ผู้ปกครอง	แบบสัมภาษณ์		
		ผู้ปกครอง	ผู้ดูแลเด็ก	ผู้บริหาร
ด้านการตัดสินใจ				
1. การเป็นคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ ศูนย์เลี้ยงเด็ก	/	/	/	/
2. การร่วมคิด วางนโยบาย เป้าหมาย หลักสูตร ของศูนย์เลี้ยงเด็ก	/	/	/	/
3. การบริหารการเงิน การบริหารงาน บุคคล	/	/	/	/
4. การป้องกันภัยจากภายนอก สถานศึกษา	/	/	/	/
5. การร่วมประเมินผล การดำเนินงานเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และให้ความเห็น เพื่อการปรับปรุงงานของ ศูนย์เลี้ยงเด็ก	/	/	/	/

3.4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและโครงสร้างของเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยแบ่งเป็น 4 ชุด ดังนี้

3.4.1 แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 31 ข้อ จำแนกตามรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการติดต่อสื่อสาร	จำนวน 13 ข้อ
ด้านการอาสาสมัคร	จำนวน 7 ข้อ
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	จำนวน 7 ข้อ
ด้านการตัดสินใจ	จำนวน 8 ข้อ

และข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

3.4.2 แบบสัมภาษณ์จำนวน 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหาร ได้แก่ ชื่อ - สกุล อายุ สถานะภาพการสมรส รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ตำแหน่งงานที่ทำในสถานประกอบการ ระดับการศึกษาสูงสุด ความสัมพันธ์กับเด็กอายุของเด็ก

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการติดต่อสื่อสาร	จำนวน 7 ข้อ
ด้านการอาสาสมัคร	จำนวน 5 ข้อ
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	จำนวน 4 ข้อ
ด้านการตัดสินใจ	จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบกิจการและชุมชน

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหาร ได้แก่ ชื่อ - สกุล อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการติดต่อสื่อสาร	จำนวน 7 ข้อ
ด้านการอาสาสมัคร	จำนวน 3 ข้อ
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	จำนวน 2 ข้อ
ด้านการตัดสินใจ	จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบกิจการและชุมชน

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหาร ได้แก่ ชื่อ - สกุล อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่

ด้านการติดต่อสื่อสาร	จำนวน 6 ข้อ
ด้านการอาสาสมัคร	จำนวน 4 ข้อ
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	จำนวน 4 ข้อ
ด้านการตัดสินใจ	จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบกิจการและชุมชน

3.5 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นและผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา และความเหมาะสมของการใช้ภาษา

3.6 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ประเด็นการปรับแก้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข
แบบสอบถามผู้ปกครอง		
ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	ควรถามอายุของเด็กที่เข้ารับบริการในศูนย์เลี้ยงเด็ก	เพิ่มคำถามเกี่ยวกับอายุของเด็ก
	ควรเพิ่มเติมตัวเลือก	เพิ่มตัวเลือกในการตอบเกี่ยวกับ
	คำถามเรื่องคุณภาพและชื่อเสียงของของศูนย์เลี้ยงเด็กในหัวข้อเหตุผลที่นำบุตรหลานมาเรียนที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้และควรตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	คุณภาพของบุคลากรและชื่อเสียงของของศูนย์เลี้ยงเด็กและกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเหตุผลที่นำบุตรหลานมาเรียนที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ได้มากกว่า 1 ข้อ
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการ	ควรถามปัญหาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแต่ละด้าน	เพิ่มคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแต่ละด้าน
	ด้านการติดต่อสื่อสาร ข้อ 5	ตัดคำถามข้อ 6 การร่วมประชุม
	การเข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้ที่ศูนย์เลี้ยงเด็ก	กลุ่มย่อยเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและวิธีการเลี้ยงดูเด็ก
	จัดขึ้นเกี่ยวกับพัฒนาการและข้อ 6 การร่วมประชุม	ออก
	กลุ่มย่อยเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและวิธีการเลี้ยงดูเด็กซ้ำซ้อนกัน	

ตารางที่ 5 ประเด็นการปรับแก้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข
	ควรเพิ่มคำถามเกี่ยวกับการ บริจาตสื่อ อุปกรณ์ ในด้าน อาสาสมัคร	เพิ่มคำถามการบริจาตสื่อ การเรียนการสอน ในด้านอาสาสมัคร
	ปรับสำนวนภาษาให้ง่ายและ ไม่ใช่คำซ้ำซ้อน	ปรับสำนวนภาษาให้ง่ายสำหรับ ความเข้าใจของผู้ปกครองและ ไม่ใช่คำซ้ำซ้อน
แบบสัมภาษณ์		
ตอนที่ 1 สถานภาพและ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ สัมภาษณ์	ไม่ควรถามคำถามเกี่ยวกับ สถานภาพที่ไม่จำเป็นใน การสัมภาษณ์	ตัดคำถามเกี่ยวกับศาสนา และ สถานภาพการสมรสของ ผู้บริหาร
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การอบรมเลี้ยงดูเด็กของ สถานประกอบการ	แสดงตัวอย่างการมีส่วนร่วม ในแต่ละด้านให้ผู้ปกครอง เข้าใจ ควรถามวิธีการแก้ปัญหา และอุปสรรคที่ผู้ให้ สัมภาษณ์พบ	เพิ่มตัวอย่างในการถามคำถาม เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจมากขึ้น เพิ่มคำถามเกี่ยวกับการแก้ปัญหา และอุปสรรคที่พบมากที่สุดในแต่ละด้าน
	ปรับสำนวนภาษาให้ง่ายและ ไม่ใช่คำซ้ำซ้อน	ปรับสำนวนภาษาให้ง่ายสำหรับ ความเข้าใจของผู้ปกครองและ ไม่ใช่คำซ้ำซ้อน

3.7 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขตามประเด็นข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ให้อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

3.8 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้ปกครอง จำนวน 30 คน ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 3 คน และผู้บริหาร จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษา ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ในศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากร คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ซึ่งมีลักษณะดังนี้

3.8.1 เป็นศูนย์เลี้ยงเด็กที่อยู่ในสถานประกอบการ

3.8.2 เป็นศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อเป็นสวัสดิการให้กับพนักงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด

3.8.3 เป็นศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีความแตกต่างของวุฒิการศึกษาของผู้ปกครองตั้งแต่ระดับสูงถึงระดับต่ำ

3.8.4 เป็นศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีผู้ดูแลเด็กที่มีและไม่มี ความรู้ทางการศึกษาปฐมวัย

3.8.5 เป็นศูนย์เลี้ยงเด็กที่ผู้บริหารมีหลักการบริหารงานแบบครอบครัวเช่นเดียวกับศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการและชุมชนที่ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

3.9 นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบซ้ำ

3.10 จัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชนมีการดำเนินการดังนี้

4.1.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน จากภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจัดส่งทางไปรษณีย์ไปยังศูนย์เลี้ยงเด็กที่เป็นประชากร จำหน่ายของถึงผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อขอความร่วมมือผู้ดูแลเด็กในการแจกแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองพร้อมแนบซองเปล่าติดแสตมป์จำหน่ายของถึงผู้วิจัยเพื่อบรรจุแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย

4.1.2 กรณีศูนย์เลี้ยงเด็กที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามระยะเวลาที่ระบุ ผู้วิจัยใช้วิธีการโทรศัพท์ติดต่อสอบถาม และส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและแบบสอบถามให้ทางศูนย์เลี้ยงเด็กอีกครั้ง โดยผู้วิจัยใช้เวลารวบรวมแบบสอบถามทั้งสิ้น ประมาณ 3 เดือน ในระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 ถึง วันที่ 4 มีนาคม 2551 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 35 ศูนย์ จากทั้งหมด 36 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 97.22 และมีการตอบกลับแบบสอบถาม จำนวน 791 ฉบับ จากทั้งหมด 810 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.65 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ผู้ให้ข้อมูล	ส่งไป		ได้รับกลับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์เลี้ยงเด็ก	36	97.22	35	97.22
ผู้ปกครอง	810	97.65	791	97.65

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยติดต่อกับศูนย์เลี้ยงเด็กทั้ง 6 ศูนย์ โดยการโทรศัพท์ขออนุญาตจากผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล จากการติดต่อ พบว่า ศูนย์เลี้ยงเด็กที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 2 และ 4 ไม่อนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจึงเลือกศูนย์เลี้ยงเด็กในอันดับที่ 7 และ 8 ในการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร พร้อมทั้งนัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์ตามความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากจากภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปมอบให้ผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กในวันที่เดินทางไปเก็บข้อมูล

4.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร ด้วยตนเองตามวันเวลาที่นัดหมายไว้ โดยเริ่มต้นสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม 2551 ถึง วันที่ 29 มีนาคม 2551 ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

ศูนย์เลี้ยงเด็ก	จังหวัด	วัน/เดือน/ปี
1. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก	กรุงเทพมหานคร	11 มีนาคม 2551
2. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข	นครราชสีมา	14 มีนาคม 2551
3. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค	กระบี่	17 มีนาคม 2551
4. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง	ตรัง	25 มีนาคม 2551
5. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ	ภูเก็ต	26 มีนาคม 2551
6. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฉ	นครปฐม	29 มีนาคม 2551

5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลดังนี้

5.1. ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ปกครอง นำมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) แล้วนำมาแปลความหมายเป็นระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	0.51 - 1.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 0.50	หมายถึง	ไม่มีการมีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นจึงนำมาสรุป จัดกลุ่มข้อมูล แจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำมาสรุป รวบรวม เรียบเรียง แยกคำตอบ ให้เป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

5.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร นำมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังนี้

5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ด้วยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

5.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา นำมาสรุป รวบรวม เรียบเรียง แยกคำตอบต่างๆให้เป็นหมวดหมู่แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียงตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

5.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นจึงนำมาสรุป จัดกลุ่มข้อมูล แจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ตามประเด็นต่างๆที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

- 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครอง (ตารางที่ 8)
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และด้านการตัดสินใจ (ตารางที่ 9 - 10)
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และด้านการตัดสินใจ (ตารางที่ 11 - 12)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายการนี้ ดังนี้

- 2.1 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก
- 2.2 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข
- 2.3 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค
- 2.4 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง
- 2.5 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ
- 2.6 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฉ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครอง

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (N = 791)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	220	27.81
หญิง	571	72.19
2. อายุ		
16 – 20 ปี	13	1.64
21 – 25 ปี	96	12.14
26 – 30 ปี	222	28.07
31 – 35 ปี	237	29.96
36 – 40 ปี	137	17.32
41 – 45 ปี	54	6.83
46 – 50 ปี	24	3.03
50 ปีขึ้นไป	8	1.01
3. สถานภาพสมรส		
โสด	34	4.30
สมรส	704	89.00
หม้าย	20	2.53
แยกกันอยู่	33	4.17
4. ความสัมพันธ์กับเด็ก		
บิดา	206	26.04
มารดา	543	68.65

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 791)	ร้อยละ
อื่นๆ(ไปรตระบุ)	42	5.31
พี่	2	4.76
ลุง	2	4.76
ป้า	12	28.57
น้ำ	11	26.19
อา	2	4.76
ตา	1	2.38
ย่า	8	19.05
5. อายุของเด็ก		
อายุต่ำกว่า 1 ปี	18	2.28
อายุ 1 ปี	67	8.47
อายุ 2 ปี	156	19.72
อายุ 3 ปี	226	28.57
อายุ 4 ปี	193	24.40
อายุ 5 ปี	82	10.37
อายุ 6 ปี	49	6.19
6. จำนวนบุตร ที่อยู่ในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ในปัจจุบัน		
1 คน	766	96.84
2 คน	20	2.53
3 คน	3	0.38
4 คน	2	0.25

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 791)	ร้อยละ
7. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 4,000 บาท	33	4.17
4,001 – 6,000 บาท	172	21.74
6,001 – 8,000 บาท	148	18.71
8,001 – 10,000 บาท	174	22.00
มากกว่า 10,000	264	33.38
8. วุฒิต่างการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	159	20.10
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	199	25.16
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	192	24.27
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	92	11.63
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	144	18.20
ปริญญาโท	5	0.63
9. เหตุผลที่นำบุตรหลานมาเรียนที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้		
เป็นสวัสดิการของสถานประกอบการ	462	21.01
เสียค่าใช้จ่ายน้อย	468	21.28
เพื่อความสะดวกในการทำงาน	672	30.56
คุณภาพของบุคลากร	327	14.87
ชื่อเสียงของศูนย์เลี้ยงเด็ก	203	9.23
อื่นๆ(โปรดระบุ)	67	3.05
ไม่มีคนดูแล	41	61.19
ใกล้บ้าน	18	26.87
ความปลอดภัยของศูนย์เลี้ยงเด็ก	8	11.94

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	(N = 791)	
10. อัตราค่าบริการที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กเก็บจากผู้ปกครอง		
ไม่เสียค่าบริการ	206	26.04
เสียค่าบริการ	585	73.96
คิดค่าบริการรายวัน		
2 บาทต่อวัน	6	1.03
5 บาทต่อวัน	15	2.56
10 บาทต่อวัน	35	5.98
30 บาทต่อวัน	17	2.91
35 บาทต่อวัน	11	1.88
40 บาทต่อวัน	5	0.85
คิดค่าบริการรายสัปดาห์		
50 บาทต่อสัปดาห์	15	2.56
150 บาทต่อสัปดาห์	13	2.22
175 บาทต่อสัปดาห์	46	7.86
200 บาทต่อสัปดาห์	29	4.96
300 บาทต่อสัปดาห์	24	4.10
400 บาทต่อสัปดาห์	133	22.74
430 บาทต่อสัปดาห์	40	6.84
600 บาทต่อสัปดาห์	57	9.74
1,200 บาทต่อสัปดาห์	8	1.37
1,500 บาทต่อสัปดาห์	22	3.76
2,000 บาทต่อสัปดาห์	14	2.39
3,500 บาทต่อสัปดาห์	30	5.13
คิดค่าบริการรายเดือน		
300 บาทต่อเดือน	60	10.26

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.19 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.96 รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.07 มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 89.00 รองลงมาคือโสด คิดเป็นร้อยละ 4.30 มีความสัมพันธ์กับเด็กในฐานะมารดา คิดเป็นร้อยละ 68.65 รองลงมาเป็นบิดา คิดเป็นร้อยละ 26.04 เด็กที่อยู่ในศูนย์เลี้ยงเด็กส่วนใหญ่มีอายุ 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมาคืออายุ 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.40 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตรอยู่ในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 96.84 รองลงมาคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.53 และส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.38 รองลงมาคือมีรายได้อยู่ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.00 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 25.16 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 24.27 เหตุผลที่นำบุตรหลานมาเรียนที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ คือ เพื่อความสะดวกในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 30.56 รองลงมาคือ เสียค่าใช้จ่ายน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.28 ส่วนใหญ่ผู้ปกครองเสียค่าบริการให้ทางศูนย์เลี้ยงเด็ก คิดเป็นร้อยละ 73.96 โดยส่วนมากจ่ายค่าบริการในอัตรา 400 บาทต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 22.74 รองลงมาคือ 600 บาทต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 9.74

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	1.82	ปานกลาง
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	1.00	น้อย
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	2.18	ปานกลาง
4. ด้านการตัดสินใจ	0.79	น้อย
เฉลี่ยรวม	1.50	ปานกลาง

จากตารางพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{x} = 1.50$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่ปรากฏการมีส่วนร่วมระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน $\bar{x} = 2.18$ และด้านการติดต่อสื่อสาร $\bar{x} = 1.82$ ส่วนด้านการเป็นอาสาสมัคร และด้านการตัดสินใจ มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยคือ $\bar{x} = 1.00$ และ $\bar{x} = 0.79$ ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านการติดต่อสื่อสาร		
1. อ่านจดหมายที่ผู้ดูแลเด็กส่งให้	2.20	ปานกลาง
2. อ่านแผ่นพับที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กแจกให้	2.15	ปานกลาง
3. อ่านป้ายนิเทศที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดไว้	2.00	ปานกลาง
4. เข้าร่วมการประชุมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น เช่น การประชุมนิเทศผู้ปกครอง การประชุมแนะแนวเพื่อรับทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์เลี้ยงเด็ก	1.76	ปานกลาง
5. เข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้ที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น	1.87	ปานกลาง
6. เสนอแนะ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	1.67	ปานกลาง
7. ขอคำแนะนำจากครูในเรื่องพัฒนาการของเด็กและวิธีการเลี้ยงดูเด็ก	1.92	ปานกลาง
8. สนทนากับครูเกี่ยวกับเด็กทางโทรศัพท์	1.40	น้อย
9. สนทนากับครูเกี่ยวกับเด็กขณะรับ - ส่ง บุตรหลาน	2.17	ปานกลาง
10. เขียนข้อความโต้ตอบกับครูผ่านสมุดสื่อสารประจำวัน	1.26	น้อย
ประจำสัปดาห์ หรือผ่านจดหมาย		
11. เยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนของศูนย์เลี้ยงเด็ก	1.57	ปานกลาง

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนจำแนกเป็นรายชื่อ (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
12. แสดงความคิดเห็นในสมุดรายงานประจำตัวของเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและส่งคืนกลับให้ศูนย์เลี้ยงเด็ก	1.86	ปานกลาง
ด้านการเป็นอาสาสมัคร		
1. ร่วมทำกิจกรรมต่างๆที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้นในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก	1.93	ปานกลาง
2. บริจาคสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สิ่งของ ของเล่น ให้ศูนย์เลี้ยงเด็ก	0.97	น้อย
3. บริจาคเงินให้ศูนย์เลี้ยงเด็ก	0.83	น้อย
4. เป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้แก่เด็ก เช่น การประกอบอาหาร การสอนเกี่ยวกับอาชีพที่ตนประสบความสำเร็จหรือให้ความรู้ในสาขาต่างๆที่ท่านถนัดแก่ครูหรือเด็ก	0.65	น้อย
5. สับเปลี่ยนกันมาช่วยประกอบอาหารหรือช่วยดูแลเด็กในช่วงเวลาอาหารกลางวันของเด็ก การมาให้นมเด็กในช่วงกลางวัน	0.64	น้อย
6. ช่วยเหลือในด้านแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์เลี้ยงเด็กให้มีความร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัย	1.00	น้อย
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน		
1. จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น จัดบริเวณให้เด็กเล่น อ่านหนังสือ หรือทำงาน	1.99	ปานกลาง
2. กระตุ้น เตือน ให้เด็กทำงานที่ครูมอบหมาย รวมทั้งคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ	2.25	ปานกลาง
3. ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การเล่นเกม การหาของเล่น หนังสือ สื่อส่งเสริมพัฒนาการให้เด็ก	2.35	ปานกลาง

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนจำแนกเป็นรายข้อ (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	\bar{X}	ระดับการมีส่วนร่วม
4. แสดงผลงานของเด็กที่บ้าน หรือรวบรวมผลงานของเด็กเพื่อเป็นการเสริมกำลังใจให้เด็ก	1.97	ปานกลาง
5. พาเด็กไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น สวนสัตว์ ทะเล งานประเพณีประจำท้องถิ่น	2.28	ปานกลาง
6. ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมที่สนใจ เช่น การเล่นเกม ดนตรี ศิลปะ	2.26	ปานกลาง
ด้านการตัดสินใจ		
1. เป็นคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก	0.65	น้อย
2. มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก	0.87	น้อย
3. มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลในการวางนโยบาย เป้าหมาย หลักสูตรของศูนย์เลี้ยงเด็ก	0.77	น้อย
4. เสนอแนะและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำโครงการต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็ก รวมทั้งมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็ก	0.79	น้อย
5. ร่วมเสนอแนะแนวทางการจัดงบประมาณของศูนย์เลี้ยงเด็กให้เหมาะสม	0.69	น้อย
6. มีส่วนร่วมในการรับบุคลากรเข้าทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็ก	0.61	น้อย
7. มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของเด็ก	1.18	น้อย

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนจำแนกเป็นรายข้อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดรายข้อ พบว่า

ด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การอ่านจดหมายที่ผู้ดูแลเด็กส่งให้ การสนทนากับครูเกี่ยวกับเรื่องของเด็กขณะรับ – ส่ง บุตรหลาน การอ่านป้ายนิเทศที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดไว้ การขอคำแนะนำจากครูในเรื่องพัฒนาการของเด็กและวิธีการเลี้ยงดูเด็ก การเข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้ที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น การแสดงความคิดเห็นใน

สมุดรายงานประจำตัวเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก การเข้าร่วมการประชุมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น การเสนอแนะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การเยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนของศูนย์เลี้ยงเด็ก

ด้านการเป็นอาสาสมัคร ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้นในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การเล่นเกม การหาของเล่น หนังสือ สื่อส่งเสริมพัฒนาการให้เด็ก การพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น สวนสัตว์ ทะเล งานประเพณีประจำท้องถิ่น ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมที่สนใจ เช่น การเล่นกีฬา ดนตรี ศิลปะ กระตุ้น เตือน ให้เด็กทำงานที่ครูมอบหมาย คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น จัดบริเวณให้เด็กเล่น อ่านหนังสือ หรือทำงาน แสดงผลงานของเด็กที่บ้านหรือรวบรวมผลงานของเด็กเพื่อเป็นการเสริมกำลังใจให้เด็ก

ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อยทุกกิจกรรม

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเป็นอาสาสมัคร ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และด้านการตัดสินใจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ความถี่ของปัญหาในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

ปัญหา	ความถี่
ด้านการติดต่อสื่อสาร	(n=459)
ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัด	300
ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง	117
ไม่ได้รับ - ส่ง เด็กด้วยตัวเอง	42
ด้านการเป็นอาสาสมัคร	(n=146)
ไม่มีเวลาเข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัด	112
ทางศูนย์เลี้ยงเด็กไม่ได้ขอความช่วยเหลือใดๆ	34
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	(n=232)
ไม่มีเวลาดูแลเด็ก และพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ	98
ไม่มีความรู้ในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านให้เด็ก	63
ไม่ได้ดูแลเด็กเอง	40
เวลารว่างของผู้ปกครองและเด็กไม่ตรงกัน	31
ด้านการตัดสินใจ	(n=433)
ทางศูนย์เลี้ยงเด็กไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการตัดสินใจ	379
ไม่มีเวลามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการตัดสินใจ	54

จากตารางที่ 11 พบว่า ความถี่ของปัญหาในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ในด้านการติดต่อสื่อสาร มีจำนวนมากที่สุด เท่ากับ 459 รองลงมาคือด้านการตัดสินใจ เท่ากับ 433 และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน เท่ากับ 232 โดยด้านการเป็นอาสาสมัคร มีจำนวนความถี่ของปัญหาน้อยที่สุด เท่ากับ 146 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบปัญหาที่มากที่สุดเป็นดังนี้

ด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาการมีส่วนร่วม ได้แก่ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัด รองลงมา คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง และไม่ได้รับ - ส่งเด็กด้วยตนเอง ตามลำดับ

ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาในการมีส่วนร่วม ได้แก่ ทางศูนย์เลี้ยงเด็กไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ ไม่มีเวลามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการตัดสินใจ

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาในการมีส่วนร่วม ได้แก่ ไม่มีเวลาดูแลเด็กและพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ รองลงมา คือ ไม่มีความรู้ในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านให้เด็ก ไม่ได้ดูแลตัวเอง และเวลาว่างของผู้ปกครองและเด็กไม่ตรงกัน ตามลำดับ

ด้านการเป็นอาสาสมัคร ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่า ปัญหาในการมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น รองลงมา คือ ทางศูนย์เลี้ยงเด็กไม่ได้ขอความช่วยเหลือใดๆ

ตารางที่ 12 ความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจการและชุมชน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	ความถี่
เพิ่มจำนวนผู้ดูแลเด็กในศูนย์เลี้ยงเด็กให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก	208
จัดเวลาว่างให้พนักงานทำกิจกรรมร่วมกับเด็กในตอนเที่ยงได้	139
ให้มีสนามเด็กเล่นพร้อมทั้งเครื่องเล่นสนามให้เด็ก	101
สถานประกอบการอนุญาตให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เลี้ยงเด็ก	98
ยืดหยุ่นเวลาในการรับเด็กกลับบ้าน	72
เพิ่มสื่อการเรียนการสอน ของเล่น ให้เพียงพอ	32
สถานประกอบการไม่ควรเก็บค่าบริการหรือควรลดค่าบริการสำหรับพนักงาน	30
เป็นหน้าที่ของศูนย์เลี้ยงเด็กที่ต้องเลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างดีทั้งในเรื่องการสอนและการดูแลสิ่งแวดล้อมในศูนย์เลี้ยงเด็ก	21

จากตารางที่ 12 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชนผู้ปกครองที่มีความถี่สูงสุด คือ ผู้ปกครองต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กเพิ่มจำนวนผู้ดูแลเด็กให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก ความถี่เท่ากับ 208 รองลงมา คือ ต้องการให้จัดเวลาว่างให้พนักงานทำกิจกรรมร่วมกับเด็กในตอนเที่ยงได้ความถี่เท่ากับ 139 ต้องการให้มีสนามเด็กเล่นพร้อมทั้งเครื่องเล่นสนามให้เด็ก ความถี่เท่ากับ 101 ต้องการได้รับอนุญาตจากสถานประกอบการให้เข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เลี้ยงเด็ก ความถี่เท่ากับ

98 ยึดหยุ่นเวลาในการรับเด็กกลับบ้าน ความถี่เท่ากับ 72 ต้องการให้เพิ่มสื่อการเรียน การสอน ของเล่น ให้เพียงพอ ความถี่เท่ากับ 32 สถานประกอบการไม่ควรเก็บค่าบริการหรือควรรลด ค่าบริการสำหรับพนักงาน ความถี่เท่ากับ 30 และเห็นว่าเป็นหน้าที่ของศูนย์เลี้ยงเด็กที่ต้อง เลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างดีทั้งในเรื่องการสอนและการดูแลสิ่งแวดล้อมในศูนย์เลี้ยงเด็ก ความถี่เท่ากับ 21 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจการและชุมชน

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากศูนย์เลี้ยงเด็ก จำนวน 6 ศูนย์ โดยเก็บ ข้อมูลจากศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด 6 อันดับแรก ประกอบด้วย ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก - จ โดยผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเป็นรายการตีประกอบด้วย 1) สภาพโดยทั่วไป ของศูนย์เลี้ยงเด็ก 2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และ 3) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็ก

2.1 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก

2.1.1 สภาพโดยทั่วไปของศูนย์เลี้ยงเด็ก

ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก ตั้งอยู่ในบริเวณโรงงานของบริษัทผลิตลูกชิ้นเนื้ออ้วน และเส้นก๋วยเตี๋ยว โดยศูนย์เลี้ยงเด็กมีลักษณะเป็นอาคารอเนกประสงค์ชั้นเดียวจำนวน 2 หลัง ประกอบด้วยห้องเลี้ยงเด็ก ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องรับประทานอาหาร และห้องน้ำแยกชาย หญิง มีจำนวนอย่างละ 1 ห้อง มีเด็กใช้บริการจำนวน 17 คน ให้บริการเฉพาะเด็กที่เป็นบุตรหลาน พนักงานในบริษัทเท่านั้น โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น รับดูแลเด็กอายุ 3 เดือน ถึง 6 ปี โดยศูนย์เลี้ยงเด็กไม่มีการกำหนดสาระในการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้แม่ที่มีลูกอายุ 3 เดือน ถึง 2 ปี 6 เดือน เลี้ยงดูเด็กด้วยตนเองในศูนย์เลี้ยงเด็ก ทั้งนี้บริษัทอนุญาตให้ลาคลอดได้จนเด็ก อายุ 2 ปี 6 เดือน โดยให้ทำงานเล็กๆน้อยๆระหว่างเด็กนอนหรือในเวลาว่าง เช่น ติดตามบริษัท บนบรรจุภัณฑ์ ติดตามราคา ทั้งนี้ไม่มีการกำหนดเกณฑ์หรือปริมาณของงาน นอกจากนี้ แม่ทุกคนในศูนย์เลี้ยงเด็กมีหน้าที่ช่วยกันดูแลเด็กๆ โดยเด็กเรียกผู้ดูแลเด็กทุกคนว่า แม่ ปัจจุบัน มีผู้ดูแลเด็กประจำศูนย์เลี้ยงเด็กจำนวน 3 คน และแม่ที่ลาคลอดจำนวน 8 คน นอกจากนี้ยังมี โครงการพี่สอนน้อง โดยรุ่นพี่ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาช่วยดูแลน้องๆในวันเสาร์ - อาทิตย์

2.1.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองทั้งหมดจำนวน 5 คน เป็นเพศหญิง มีอายุ 22 ปี และ 28 ปี จำนวน 2 คน และ 32 ปี จำนวน 1 คน มีสถานภาพสมรส ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,000 บาท และ 9,000 บาท จำนวน 2 คน และ 8,500 บาท จำนวน 1 คน ตำแหน่งงานที่ทำ คือ พนักงานบรรจุผลิตภัณฑ์ มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุด คือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 3 คน มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับละ 1 คน ผู้ปกครองทุกคนเป็นมารดาของเด็ก อายุ 1 2 และ 3 ปี จำนวน 1 2 และ 2 คนตามลำดับ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับศูนย์เลี้ยงเด็กอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการสนทนากับผู้ดูแลเด็กอย่างไม่เป็นทางการทุกครั้งขณะรับ - ส่งเด็ก ให้เบอร์มือถือแก่ผู้ดูแลเด็กไว้เพื่อติดต่อเมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก โดยเรื่องที่ติดต่อสื่อสารกันเป็นประจำ คือ การแจ้งปัญหาสุขภาพของเด็กให้ผู้ดูแลเด็กทราบ การขอคำแนะนำเรื่องวิธีการเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่บ้าน การเข้ารับการอบรมสำหรับผู้ปกครองอย่างเป็นทางการเมื่อมีวาระเร่งด่วน เช่น เมื่อมีโรคระบาดเกี่ยวกับเด็ก หรือมีหน่วยงานราชการเข้ามาให้ความรู้ผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กดำเนินการให้ความรู้เรื่องพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กมากที่สุด เพราะต้องการทราบว่าสิ่งที่ผู้ปกครองปฏิบัติถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่

ปัญหาและอุปสรรค คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่จัดกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครองอย่างเป็นทางการ จึงแก้ปัญหาด้วยการสอบถามผู้ดูแลเด็กหรือคุณแม่ที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็ก หรือศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจาก ทีวี หนังสือ อนามัย โรงพยาบาล

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้นทุกกิจกรรม เช่น กิจกรรมวันปีใหม่ วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันลอยกระทง และช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กเกือบทุกครั้ง เมื่อศูนย์เลี้ยงเด็กขอความร่วมมือในการการพัฒนา ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบศูนย์เลี้ยงเด็ก โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กเมื่อว่างจากการทำงานมากที่สุด ด้านการช่วยเหลือเรื่องงบประมาณ ผู้ปกครองพร้อมให้การช่วยเหลือเมื่อศูนย์เลี้ยงเด็กขอความร่วมมือในเรื่องดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมาศูนย์เลี้ยงเด็กขอความช่วยเหลือผู้ปกครองด้านงบประมาณน้อยมาก เช่น ในอดีตศูนย์เลี้ยงเด็กมีบริการนมให้เด็ก แต่เนื่องจากเด็กแต่ละคนดื่มนมหลากหลายยี่ห้อ

ศูนย์เลี้ยงเด็กจึงแก้ปัญหาโดยขอให้ผู้ปกครองจัดหามาเอง ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่า ต้องการมีส่วนร่วมในด้านการเป็นอาสาสมัครมากที่สุด คือ การปรับปรุงสนามเด็กเล่น

ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ในด้านนี้

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านทุกวัน โดยกิจกรรมที่ทำร่วมกันมากที่สุดคือ การเล่นร่วมกับเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่น หาอุปกรณ์ของเล่น หนังสือ ซีดีเพลง สื่อการเรียน หรือการ์ตูนให้เด็ก การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็ก เช่น สวนสาธารณะ เขื่อน ห้างสรรพสินค้า งานประเพณี ประจำท้องถิ่น

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก การจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของศูนย์เลี้ยงเด็ก ในลักษณะไม่เป็นทางการ เช่น เมื่อมีการประชุมของโรงงาน คณะกรรมการโรงงานซึ่งเป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการศูนย์เลี้ยงเด็ก สามารถเสนอความคิดเห็นหรือร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของศูนย์เลี้ยงเด็ก โดยสามารถเสนอความคิดเห็น หรือความต้องการให้ผู้บริหารทราบผ่านทางผู้ดูแลเด็กหรือคณะกรรมการของโรงงานได้โดยตรง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็ก

ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานใน
ด้านนี้

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้ปกครองต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กปรับปรุงสนามเด็กเล่น จัดสื่อของเล่นเพิ่มเติม ให้ผู้มีความรู้ทางการศึกษาปฐมวัยเป็นผู้ดูแลศูนย์เลี้ยงเด็ก และต้องการให้มีโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กในโรงงานตลอดไป

2.1.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพ

ผู้บริหารเป็นเพศชาย อายุ 55 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายบัญชี ดูแลโรงงาน มีอายุงานในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ 16 ปี บริหารงานโดยยึดหลักการทำงานแบบครอบครัว ผู้ดูแลเด็กของศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทนี้ทั้ง 3 คน

เป็นเพศหญิง มีอายุ 43 45 และ 50 ปี ตามลำดับ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน และประถมศึกษา จำนวน 1 คน มีประสบการณ์ในการทำงานที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้เป็นเวลา 14 ปี

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ เมื่อมีปัญหาหรือเรื่องเร่งด่วนเกี่ยวกับเด็ก อนุญาตให้ไปหาหรือโทรหาผู้ปกครองยังแผนกที่ผู้ปกครองทำงานอยู่ได้ อนุญาตให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองทุกครั้ง เมื่อมีพยาบาลหรือหน่วยงานราชการเข้ามาให้คำแนะนำที่ศูนย์เลี้ยงเด็ก อีกทั้งมีการจัดตั้งหน่วยอนามัยซึ่งมีพยาบาลประจำในโรงงาน ผู้ปกครองสามารถปรึกษาปัญหา หรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องของเด็กได้ ผู้ดูแลเด็กติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอทุกวันด้วยการสนทนาระหว่างการรับ - ส่งเด็กในตอนเช้าและเย็น ซึ่งผู้ดูแลเด็กพบว่าการสื่อสารกันโดยตรงระหว่างผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเป็นวิธีการติดต่อสื่อสารที่ได้ผลดีที่สุด

ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา ศูนย์เลี้ยงเด็ก และร่วมเสนอความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการเป็นอาสาสมัครมากที่สุด คือ การช่วยดูแลเด็กเมื่อว่างจากการทำงาน ปัญหาและอุปสรรค คือ บางครั้งโรงงานไม่สามารถอนุญาตให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เลี้ยงเด็กได้ ผู้ดูแลเด็กจึงแก้ปัญหาด้วยการเลื่อนกำหนดการจัดกิจกรรมนั้นๆออกไป หรือจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆพร้อมกัน เช่น จัดงานวันปีใหม่และวันเด็กในวันเดียวกัน

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งผู้ดูแลเด็กให้ความรู้แก่ผู้ปกครองอย่างไม่เป็นทางการในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กที่บ้าน เพื่อให้การปฏิบัติสอดคล้องกับแนวทางของศูนย์เลี้ยงเด็ก ด้วยการมอบหมายกิจกรรมให้ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่บ้าน แต่ไม่ไปอย่างสม่ำเสมอ เช่น ให้ผู้ปกครองตรวจและเขียนแสดงความคิดเห็นหรือให้ดาวผลงานเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ดูแลเด็กไม่รู้หลักวิชาการที่ถูกต้องในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กในสมุดพัฒนาการ ร่วมเสนอความคิดเห็นในการจัดทำโครงการต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็กได้ทุกเรื่อง

ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารต้องการให้หน่วยงานราชการเข้ามาช่วยเหลือ แนะนำ และให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.2 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข

2.2.1 สภาพโดยทั่วไปของศูนย์เลี้ยงเด็ก

ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข ตั้งอยู่ในบริเวณโรงงานของบริษัทผลิตพลาสติกอะไหล่ ตั้งอยู่บริเวณใต้อาคารที่พักของพนักงาน แบ่งออกเป็น 2 ห้องเรียน ประกอบด้วย ห้องเรียนเด็กเล็ก อายุ 2 - 2 ปี 5 เดือน และห้องเรียนเด็กโต อายุ 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี และมีอาคารห้องน้ำสำหรับเด็ก มีสนามเด็กเล่นทั้งภายในร่มและกลางแจ้ง จัดให้เด็กนั่งรับประทานอาหารบริเวณลานกว้าง ระหว่างสองห้องเรียน รับดูแลเด็กอายุ 2 - 4 ปี ที่เป็นบุตรหลานของพนักงาน และรับเด็กจากภายนอกได้บางส่วน โดยศูนย์เลี้ยงเด็กมีการกำหนดสาระในการเรียนการสอน ขณะนี้ ศูนย์เลี้ยงเด็กมีเด็กจำนวน 24 คน โดยผู้ปกครองต้องเสียค่าบริการเดือนละ 300 บาท บริษัทดำเนินการทำประกันชีวิตให้เด็กทุกคนรวมถึงผู้ดูแลเด็กและแม่บ้าน ปัจจุบันมีครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 2 คน ผู้ช่วยดูแลเด็กซึ่งเป็นพนักงานจากแผนกอื่นที่บริษัทส่งมาจำนวน 2 คน และแม่บ้านจำนวน 2 คน

2.2.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นเพศหญิงจำนวน 3 คน และเพศชายจำนวน 2 คน มีอายุ 32 ปี และ 35 ปี จำนวน 2 คน 38 ปี และ 45 ปี จำนวน 1 คน มีสถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 7,500 บาท 9,500 บาท จำนวน 2 คน และ 8,200 บาท จำนวน 1 คน ตำแหน่งงานที่ทำ คือ พนักงานบัญชี พนักงานฝ่ายผลิต จำนวน 2 คน และพนักงานแผนกช่าง

จำนวน 1 คน มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุด คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 3 คน และ
อนุปริญญาจำนวน 2 คน มีความสัมพันธ์กับเด็กเป็นบิดาจำนวน 2 คน และมารดาจำนวน 3 คน
ซึ่งเด็กมีอายุ 2 ปี 3 ปี จำนวน 1 คน และ 4 ปี จำนวน 3 คน

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการ
ศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการ
สนทนากันขณะรับ – ส่งเด็ก อ่านจดหมาย แผ่นพับให้ความรู้ เมื่อผู้ดูแลเด็กแจกหรือฝากเอกสาร
ต่างๆมากับเด็ก ตลอดจนอ่านป้ายนิเทศที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดไว้ โดยผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก
ติดต่อสื่อสารกันเรื่องสุขภาพและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กมากที่สุด และเห็นว่าการสื่อสารด้วย
การสนทนากันโดยตรงระหว่างผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองเป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุด ผู้ปกครองแจ้ง
แผนการทำงาน และเบอร์โทรศัพท์มือถือกับผู้ดูแลเด็กเพื่อติดต่อเมื่อมีกรณีฉุกเฉิน

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมหรือ
การสัมมนาให้ความรู้ผู้ปกครอง และไม่มีเวลาสนทนากับผู้ดูแลเด็ก แก้ปัญหาด้วยการอ่านและ
ตอบจดหมายที่ผู้ดูแลเด็กฝากมากับเด็กแทนการสนทนากันตัวต่อ

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการเป็นอาสาสมัครกับผู้ดูแลเด็ก
เมื่อว่างจากการทำงาน เช่น รับชมการแสดงของเด็กในกิจกรรมวันแรงงาน ส่วนเรื่องการเป็น
อาสาสมัครด้านอื่นๆผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าศูนย์เลี้ยงเด็กมีความพร้อมอยู่แล้ว ทั้งในเรื่อง
งบประมาณ และกำลังคน ผู้ปกครองจึงไม่มีโอกาสช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็ก และผู้ปกครองต้องการ
เข้ามาเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค คือ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยง
เด็กจัด จึงแก้ปัญหาด้วยการเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกัน
เช่น เตรียมของขวัญให้เด็กร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนของขวัญร่วมกับเด็กคนอื่นในห้องเรียน เตรียมอุปกรณ์
การทำกระทงให้เด็กเมื่อศูนย์เลี้ยงเด็กจัดกิจกรรมทำกระทงร่วมกัน

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านทุกวัน ได้แก่ การเล่นกับ
เด็ก อ่านหนังสือร่วมกับเด็ก ดูรายการโทรทัศน์ร่วมกับเด็ก การเล่นเกมกีฬาพร้อมกับเด็ก พาเด็กไป
ท่องเที่ยวยังสถานที่ต่างๆ เช่น ทะเล น้ำตก ห้างสรรพสินค้า ตลาด และการกระตุ้นเตือนให้เด็กทำ
การบ้านหรือกิจกรรมที่ผู้ดูแลเด็กมอบหมายให้ และเรื่องที่ผู้ปกครองขอคำแนะนำจากผู้ดูแลเด็ก
เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ได้แก่ การเลือกซื้อหนังสือหรือของเล่นให้เด็ก

การให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำในการทำการบ้านเมื่อเด็กต้องการ กระตุ้นให้เด็ก ออกกำลังกาย และให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติภารกิจส่วนตัว เช่น การให้เด็กเก็บที่นอน อาบน้ำ แปรงฟัน แต่งตัว ทานข้าว ด้วยตัวเอง

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาร่วมทำกิจกรรมกับ เด็กเมื่อต้องทำงานล่วงเวลา เมื่อกลับมาถึงบ้านเด็กมักเข้านอนไปแล้ว แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนน้อย เท่านั้น ผู้ปกครองแก้ปัญหาโดยการมอบหมายให้พี่หรือญาติสอนเด็กทำการบ้านและเล่นกับเด็ก แทน

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมิน พัฒนาการเด็กมากที่สุด โดยการแสดงความคิดเห็นผ่านสมุดรายงานพัฒนาการเด็ก ทั้งแบบเป็นทางการด้วยสมุดรายงานประจำตัวเด็ก และแบบไม่เป็นทางการด้วยการเขียนแสดงความคิดเห็น ผ่านจดหมายโต้ตอบกับผู้ดูแลเด็ก และมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับครูเพิ่ม การปรับปรุงสนามเด็กเล่น การดูแลทัศนียภาพความสวยงาม ความปลอดภัยของศูนย์เลี้ยงเด็ก ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน ในด้านนี้

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้ปกครองต้องการให้โรงงานอนุญาตให้ผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ใน ศูนย์เลี้ยงเด็กเข้าร่วมทำกิจกรรมกับเด็กในวันสำคัญต่างๆได้โดยไม่ผิดกฎของบริษัท และไม่หักค่าแรง

2.2.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพ

ผู้บริหารเป็นเพศชาย อายุ 46 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา วิทยาศาสตร์การกีฬา คณะครุศาสตร์ ระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มีตำแหน่งเป็นผู้จัดการ ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและธุรการ มีอายุงานในการดูแลศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้นาน 5 ปี โดยยึดหลัก การบริหารงานแบบครอบครัว ศูนย์เลี้ยงเด็กมีผู้ดูแลเด็กจำนวน 2 คน เป็นเพศหญิง มีอายุ 38 และ 40 ปี ตามลำดับ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มีประสบการณ์การทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้เป็นเวลา 4 และ 5 ปี ตามลำดับ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการ ศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ บริษัทอนุญาตให้ผู้ดูแลเด็กติดต่อกับผู้ปกครองด้วยโทรเบอร์ภายใน หรืออนุญาตให้ไปหาผู้ปกครองยังแผนกที่ผู้ปกครองทำงานอยู่ได้เมื่อมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก และไม่จำกัดงบประมาณในด้านติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยให้เสนองบประมาณผ่านหัวหน้าสวัสดิการ ผู้ดูแลเด็กติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอทุกวัน ด้วยการสนทนาระหว่างรับ - ส่งเด็ก ตอนเช้าและเย็น ส่งจดหมายรายงานพฤติกรรมเด็กต่อผู้ปกครองอาทิตย์ละ 1 ครั้ง บางครั้ง ผู้ดูแลเด็กนำแผ่นพับให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กจากหน่วยงานราชการมาแจกให้ผู้ปกครอง วิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองที่ผู้ดูแลเด็กพบว่ามีประสิทธิภาพและได้ผลดีที่สุด คือ การสนทนากับผู้ปกครองเป็นรายบุคคล

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็กในกิจกรรมที่ต้องการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างเป็นทางการและใช้ระยะเวลาสั้น เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก หรือปัญหาพฤติกรรมเด็ก ผู้ดูแลเด็กแก้ปัญหา โดยใช้การเขียนจดหมายหรือจัดทำแผ่นพับให้ความรู้ผู้ปกครองฝากใส่กระเป๋าเด็กกลับบ้านและให้ผู้ปกครองเขียนแสดงความคิดเห็นตอบกลับมาทุกครั้ง

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ บริษัทอนุญาตให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้นเมื่อมีเวลาว่างจากการทำงาน ผู้ดูแลเด็กเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น ได้แก่ วันปีใหม่ วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้แก่เด็กในห้องเรียน กิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาว่างเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด ผู้ดูแลเด็กแก้ปัญหาด้วยการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเตรียมอุปกรณ์การทำกิจกรรมให้เด็ก เช่น จัดเตรียมของขวัญให้เด็กนำมาร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนของขวัญร่วมกับเด็กคนอื่นในห้องเรียน การเตรียมอุปกรณ์การทำของขวัญให้เด็กเมื่อศูนย์เลี้ยงเด็กจัดกิจกรรมให้เด็กทำของขวัญร่วมกัน

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่บ้านให้สอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกับศูนย์เลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและเด็กทำงานร่วมกันที่บ้านทุกสัปดาห์ และมอบหมายให้ผู้ปกครองเขียนแสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเด็กทุกครั้ง

ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กมากที่สุด โดยร่วมประเมินพัฒนาการเด็กและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตร และการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กจึงแก้ปัญหาด้วยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองในเรื่องที่ต้องการ เช่น แหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่น ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนของศูนย์เลี้ยงเด็ก

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการให้ประสบความสำเร็จ คือ เจ้าของสถานประกอบกิจการต้องเป็นผู้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้เด็กในระดับปฐมวัย และผู้ดูแลเด็กต้องมีความรู้ทางด้านเด็กปฐมวัยโดยตรง และเหนือสิ่งอื่นใดต้องเป็นผู้มีความเมตตา กรุณา และรักเด็ก ผู้ดูแลเด็กต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับศูนย์เลี้ยงเด็กทุกกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ไม่ผลัดภาระความรับผิดชอบต่อตัวเด็กให้ผู้ดูแลเด็กทั้งหมด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค

2.3.1 สภาพโดยทั่วไปของศูนย์เลี้ยงเด็ก

ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค ตั้งอยู่ในบริเวณโรงงานของบริษัทผลิตรองเท้ากีฬา มีลักษณะเป็นอาคาร 2 ชั้น อยู่ติดกับห้องธุรการของโรงงาน แบ่งออกเป็น 3 ห้อง ชั้นล่าง ประกอบด้วย 2 ห้องเรียน คือ ห้องเรียนเด็กอายุ 2 ปี 6 เดือน และ 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี และชั้นบนเป็นห้องเรียนเด็กอายุ 5 - 6 ปี โดยใช้ห้องน้ำร่วมกัน มีสนามเด็กเล่นภายในร่มอยู่บริเวณด้านหน้าของศูนย์เลี้ยงเด็ก รั้วดูแลเด็กอายุ 2 - 6 ปี ที่เป็นบุตรหลานของพนักงานในโรงงานเท่านั้น โดยผู้ปกครองเสียค่าบริการเดือนละ 400 บาท รับผิดชอบ 6 โมงครึ่ง ถึง 4 ทุ่ม โดยศูนย์เลี้ยงเด็กไม่มีการกำหนดสาระในการเรียนการสอน ขณะนี้มีเด็กเข้าใช้บริการจำนวน 34 คน มีผู้ดูแลเด็กจำนวน 8 คน แม่บ้านจำนวน 1 คน รวมจำนวน 9 คน โดยผู้ดูแลเด็กและพี่เลี้ยงทำงานเป็นกะในแต่ละกะมีผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน พี่เลี้ยงจำนวน 1 คน

2.3.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นเพศหญิงจำนวน 3 คน เพศชายจำนวน 2 คน อายุ 30 และ 32 ปี จำนวน 1 คน 35 ปี จำนวน 2 คน และ 42 ปี จำนวน 1 คน สถานภาพสมรส มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000 บาท จำนวน 2 คน และ 8,000 บาท จำนวน 3 คน มีตำแหน่งงานคือ พนักงานฝ่ายผลิต มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุด คือ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน มีความสัมพันธ์เป็นมารดาของเด็กจำนวน 3 คน เป็นบิดาจำนวน 2 คน ซึ่งเด็กมีอายุ 3 ปี จำนวน 4 คน และอายุ 4 จำนวน 1 คน

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็กขณะรับ - ส่งเด็ก ด้วยการสนทนาเรื่องสุขภาพ พฤติกรรมของเด็กขณะอยู่ที่บ้าน การเข้าร่วมกิจกรรมขณะเด็กอยู่ที่ศูนย์เลี้ยงเด็ก รวมทั้งการอ่านบอร์ดความรู้ต่างๆที่ผู้ดูแลเด็กจัดไว้บริเวณศูนย์เลี้ยงเด็ก เช่น การฉีดวัคซีน การป้องกันเด็กจากโรคพิษสุนัขบ้า การส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านต่างๆ และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ผลิตนมผงสำหรับเด็กวัยหัดเดินปีละ 2 ครั้ง และผู้ปกครองให้เบอร์โทรศัพท์แก่ผู้ดูแลเด็กเพื่อติดต่อกับผู้ปกครองเมื่อมีเรื่องฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก โดยเรื่องที่ผู้ปกครองต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กสื่อสารกับผู้ปกครองมากที่สุด คือ เรื่องพัฒนาการเด็ก ผู้ปกครองแจ้งแผนการทำงาน เบอร์โทรศัพท์มือถือกับผู้ดูแลเด็ก เพื่อใช้ติดต่อเมื่อว่างจากการทำงาน

ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ในด้านนี้

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้ปกครองมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเป็นอาสาสมัครกับ
ศูนย์เลี้ยงเด็กด้วยการดูแลป้อนอาหารและนม ให้เด็กประมาณ 15 นาที ทุกเช้าและเที่ยงก่อนเข้า
ทำงาน และเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันปีใหม่ วันเด็ก
วันพ่อ วันแม่ และวันแรงงานซึ่งเป็นวันที่ผู้ปกครองและเด็กมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันมากที่สุด
เนื่องจากโรงงานจัดกิจกรรมให้พนักงานทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก เช่น ผู้ปกครองมีโอกาสชมการเดิน
แฟชั่นชุดกีฬาของเด็ก เล่นเกมสั่วมกัน รับประทานอาหารร่วมกัน

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับ
ทางศูนย์เลี้ยงเด็กเนื่องจากต้องทำงานเป็นกะ และต้องทำงานล่วงเวลา

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านทุกวันด้วยการเล่นกับเด็ก
ดูโทรทัศน์ เล่นกีฬาด้วยกัน ให้คำแนะนำเด็กทำการบ้าน และสอบถามปัญหาที่ต้องการทราบจาก
ผู้ดูแลเด็กโดยเรื่องๆที่ผู้ปกครองต้องการได้รับคำแนะนำจากศูนย์เลี้ยงเด็กเกี่ยวกับการส่งเสริมการ
เรียนรู้ของเด็กที่บ้าน คือ การเลือกซื้อ สื่อ ของเล่น หนังสือ ให้เด็ก เพราะต้องการส่งเสริมให้เด็กมี
พัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่ดี

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาพาเด็กไปยังสถานที่
ต่างๆ เนื่องจากผู้ปกครองต้องการพักผ่อนในวันหยุด จึงแก้ปัญหาด้วยการให้พี่หรือญาติพาเด็ก
ไปเที่ยวแทน และผู้ปกครองไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกับเด็กในตอนเย็น เมื่อต้องทำงานกะดึก
เลิกงาน 4 ทุ่ม ผู้ปกครองจึงมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กดูแลในทุกเรื่องจนกว่าผู้ปกครองจะมารับเด็ก
กลับที่พัก

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการ
เด็กเป็นประจำเดือนละหนึ่งครั้ง ส่วนเรื่องการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็กผู้ปกครองไม่มี
ส่วนร่วมกับทางศูนย์เลี้ยงเด็ก และผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมการรับบุคลากรเข้าทำงานของ
ศูนย์เลี้ยงเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมี
ส่วนร่วมเรื่องการตัดสินใจเรื่องอื่น นอกจากเรื่องการประเมินพัฒนาการเด็ก

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้ปกครองต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก หรือเชิญหน่วยงานจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้ผู้ปกครองมากขึ้น

2.3.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพ

ผู้บริหารเป็นเพศหญิง อายุ 42 ปี มีวุฒิมัธยมศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ ตำแหน่งงานในโรงงาน คือ เจ้าหน้าที่ธุรการ มีประสบการณ์การทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ 20 ปี ยึดหลักการบริหารงานแบบครอบครัว ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้มีผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน เป็นเพศหญิง มีอายุ 35 ปี จำนวน 2 คน และ 42 ปี จำนวน 1 คน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน และอนุปริญญา สาขาบัญชี จำนวน 1 คน มีประสบการณ์การทำงานที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้เป็นเวลา 20 ปี จำนวน 2 คน และ 8 ปี จำนวน 1 คน

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ อนุญาตให้ผู้ดูแลเด็กติดต่อกับผู้ปกครองเด็กด้วยเบอร์ภายในของโรงงานได้ หากมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก ผู้ดูแลเด็กติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยการสนทนาขณะรับ-ส่งเด็ก เมื่อมีเรื่องต้องการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ หรือให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลเด็กในช่วงที่มีโรคระบาด การฉีดวัคซีน ในกรณีผู้ปกครองไม่สามารถมารับเด็กได้ด้วยตนเอง ผู้ดูแลเด็กจะเขียนจดหมายฝากเด็กไปให้ผู้ปกครอง วิธีการติดต่อสื่อสารที่ผู้ดูแลเด็กเห็นว่าดีและได้ผล คือ การสนทนากับผู้ปกครองขณะรับ - ส่งเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง เนื่องจากบางครั้งผู้ดูแลเด็กต้องการเวลานานพอสมควรเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมเด็ก หรือการให้ความรู้ผู้ปกครอง และบางครั้งผู้ปกครองไม่สามารถมารับเด็กได้ด้วยตัวเอง ผู้ดูแลเด็กแก้ปัญหาด้วยการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบในตอนเช้า หรือเขียนจดหมายฝากเด็กเชิญให้ผู้ปกครองมาพบ

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้บริหารมีนโยบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมด้านการเป็นอาสาสมัคร โดยกำหนดแผนการจัดกิจกรรมประจำปีไว้ล่วงหน้า กำหนดงบประมาณไว้อย่างคร่าวๆ โดยศูนย์เลี้ยงเด็กไม่นโยบายให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านสิ่งของงบประมาณ แรงงาน

เพราะเป็นสวัสดิการของโรงงานในการดำเนินการเรื่องดังกล่าว โดยศูนย์เลี้ยงเด็กเป็นผู้ดูแลสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน ของเล่นให้ศูนย์เลี้ยงเด็ก และจัดจ้างแม่บ้านให้เป็นผู้ดูแลทำความสะอาดศูนย์เลี้ยงเด็กโดยเฉพาะ เมื่อมีอุปกรณ์เครื่องเล่นเสียหาย ฝ่ายซ่อมบำรุงของโรงงานเป็นผู้รับผิดชอบในการซ่อมแซม และนอกจากนี้ศูนย์เลี้ยงเด็กยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าเยี่ยมเด็กได้ตลอดเวลาเมื่อว่างจากการทำงาน และสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กในวันสำคัญ

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด จึงแก้ปัญหาด้วยการอนุญาตให้ผู้ปกครองมาดูแลเด็กได้ตลอดเวลาเมื่อว่างจากการทำงาน เข้าร่วมกิจกรรมได้ตามเวลาที่ผู้ปกครองสะดวก

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและเด็กทำร่วมกันเป็นบางครั้ง เช่น การให้ผู้ปกครองแนะนำเด็กทำการบ้าน และให้คำแนะนำผู้ปกครองเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านเมื่อผู้ปกครองขอคำแนะนำ

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ดูแลเด็กไม่มีโอกาสให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่บ้านเนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลา

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยการมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กสอบถามความคิดเห็น และความต้องการในการปรับปรุงศูนย์เลี้ยงเด็กของผู้ปกครองอยู่เป็นประจำ และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กร่วมกับผู้ดูแลเด็กในสมุดพัฒนาการประจำเดือนของเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลา ผู้ดูแลเด็กจึงแก้ปัญหาด้วยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองเมื่อต้องการความคิดเห็นในเรื่องต่างๆแล้วนำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้บริหารต่อไป

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารต้องการให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของเด็กและต้องการให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เลี้ยงเด็กและต้องการให้หน่วยงานราชการเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กที่ถูกต้องกับผู้ดูแลเด็ก

2.4 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง

2.4.1 สภาพโดยทั่วไปของศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง

ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง ตั้งอยู่ภายในรีสอร์ท มีลักษณะเป็นอาคารเรียนชั้นเดียว จำนวน 3 หลัง ประกอบด้วย อาคารโรงอาหารและกิจกรรม จำนวน 1 หลัง และอาคารเรียนจำนวน 2 หลัง อาคารเรียนประกอบด้วย 9 ห้อง ได้แก่ ห้องอนุบาล 1 2 และ 3 จำนวน 3 ห้องเรียน ปัจจุบันมีเด็กเข้ารับบริการจำนวน 200 คน รับผิดชอบเด็กที่เป็นบุตรหลานของพนักงานโรงแรมในเครือ และเด็ก ๆ ในพื้นที่ฐานะยากจนโดยผ่านการคัดเลือกจากครูใหญ่ และไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น โดยศูนย์เลี้ยงเด็กมีการกำหนดสภาระในการเรียนการสอน ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้รับเด็กตั้งแต่วันที่ 7.00 น. - 16.00 น. ปัจจุบันมีผู้ดูแลเด็ก จำนวน 10 คน แม่บ้านจำนวน 3 คน

2.4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นเพศหญิงจำนวน 3 คน เพศชายจำนวน 2 คน มีอายุ 32 ปี 35 ปี และ 36 ปี จำนวน 1 คน และ 41 ปี จำนวน 2 คน มีสถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,000 บาท จำนวน 1 คน 10,000 บาท จำนวน 2 คน และ 12,000 บาท จำนวน 2 คน มีตำแหน่งงานในสถานประกอบการ คือ พนักงานบัญชี จำนวน 2 คน พนักงานซ่อมบำรุงประจำโรงแรมจำนวน 2 คน และพนักงานแผนกแม่บ้านของโรงแรม 1 คน มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา และระดับปริญญาตรีจำนวน 3 คน ซึ่งเด็กมีอายุ 2 ปี จำนวน 1 คน 3 ปี จำนวน 1 คน และ 4 ปี จำนวน 3 คน

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับศูนย์เลี้ยงเด็กอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการสนทนากับผู้ดูแลเด็กระหว่าง รับ - ส่งเด็ก อ่านจดหมายข่าว ป้ายนิเทศ เขียนแสดงความคิดเห็นในสมุดประจำตัวเด็ก เข้าร่วมการประชุมประจำภาคเรียนการศึกษาละหนึ่งครั้ง เข้าร่วมประชุมผู้ปกครองเพื่อรับความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของศูนย์เลี้ยงเด็ก โดยสามารถสอบถามปัญหาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยได้จากวิทยากร คือ อาจารย์ด้านการศึกษาปฐมวัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เข้าร่วมการประชุมย่อยทุก 3 เดือน ให้เบอร์ภายในของแผนกที่ทำงานอยู่ และเบอร์โทรศัพท์มือถือแก่ศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสารเมื่อมีเรื่องด่วนฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก ผู้ปกครองได้รับข้อมูล ข่าวสาร ด้วยการสนทนากันตัวต่อตัวมากที่สุด และส่วนใหญ่เป็นเรื่องพฤติกรรมของเด็ก เช่น พฤติกรรมของเด็กแต่ละวัน การเรียนการสอนวันนี้ สิ่ง que ผู้ปกครองต้องเตรียมให้เด็กพรุ่งนี้

ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้นทุกกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันปีใหม่ วันเด็ก วันแม่ วันพ่อ ผู้ปกครองไม่มีโอกาสให้ความช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กในเรื่องงบประมาณหรือสิ่งของ เนื่องจากศูนย์เลี้ยงเด็กมีความพร้อมในเรื่องดังกล่าวในด้านแรงงาน ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กโดยการเป็นวิทยากรให้ความรู้กับเด็กในเรื่องที่ตนมีความรู้ เช่น เรื่องการปลูกต้นไม้ การเลี้ยงสัตว์ การประกอบอาหาร การเล่นเกม และการช่วยกันการปรับปรุงสนามเด็กเล่น สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กมากที่สุด ได้แก่ ด้านแรงงาน เนื่องจากผู้ปกครองต้องการปรับปรุงให้ศูนย์เลี้ยงเด็กมีสภาพที่น่าอยู่และสวยงาม

ปัญหาและอุปสรรค คือ เรื่องเวลาเนื่องจากผู้ปกครองแต่ละคนว่างไม่ตรงกัน จึงแก้ปัญหาด้วยการนัดหมายให้มาทำงานร่วมกันในวันหยุด หรือบางคนให้ความช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กในเรื่องอื่น เช่น เป็นฝ่ายจัดเตรียมอุปกรณ์ จัดเตรียมอาหารกลางวัน

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านทุกวัน เช่น การเล่นร่วมกับเด็ก แนะนำให้เด็กทำการบ้าน การเล่นเกมพร้อมๆ กับเด็ก ดูโทรทัศน์ร่วมกับเด็ก พาเด็กไปเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า ตลาด ทะเล น้ำตก พาเด็กไปเที่ยวในช่วงเทศกาล เช่น วันปีใหม่ เทศกาลวันลอยกระทง วันแห่เทียนเข้าพรรษา

ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้ปกครองมีโอกาสร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็กในทุกเรื่อง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการห้องเรียน คณะกรรมการศูนย์เลี้ยงเด็ก เสนอแนะให้ความคิดเห็น ให้ข้อมูล ประเมินหลักสูตรและโครงการต่างๆ ของศูนย์เลี้ยงเด็ก รวมทั้งเรื่องการเสนองบประมาณในการจัดทำโครงการต่างๆ ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการรับบุคลากรเข้าทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็กแต่มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพของบุคลากรในศูนย์เลี้ยงเด็ก และมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ บางครั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมการประชุม จึงแก้ปัญหาด้วยการเสนอความคิดเห็นผ่านผู้ดูแลเด็ก หรือเพื่อนผู้ปกครองที่ทำงานที่เดียวกัน

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ต้องการให้เพิ่มการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์เบื้องต้น โดยครูผู้ชำนาญ หรือมีประสบการณ์

2.4.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพ

ผู้บริหารเป็นเพศหญิง อายุ 43 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มีตำแหน่งเป็นครูใหญ่ของศูนย์รับเลี้ยงเด็ก มีประสบการณ์การบริหารงานดูแลศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้นาน 7 ปี ยึดหลักการบริหารงานแบบครอบครัว และเป็นระบบ ผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน เป็นเพศหญิง มีอายุ 29 ปี 30 ปี และ 37 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัยทั้งหมด มีประสบการณ์การทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้เป็นเวลา 4 ปี 6 ปี และ 7 ปี

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้บริหารมีนโยบายให้ผู้ดูแลเด็กติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเด็กอย่างสม่ำเสมอ และมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กสร้างความคุ้นเคยกับผู้ปกครองด้วยการผู้สนทนากับผู้ปกครองทุกครั้งเมื่อรับ - ส่งเด็ก จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองทุก 3 เดือน จัดให้ความรู้ผู้ปกครองอย่างเป็นทางการด้วยการจัดประชุม การสัมมนา เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายให้ผู้ปกครองฟัง ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ให้มีแผ่นป้ายนิเทศ จดหมายข่าว แผ่นพับให้ความรู้ผู้ปกครอง และมีการเก็บข้อมูลเบอร์โทรศัพท์เพื่อติดต่อผู้ปกครองเมื่อมีกรณีฉุกเฉินไว้อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดงบประมาณในการจัดกิจกรรมการประชุมแต่ละครั้งไว้ล่วงหน้าและสามารถยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารไม่จำกัดงบประมาณที่ให้กับศูนย์เลี้ยงเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองบางท่านไม่สามารถเข้าร่วมการประชุม สัมมนาได้ จึงแก้ปัญหาด้วยการสรุปความรู้ในการประชุม สัมมนา แต่ละครั้งเป็นเอกสาร แผ่นพับแจกให้แก่ผู้ปกครองอีกครั้งหนึ่ง

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้บริหารมีนโยบายให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด ได้แก่ กิจกรรมวันวันปีใหม่ วันเด็ก วันแม่ วันพ่อ โดยเป็นผู้สนับสนุนด้านแรงงาน ให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง และขอความช่วยเหลือผู้ปกครองในการปรับปรุงทัศนียภาพของศูนย์เลี้ยงเด็กให้สวยงามขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองบางคนไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็ก ซึ่งผู้ดูแลเด็กแก้ปัญหาด้วยการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องอื่นแทน เช่น เป็นฝ่ายจัดเตรียมอุปกรณ์

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้บริหารมีนโยบายสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ให้คำแนะนำ ตอบคำถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ด้วยการสนทนากับผู้ปกครองรายบุคคล ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและเด็กทำร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำบ้านของเด็ก เช่น กำหนดผู้ปกครองเขียนความคิดเห็นที่มีต่อผลงานการวาดภาพของเด็ก เด็กสามารถเยี่ยมบิดามารดาที่บ้านให้ผู้ปกครองอ่านฟัง

ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้บริหารมีนโยบายเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก และการตรวจสอบการทำงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก โดยการจัดให้มีคณะกรรมการห้องเรียน คณะกรรมการศูนย์เลี้ยงเด็ก และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็ก ซึ่งเป็นเรื่อง que ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวร่วมกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ ต่อการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็กผ่านทางผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็กได้

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่สามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับศูนย์เลี้ยงเด็กได้ทุกคน จึงแก้ปัญหาด้วยการจัดให้ผู้ปกครองมีการประชุมกลุ่มย่อยเป็นประจำ

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารเสนอแนะให้ศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการทั่วประเทศ มีผู้ดูแลเด็กจบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ปรับปรุงศูนย์เลี้ยงเด็กให้เป็นศูนย์เลี้ยงเด็กที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ เทียบเท่าศูนย์เลี้ยงเด็กของรัฐบาลหรือโรงเรียนอนุบาลเอกชนทั่วไป ผู้ดูแลเด็กต้องการให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

2.5 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ

2.5.1 สภาพโดยทั่วไปของศูนย์เลี้ยงเด็ก

ศูนย์รับเลี้ยงเด็กบริษัท จ ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงงานของบริษัท ซึ่งดำเนินกิจการหลายด้าน โดยมีธุรกิจหลักอยู่ในตลาดเสื้อผ้า อสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจอื่นๆ ศูนย์เลี้ยงเด็กมีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว จำนวน 1 ห้องเรียน จัดห้องเป็นศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ เช่น ศูนย์ธรรมชาติ ศูนย์ของเล่น มีการติดต่อการเรียนการสอนของเด็ก เช่น วัน เดือน ปี บอร์ดประกาศข่าวสารถึงผู้ปกครอง มีสื่อของเล่นให้เด็กครบถ้วน มีห้องน้ำอยู่ภายในห้องเรียนจำนวน 1 ห้อง ภายนอกห้องเรียนมีม้าหินอ่อนจำนวนมาก ปัจจุบันมีเด็กจำนวน 46 คน เปิดบริการรับเด็กที่เป็นบุตรหลานของพนักงานในบริษัทเท่านั้น โดยเก็บค่าใช้จ่ายวันละ 30 บาท รับเด็กอายุ 3 - 6 ปี โดยศูนย์เลี้ยงเด็กไม่มีการกำหนดสาระในการเรียนการสอน ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้รับเด็กตั้งแต่เวลา 7.00 น. - 17.00 น. ปัจจุบันมีผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วย และแม่บ้าน ตำแหน่งละ 1 คน โดยตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก บริษัทจัดจ้างเฉพาะช่วงปิดเทอมเท่านั้น เนื่องจากช่วงปิดเทอมศูนย์เลี้ยงเด็กมีจำนวนมากขึ้นกว่าปกติ จากจำนวน 20 คน เป็น 50 คน

2.5.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นเพศหญิงจำนวน 3 คน เพศชายจำนวน 2 คน มีอายุ 30 ปี และ 33 ปี จำนวน 2 คน และ 31 ปี จำนวน 1 คน มีสถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000 บาท จำนวน 3 คน 6,000 และ 8,000 บาท จำนวน 1 คน ตำแหน่งงานในสถานประกอบการคือช่างเย็บ จำนวน 3 คน หัวหน้า stock IWC แพนคคาลัง และแพนค TY จำนวน 1 คน มีวุฒิการศึกษาสูงสุดคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 3 คน มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 2 คน มีความสัมพันธ์เป็นมารดาของเด็กจำนวน 3 คน บิดาจำนวน 2 คน ซึ่งเด็กมี อายุ 2 ปี จำนวน 2 คน และ 5 ปี จำนวน 3 คน

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็กสม่ำเสมอทุกวันด้วยการสนทนาระหว่างรับ - ส่งเด็กในตอนเช้าและเย็น โดยสนทนาเกี่ยวกับเรื่อง พฤติกรรมของเด็กที่บ้าน ปัญหาสุขภาพของเด็ก ตลอดจนการรับเอกสารความรู้เกี่ยวกับการป้องกันเด็กจากโรคต่างๆ จากผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองแจ้งเบอร์โทรศัพท์เบอร์ภายในของแผนกทำงานอยู่และเบอร์โทรศัพท์มือถือกับผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองต้องการสื่อสารกับผู้ปกครองโดยตรงด้วยการสนทนากันมากที่สุด เพราะมีความคิดเห็นว่าเป็นการสื่อสารที่สะดวกและได้ประโยชน์มากที่สุด

ปัญหาและอุปสรรค คือ บางครั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาสนทนากับ ผู้ดูแลเด็กในตอนเช้าและเย็น จึงแก้ปัญหาด้วยการสนทนา บอกข้อมูลข่าวสาร หรือขอคำแนะนำ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กกับผู้ดูแลเด็กระหว่างรับประทานอาหาร ร่วมกับเด็กตอนเที่ยง

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้ปกครองรับประทานอาหารร่วมกับเด็ก ดูแลเด็กขณะรับประทานอาหาร และอาบน้ำให้เด็กในตอนเที่ยง อย่างไรก็ตามผู้ปกครองไม่เคยให้ความช่วยเหลือศูนย์เลี้ยง เด็กในเรื่องเงินหรือแรงงาน เนื่องจากผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าเป็นความรับผิดชอบของ ศูนย์เลี้ยงเด็กและเห็นว่าศูนย์เลี้ยงเด็กมีความพร้อมในเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว ผู้ปกครองแสดง ความคิดเห็นว่าเป็นที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ เลี้ยงเด็กจัด จึงแก้ปัญหาด้วยการจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด แทน เช่น เตรียมของขวัญให้เด็กร่วมแลกเปลี่ยนของขวัญกับเพื่อน เตรียมสื่อที่ผู้ดูแลเด็กให้เด็กนำมา ทำกิจกรรมศิลปะ

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านทุกวัน ได้แก่ การดูโทรทัศน์ การเล่นร่วมกับเด็ก การให้คำแนะนำในการทำการบ้าน การพาเด็กไปเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยว เช่น วัดไร่ขิง ตลาดน้ำดอนหวาย พระปฐมเจดีย์ ห้างสรรพสินค้า สวนสาธารณะ

ปัญหาและอุปสรรค คือ บางครั้งไม่มีเวลาพาเด็กไปเที่ยวตาม สถานที่ต่างๆ ผู้ปกครองแก้ปัญหาด้วยการพาเด็กไปเที่ยวในสถานที่ใกล้ที่พัก ในช่วงวันหยุด หรือ ให้นญาติคนอื่นพาเด็กไปเที่ยวแทน

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้ปกครองไม่มีโอกาสร่วมการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ศูนย์เลี้ยงเด็กในทุกเรื่อง เนื่องจากศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่อง ดังกล่าว และผู้ปกครองเห็นว่าการทำงานภายในศูนย์เลี้ยงเด็กเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กมากที่สุด

ปัญหาและอุปสรรค คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองแก้ไขปัญหาด้วยการเสนอความคิดเห็นในเรื่องที่ต้องการ ให้ทางศูนย์เลี้ยงเด็กปรับปรุงผ่านทางผู้ดูแลเด็ก

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับทางศูนย์เลี้ยงเด็กในทุกกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดแต่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา จึงต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดกิจกรรมต่างๆ ในตอนเที่ยงแทน ต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กมีสนามเด็กเล่น เพิ่มจำนวนผู้ดูแลเด็ก โดยเฉพาะช่วงปิดเทอม และต้องการให้ขยายขนาดของศูนย์เลี้ยงเด็กให้มีจำนวนห้องเรียนมากขึ้น

2.5.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพ

ผู้บริหารเป็นเพศหญิง อายุ 42 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดคืออนุปริญญา สาขาการตลาด ตำแหน่งในโรงงานคือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล มีประสบการณ์ในการบริหารศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้นาน 8 ปี มีหลักการบริหารงานแบบครอบครัว คือ การการดูแลเด็กทุกคนเหมือนคนในครอบครัว มีความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา ศูนย์เลี้ยงเด็กมีผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน เป็นเพศหญิง มีอายุ 30 ปี จบการศึกษาระดับ ปวช. สาขาบัญชี มีประสบการณ์การทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ 7 ปี

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้งงานในสถานประกอบการและกิจกรรมและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการสนทนากับผู้ปกครองเพื่อสร้างความสนิทสนมระหว่างผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองเพื่อเพิ่มความสะดวกในการดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยการสนทนากับผู้ปกครองทุกวันขณะรับ - ส่งเด็ก ตอนเช้า - เย็น และตอนเที่ยงของทุกวัน ผู้ดูแลเด็กแจกเอกสารให้ความรู้แก่ผู้ปกครองซึ่งได้รับมาจากโรงพยาบาล หรือจากการไปอบรม ศึกษาดูงานจากศูนย์เลี้ยงเด็กศิรินธรหรือโรงเรียนอนุบาลอื่นๆ และศูนย์เลี้ยงเด็กอนุญาตให้ผู้ดูแลเด็กโทรไปยังแผนกที่ผู้ปกครองทำงานอยู่ได้เมื่อเกิดกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาสนทนากับผู้ดูแลเด็กในตอนเช้าและเย็น จึงแก้ปัญหาด้วยการสนทนากับผู้ปกครองในตอนเที่ยง หรือเขียนจดหมายด้วยเศษกระดาษเล็กๆ ใส่กระเป๋าสื่อเด็กฝากไปถึงผู้ปกครอง

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้บริหารมีนโยบายเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็ก ด้วยการให้มีส่วนร่วมในการดูแลเด็กรับประทานอาหารเช้า ดูแลให้เด็กอาบน้ำก่อนเข้านอน เสียค่าใช้จ่ายในการดูแลเด็กวันละ 30 บาท เพื่อซื้อ

อาหารว่างให้เด็กรับประทานช่วงเช้าและบ่าย และมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดูแล อำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครอง ในการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครดังกล่าว แต่ไม่มีการจัดสรรงบประมาณที่แน่นอน ในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร การตั้งงบประมาณขึ้นมาในแต่ละครั้งจะเป็นการตั้งแบบเฉพาะกิจ เช่น ผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กเห็นว่าที่นั้รับประทานอาหารของผู้ปกครองและเด็กในตอนเที่ยงไม่เพียงพอ ต้องการซื้อน้ำดื่มเพิ่ม อ่อนเพิ่ม ผู้บริหารต้องนำเสนอในที่ประชุมของโรงงานเพื่อขอขงบประมาณในเรื่องดังกล่าวต่อผู้บริหารใหญ่ของโรงงาน เมื่อได้รับการอนุมัติอย่างเป็นทางการจึงดำเนินการจัดซื้อ

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของ ศูนย์เลี้ยงเด็ก ผู้ดูแลเด็กแก้ปัญหาด้วยการให้ผู้ปกครองช่วยเตรียมอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม ให้เด็ก

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้กับผู้ดูแล เด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านแก่ผู้ปกครอง ตลอดจนให้คำแนะนำเมื่อผู้ปกครองมีข้อสงสัย หรือต้องการได้รับความรู้ ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมให้ ผู้ปกครองและเด็กทำร่วมกันที่บ้านอยู่อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยอาทิตย์ละ 2 - 3 ครั้ง ด้วยการส่งการบ้านให้เด็ก กำชับให้ผู้ปกครองช่วยดูแลและแนะนำเด็กขณะทำการบ้าน

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาช่วยแนะนำ หรือ กระตุ้นเตือนเด็กในการทำการบ้าน ผู้ดูแลเด็กจึงแก้ปัญหาด้วยการบอกย้ำผู้ปกครองขณะมารับ เด็ก หรือเขียนจดหมายใส่กระเป๋าเด็กบอกให้ผู้ปกครองทราบว่ามีกรบ้านอะไรให้เด็กทำบ้าง

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้รับผิดชอบเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของศูนย์เลี้ยงเด็ก เรื่องการปรับปรุงศูนย์เลี้ยงเด็กให้ดีขึ้น โดยให้เสนอแนะเรื่องที่ต้องการปรับปรุง ศูนย์เลี้ยงเด็กผ่านทางผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้บริหารไม่มีโอกาสรับทราบความต้องการ ของผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องศูนย์เลี้ยงเด็ก จึงแก้ปัญหาด้วยการให้ผู้ดูแลเด็กเป็นสื่อกลาง ในการเสนอความคิดเห็นเรื่องต่างๆจากผู้ปกครอง ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการดูแลเด็ก มากเท่าที่ควร ไม่มีความกระตือรือร้น มักมีความพอใจต่อสวัสดิการต่างๆที่ทางโรงงานจัดให้ ผู้ดูแลเด็กแก้ไขปัญหาได้ด้วยสุ่มถามความคิดเห็นของผู้ปกครองในเรื่องการดำเนินงานของ ศูนย์เลี้ยงเด็ก

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการเปิดให้มีศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ เป็นการจัดการสวัสดิการที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับเจ้าของสถานประกอบการกิจการ ดังนั้น เจ้าของสถานประกอบการจึงควรจัดให้พนักงาน โดยเฉพาะสถานประกอบการที่มีพนักงาน เป็นผู้หญิง สำหรับผู้ดูแลเด็กต้องการให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย ต้องการให้ทางคณะผู้บริหารปรับปรุงศูนย์เลี้ยงเด็กให้ดีขึ้น มีสนามเด็กเล่น และผู้ดูแลเด็กเพิ่มขึ้น

2.6 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข

2.6.1 สภาพโดยทั่วไปของศูนย์เลี้ยงเด็ก

ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข ตั้งอยู่ในบริเวณสวนปาล์ม ของบริษัทผลิตน้ำมันปาล์ม ลักษณะของศูนย์เลี้ยงเด็กเป็นอาคารชั้นเดียว แบ่งเป็น 4 ห้อง คือ ห้องเรียน ห้องนอน ห้องครัว และห้องเก็บเครื่องมือการทำสวนของบริษัท อาคารห้องน้ำแยกส่วน ตั้งอยู่ด้านหลังของอาคารเรียน ห้องน้ำมีลักษณะเป็นส้วมซึมจำนวน 2 ห้อง และ ห้องอาบน้ำ 1 ห้อง ด้านหน้าของอาคารเรียนมีสนามหญ้าและเครื่องเล่นสนาม ได้แก่ ซิงช้า ม้าหมุน ราวไต้ ปัจจุบันมีเด็กจำนวน 17 คน ให้บริการแก่บุตรหลานของพนักงานของบริษัทเท่านั้น ผู้ปกครองต้องเสียค่าใช้จ่ายเดือนละ 150 บาท รับผิดชอบเด็กอายุ 2 - 4 ปี โดยศูนย์เลี้ยงเด็กไม่มีการกำหนดสาระในการเรียนการสอน เปิดบริการรับเด็กตั้งแต่เวลา 6.00 น. - 16.00 น. เด็กที่ศูนย์เลี้ยงเด็กเรียกผู้ดูแลเด็กว่าคุณครู ที่ศูนย์เลี้ยงเด็กมีครู ผู้ช่วยครู และแม่บ้าน ตำแหน่งละ 1 คน

2.6.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองทั้ง 5 คน เป็นเพศหญิง มีอายุ 22 ปี จำนวน 1 คน อายุ 24 ปี และ 25 ปี จำนวน 2 คน มีสถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 6,000 บาท และ 8,000 บาท จำนวน 3 คน และ 10,000 บาท จำนวน 1 คน มีตำแหน่งงานในสถานประกอบการ คือ คนงานดูแลต้นกล้า มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ประถมศึกษา จำนวน 4 คน และมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คน มีความสัมพันธ์เป็นมารดาของเด็กทั้งหมด ซึ่งเด็กมี อายุ 4 ปี จำนวน 3 คน และ 5 ปี จำนวน 2 คน

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับศูนย์เลี้ยงเด็กอยู่อย่างสม่ำเสมอด้วยการสนทนากับผู้ดูแลเด็กขณะรับ - ส่งเด็กโดยสนทนากันเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็ก เช่น แจ้งให้ทราบเกี่ยวกับสุขภาพของเด็ก ขอคำแนะนำเรื่องโรคพิษสุนัขบ้า การฉีดวัคซีนให้เด็ก การดูแลเมื่อเด็กเจ็บป่วย การปรับพฤติกรรมเด็ก การป้องกันเด็กจากโรคระบาดต่างๆ ผู้ปกครองแจ้งเบอร์มือถือกับผู้ดูแลเด็กเพื่อติดต่อผู้ปกครองเมื่อมีเรื่องฉุกเฉินเกี่ยวกับเด็ก เช่น กรณีเด็กไม่สบายหรือประสบอุบัติเหตุ และผู้ปกครองต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารจากศูนย์เลี้ยงเด็กด้วยการสนทนาโดยตรงกับผู้ดูแลเด็กมากที่สุดเนื่องจากเห็นว่าเป็นวิธีการติดต่อสื่อสารที่สะดวกและได้ประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรค คือ บางครั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาสนทนากับผู้ดูแลเด็ก จึงแก้ปัญหาด้วยการสนทนาสอบถามปัญหาหรือขอคำแนะนำผู้ดูแลเด็กตอนเย็นหลังเลิกงาน ที่บ้านพักเนื่องจากพักอาศัยอยู่บริเวณบ้านพักของบริษัทเช่นเดียวกัน

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้ปกครองไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด เนื่องจากไม่มีเวลา โดยผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กให้รับประทานอาหารเช้าได้ และในกรณีเด็กไม่สบายผู้ปกครองสามารถเข้ามาดูแลเด็กช่วงพักเที่ยงหรือว่างจากการทำงานได้ นอกจากนี้เคยให้ความช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กในด้านแรงงานด้วยการช่วยกันพัฒนาปรับปรุงทัศนียภาพของศูนย์เลี้ยงเด็กให้ดีขึ้น ด้วยการตัดหญ้าบริเวณรอบศูนย์เลี้ยงเด็ก แต่ในระยะหลังหน้าที่การดูแลเรื่องดังกล่าวเป็นของฝ่ายอาคารสถานที่ของบริษัท อย่างไรก็ตามผู้ปกครองต้องการช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กในทุกเรื่องเมื่อศูนย์เลี้ยงเด็กขอความร่วมมือ

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เลี้ยงเด็กได้เนื่องจากต้องทำงาน จึงแก้ปัญหาด้วยการจัดหาอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมให้เด็ก เช่น การจัดหาดอกไม้ให้เด็กในวันครู เตรียมอุปกรณ์การทำกิจกรรมของเด็กในวันต่อไปให้เด็ก

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านทุกวัน เช่น การเล่นร่วมกับเด็ก การสอนเด็กอ่าน - เขียนหนังสือ การสอนเด็กทำการบ้าน การออกกำลังกายร่วมกับเด็ก การพาเด็กไปร่วมเทศกาลต่างๆ เช่น การพาเด็กไปเที่ยวงาน วันลอยกระทง งานวันปีใหม่ หรือสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด เช่น ทะเล น้ำตก วัด ผู้ปกครองได้รับคำแนะนำจากผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน เรื่องการส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การจัดหาอุปกรณ์ของเล่นให้เด็ก และการกระตุ้นเตือนให้เด็กทำการบ้าน

ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ในด้านนี้

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็กอย่างไม่เป็นทางการด้วยการเสนอเรื่องที่ต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กปรับปรุงแก้ไขผ่านทางผู้ดูแลเด็ก โดยสามารถเสนอความคิดเห็นได้ทุกเรื่อง และเรื่อง que ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กโดยต้องการให้มีการประเมินพัฒนาการเด็กเหมือนโรงเรียนของรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชนทั่วไป

ผู้ปกครองให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้ปกครองเสนอแนะให้ทางศูนย์เลี้ยงเด็กมีการจัดกิจกรรมตามเทศกาลต่างๆ ให้เด็กทุกกิจกรรม แม้ผู้ปกครองจะไม่มีโอกาสเข้าร่วมก็ตามแต่สามารถช่วยสนับสนุนเด็กให้เข้าร่วมกิจกรรมได้ด้วยการจัดหาอุปกรณ์ต่างๆ ให้เด็ก

2.6.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็ก

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพ

ผู้บริหารเป็นเพศชาย อายุ 45 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ ซึ่งมีตำแหน่งในบริษัท คือ ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล มีประสบการณ์ในการบริหารงานศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ 8 ปี มีหลักการบริหารงานแบบครอบครัว คือมองว่าศูนย์เลี้ยงเด็กคือส่วนหนึ่งของบริษัทที่ต้องดูแลเป็นอย่างดี ศูนย์เลี้ยงเด็กมีผู้ดูแลเด็กจำนวน 1 คน เป็นเพศหญิง มีอายุ 30 ปี จบการศึกษาระดับ ปวช. สาขาบัญชี มีประสบการณ์การทำงานที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ 7 ปี

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจการและชุมชน

2.1) ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ อนุญาตให้ผู้ดูแลเด็กโทรหาหรือไปหาผู้ปกครองเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉินกับเด็ก ผู้ดูแลเด็กติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองโดยตรงในทุกเรื่อง โดยให้อยู่ภายใต้การตัดสินใจของผู้ดูแลเด็กในด้านการจัดของบประมาณและการดำเนินการ ผู้ดูแลเด็กติดต่อ สื่อสารกับผู้ปกครองด้วยการสนทนากับผู้ปกครองขณะรับ - ส่งเด็กในตอนเช้าและเย็น โดยสนทนาเกี่ยวกับเรื่องการดูแลสุขภาพของเด็ก การดูแลเด็กขณะเกิดโรคระบาดในฤดูกาลต่างๆ การดูแลเด็กขณะเจ็บป่วย การฉีดวัคซีนให้เด็ก โทรหาหรือไปหาผู้ปกครองเมื่อเกิดกรณีฉุกเฉินกับเด็ก โดยผู้ดูแลเด็กต้องการให้ผู้ปกครองศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีความเข้าใจที่ถูกต้องในการสอนให้เด็กอ่าน - เขียน ซึ่งผู้ดูแลเด็กมีความเห็นว่าการติดต่อสื่อสารด้วยการสนทนากันโดยตรงกับผู้ปกครองเป็นวิธีการติดต่อสื่อสารที่ได้ผลดีที่สุด

ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลา จึงแก้ปัญหาด้วยการสนทนากับผู้ปกครองเป็นรายบุคคล

2.2) ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถเข้าเยี่ยมศูนย์เลี้ยงเด็กได้ตลอดเวลา เมื่อว่างจากการทำงาน เช่น ช่วงพักเที่ยง ช่วงบ่าย ในส่วนของกาดูแลเด็กผู้บริหารต้องการให้ผู้ปกครองมีความสะดวกมากที่สุด จึงได้จัดให้มีครู ผู้ช่วยครู และแม่บ้าน

ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

2.3) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบประสานงานกับผู้ปกครองโดยตรงในทุกเรื่อง ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและเด็กทำงานร่วมกันที่บ้านบ้างเป็นบางครั้ง เช่น ให้ผู้ปกครองช่วยเตรียมอุปกรณ์การทำกิจกรรมสำหรับเด็กในการทำกิจกรรมวันปีใหม่ วันเด็ก นอกจากนี้ยังมีการส่งการบ้านให้เด็กบางคน เนื่องจากศูนย์เลี้ยงเด็กเน้นการเลี้ยงดูเด็กไม่มีการบังคับให้เด็กอ่าน - เขียน จึงส่งการบ้านให้เฉพาะเด็กที่ผู้ปกครองหรือเด็กต้องการหัดอ่าน - เขียน เท่านั้น เมื่อส่งการบ้านทุกครั้งครูบอกผู้ปกครองตอนมารับเด็ก เกี่ยวกับการบ้านที่มอบให้เด็กไป และกำชับให้ผู้ปกครองช่วยดูแลให้เด็กทำการบ้านได้แก่ การให้เด็กหัดลากเส้น การหัดเขียนพยัญชนะ สระ การวาดรูป การระบายสี มีการสอนพื้นฐานการอ่าน - เขียนให้เด็กเมื่อเด็กมีอายุครบกำหนดต้องเข้าโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลหรือเอกชนให้เด็กเป็นรายบุคคล และให้คำแนะนำผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน เรื่องที่ผู้ปกครองต้องการเป็นรายบุคคล

ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

2.4) ด้านการตัดสินใจ

ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ศูนย์เลี้ยงเด็ก ด้วยการเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆที่ต้องการปรับปรุงผ่านทางผู้ดูแลเด็ก หรือสามารถเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารได้โดยตรงเนื่องจากผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กเป็นหัวหน้ารับผิดชอบดูแลคนงานโดยตรงเช่นกัน และมีโอกาสได้พบคนงานในสวนป่าอยู่เสมอ โดยส่วนมากผู้ปกครองเสนอความคิดเห็นผ่านมาทางผู้ดูแลเด็กมากที่สุด

ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กให้ข้อมูลว่าไม่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้

3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นว่า การจัดศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ เป็นเรื่องจำเป็นและเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานของธุรกิจประสบความสำเร็จ หากสถานประกอบการใดมีความพร้อมควรจัดให้เป็นสวัสดิการให้แก่พนักงาน ผู้ดูแลเด็กต้องการให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาทางด้านปฐมวัย ต้องการให้หน่วยงานจากภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือในการจัดการศึกษาทางด้านปฐมวัยให้ถูกต้องเป็นระบบ

จากการเก็บข้อมูลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร ในด้านการติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการตัดสินใจ ผู้วิจัยสรุปข้อมูลได้ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร

ด้านการมีส่วนร่วม	ผู้ปกครอง	ผู้ดูแลเด็ก	ผู้บริหาร
ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก			
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	ติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็ก ด้วยการสนทนาขณะรับ - ส่งเด็ก เข้าร่วมกิจกรรมให้ความรู้ที่ ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดทุกครั้ง ให้เบอร์มือถือแก่ผู้ดูแลเด็ก ไว้เพื่อติดต่อเมื่อมีเหตุ ฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก	ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง อย่างไม่เป็นทางการ ด้วยการ สนทนา เชิญผู้ปกครองให้เข้าร่วม กิจกรรม ไปหาหรือโทรหาผู้ปกครอง เมื่อมีเหตุจำเป็น	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดย มอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก สื่อสารกับผู้ปกครอง อนุญาตให้ผู้ปกครองเข้า ร่วมกิจกรรม อนุญาตให้ไปหาหรือโทรหา ผู้ปกครองตามแผนกที่ ทำงานอยู่ได้เมื่อจำเป็น
ปัญหาและอุปสรรค	ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่จัดกิจกรรม ให้ความรู้ผู้ปกครองอย่างเป็นทางการ	ไม่พบ	ไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาให้ ความรู้
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	เข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยง เด็กจัดขึ้นทุกกิจกรรม ช่วยกันพัฒนาภูมิทัศน์ ศูนย์เลี้ยงเด็ก ช่วยดูแลเด็กเมื่อว่าง	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้า ร่วมกิจกรรมของ ศูนย์เลี้ยงเด็กได้ทุกกิจกรรม ขอความร่วมมือผู้ปกครองใน การช่วยกันปรับปรุงภูมิทัศน์ ของศูนย์เลี้ยงเด็ก	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ดูแล - -
ปัญหาและอุปสรรค	ไม่พบ	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	บางครั้งโรงงานไม่สามารถ อนุญาตให้ผู้ปกครองเข้าร่วม กิจกรรมของศูนย์เลี้ยงเด็กได้
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็กที่บ้าน	ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน	มอบหมายกิจกรรมให้ ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็ก ที่บ้านบ้างเป็นบางครั้ง	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ดูแล
ปัญหาและอุปสรรค	ไม่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับ การส่งเสริมการเรียนรู้ของ เด็กที่บ้าน	ผู้ดูแลเด็กไม่มีความรู้	ไม่พบปัญหา
4. ด้านการตัดสินใจ	เสนอความคิดเห็นในการ พัฒนาศูนย์ผ่านผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการของ โรงงาน ร่วมประเมินพัฒนาการเด็ก	รับฟังความคิดเห็นของ ผู้ปกครองเพื่อเสนอต่อ ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมในการประเมิน พัฒนาการเด็ก	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนโดย มอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ดูแล -
ปัญหาและอุปสรรค	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ

ตารางที่ 13 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วม	ผู้ปกครอง	ผู้ดูแลเด็ก	ผู้บริหาร
ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข			
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	ติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็ก ด้วยการสนทนาขณะ รับ - ส่งเด็ก อ่านจดหมายที่ผู้ดูแลเด็ก ส่งมา อ่านแผนพับให้ความรู้ที่ ได้รับจากศูนย์เลี้ยงเด็ก แจ้งแผนการทำงาน และ เบอร์โทรศัพท์มือถือกับ ผู้ดูแลเด็ก	ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ด้วยการสนทนาขณะ รับ - ส่งเด็ก รายงานพฤติกรรมของเด็ก สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทำแผนพับให้ความรู้ ผู้ปกครอง โทรหาผู้ปกครองด้วยเบอร์ ภายในของบริษัทเมื่อมีกรณี ฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ดูแล - - อนุญาตให้ผู้ดูแลเด็กติดต่อ ผู้ปกครองด้วยเบอร์ภายใน ของบริษัทได้
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	เข้าร่วมกิจกรรมเมื่อว่างจาก การทำงาน	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมในการทำกิจกรรมวัน สำคัญต่างๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็ก	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ดูแล
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็กที่บ้าน	ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่ บ้าน	จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองกับ เด็กทำงานร่วมกันทุก สัปดาห์	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้เป็นหน้าที่ ของผู้ดูแล
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ	ไม่พบ
4. ด้านการตัดสินใจ	มีส่วนร่วมประเมิน พัฒนาการเด็ก มีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นผ่านทาง ผู้ดูแลเด็ก	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมิน พัฒนาการเด็ก รับฟังความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้ดูแล -
ปัญหาและอุปสรรค	ไม่พบ	ผู้ปกครองไม่มีเวลา ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญ เรื่องหลักสูตร	ไม่พบ

ตารางที่ 13 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วม	ผู้ปกครอง	ผู้ดูแลเด็ก	ผู้บริหาร
ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค			
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	ติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็ก อย่างไม่เป็นทางการอย่าง สม่ำเสมอ ด้วยการสนทนา กับผู้ดูแลเด็กขณะรับ - ส่ง เด็ก อ่านจดหมายที่ผู้ดูแลเด็ก ฝากมากับเด็ก อ่านบอร์ดความรู้ที่ ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดไว้ แจ้งแผนการทำงาน เบอร์โทรศัพท์มือถือกับ ผู้ดูแลเด็ก	ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ด้วยการสนทนากับ ผู้ปกครองขณะรับ-ส่งเด็ก เขียนจดหมายฝากเด็กไปให้ ผู้ปกครอง จัดบอร์ดให้ความรู้ผู้ปกครอง โทรไปยังเบอร์ภายใน แผนกที่ ผู้ปกครองของเด็กทำงานอยู่ เมื่อมีกรณีฉุกเฉิน	ไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้รับผิดชอบ - - อนุญาตให้ผู้ดูแลเด็กติดต่อ กับผู้ปกครองเด็กด้วยเบอร์ ภายในของโรงงานได้
ปัญหาและอุปสรรค	ไม่พบ	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	เข้าร่วมกิจกรรมการเป็น อาสาสมัครกับศูนย์เลี้ยง เด็กด้วยการมาป้อนอาหาร นม ให้เด็กประมาณ 15 นาที ทุกเช้า เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญ ต่างที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมด้านการเป็นอาสาสมัคร โดยให้ผู้ปกครองดูแลเด็ก เรื่องการรับประทานอาหาร เช้าและเที่ยง เชิญผู้ปกครองเข้าร่วม กิจกรรมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็ก จัดขึ้น	มีนโยบายเกี่ยวกับเรื่องการ เป็นอาสาสมัครด้วยการ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้า มาเยี่ยมเด็กได้ตลอดเวลา เมื่อมีเวลารว่าง สนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมในการทำกิจกรรมวัน สำคัญ
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็กที่บ้าน	ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน	จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองกับ เด็กทำร่วมกันที่บ้านบางครั้ง	ไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้รับผิดชอบ
	สอบถามปัญหาที่ต้องการ ทราบจากผู้ดูแลเด็ก	ให้คำแนะนำผู้ปกครองเมื่อ ผู้ปกครองขอคำแนะนำ	-
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ

ตารางที่ 13 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วม	ผู้ปกครอง	ผู้ดูแลเด็ก	ผู้บริหาร
4. ด้านการตัดสินใจ	มีส่วนร่วมในการประเมิน พัฒนาการของเด็ก	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการประเมิน พัฒนาการเด็ก	ไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็ก เป็นผู้รับผิดชอบ
ปัญหาและอุปสรรค	ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจเรื่องอื่น	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท			
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	ติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็ก ด้วยการสนทนากันขณะ รับ - ส่งเด็ก อ่านจดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายนิเทศที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด	สนทนากับผู้ปกครองขณะ ผู้ปกครองรับ - ส่งเด็ก จัดทำจดหมายข่าว แผ่นพับ ให้ความรู้ผู้ปกครอง แผ่นป้ายนิเทศ	มีนโยบายให้ผู้ดูแลเด็ก ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง อย่างสม่ำเสมอ ให้สื่อจดหมายข่าว แผ่นพับให้ ความรู้ผู้ปกครอง แผ่นป้ายนิเทศ
ปัญหาและอุปสรรค	เข้าร่วมประชุม สัมมนา ที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด ให้เบอร์กายในของแผนกที่ ทำงานอยู่ และเบอร์มือถือ ไม่พบ	อำนวยความสะดวกให้ ผู้ปกครองในการเข้าร่วม ประชุม สัมมนาต่างๆ โทรศัพท์หาผู้ปกครองเมื่อมี กรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก ผู้ปกครองไม่มีเวลา	จัดประชุม สัมมนา เชิญ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมา บรรยาย ให้มีการจัดเก็บข้อมูลเบอร์ โทรศัพท์ของผู้ปกครอง ไม่พบ
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	เข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยง เด็กจัดทุกกิจกรรม เป็นวิทยากรให้ความรู้กับเด็ก ในเรื่องที่ตนมีความรู้ ช่วยกันปรับปรุงทัศนียภาพ ของศูนย์เลี้ยงเด็ก	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ร่วมในการจัดกิจกรรมวัน สำคัญต่างๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็ก จัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ขอความร่วมมือผู้ปกครองใน การช่วยกันปรับปรุง ทัศนียภาพของศูนย์เลี้ยงเด็ก	ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการเป็นอาสาสมัครด้วย การให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม วันสำคัญต่างๆที่ ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองแต่ละคนว่างไม่ ตรงกัน	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็กที่บ้าน	ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน	จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองกับ เด็กทำงานร่วมกันอย่าง สม่ำเสมอ	สนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็กที่บ้าน โดย มอบหมาย ให้ผู้ดูแลเด็ก รับผิดชอบ

ตารางที่ 13 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วม	ผู้ปกครอง	ผู้ดูแลเด็ก	ผู้บริหาร
ปัญหาและอุปสรรค	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ
4. ด้านการตัดสินใจ	มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็กในทุกเรื่อง	อำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมกับศูนย์เลี้ยงเด็ก	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็กและการตรวจสอบการทำงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก
	เป็นคณะกรรมการของห้องเรียน	จัดให้มีคณะกรรมการของห้องเรียน	ให้มีคณะกรรมการห้องเรียน
	เป็นคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก	จัดให้มีคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก	ให้มีคณะกรรมการศูนย์เลี้ยงเด็ก
	ร่วมประเมินพัฒนาการเด็ก	ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมการประเมินพัฒนาการเด็ก	ให้มีส่วนร่วมการประเมินพัฒนาการเด็ก
	เสนอแนะ ให้ความคิดเห็นผ่านผู้ดูแลเด็ก	รับฟังความคิดเห็น	แสดงความคิดเห็น เสนอแนะเรื่องราวต่างๆผ่านทางผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก
ปัญหาและอุปสรรค	บางครั้งผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการตัดสินใจได้ทุกคน	ไม่พบ
ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ			
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	ติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็ก	ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง	ไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้
	ส่งอีเมลทุกวันด้วยสารสนทนากันระหว่างรับ - ส่งเด็กตอนเช้า เย็น และเที่ยง	ด้วยสารสนทนากับผู้ปกครอง	โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ
	รับเอกสารความรู้เกี่ยวกับการป้องกันเด็กจากโรคต่างๆ	ทุกวันขณะรับ - ส่งเด็ก ตอนเช้า เย็น และเที่ยง	-
	แจ้งเบอร์โทรศัพท์มือถือกับผู้ดูแลเด็ก	แจกเอกสารให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง	อนุญาตให้โทรไปยังแผนกที่ผู้ปกครองทำงานอยู่ได้
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	รับประทานอาหารเช้าร่วมกับเด็ก	อำนวยความสะดวก	มีนโยบายเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองดูแลเด็กในการรับประทานอาหารเช้า และอาบน้ำให้เด็กในตอนเที่ยง
	ดูแลให้เด็กรับประทานอาหารเช้าในตอนเที่ยง	ให้ผู้ปกครองให้ผู้ปกครองเข้ามาดูแลเด็กรับประทานอาหารเช้าตอนเที่ยงและอาบน้ำก่อนเข้านอน	มอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดูแลอำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครอง

ตารางที่ 13 สรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วม	ผู้ปกครอง	ผู้ดูแลเด็ก	ผู้บริหาร
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านทุกวัน	จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองกับเด็กทำร่วมกันที่บ้านอย่างสม่ำเสมอ	ไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
4. ด้านการตัดสินใจ	แสดงความคิดเห็นผ่านทางผู้ดูแลเด็ก	รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง	ไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านนี้ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ
ปัญหาและอุปสรรค	ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญ	ผู้บริหารไม่มีโอกาสรับทราบความต้องการของผู้ปกครองโดยตรง
ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ			
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	ติดต่อสื่อสารกับศูนย์เลี้ยงเด็กอยู่อย่างสม่ำเสมอด้วยการสนทนากับผู้ดูแลเด็ก ขณะรับ - ส่งเด็ก แจกเบอร์โทรศัพท์มือถือให้กับศูนย์เลี้ยงเด็ก	ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองทุกวันด้วยการสนทนากับผู้ปกครองขณะรับ - ส่งเด็ก ตอนเช้าและเย็น โทรศัพท์หาผู้ปกครองเมื่อมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ อนุญาตให้ไปหาหรือโทรหาผู้ปกครองได้
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	ดูแลให้เด็กกินอาหารเช้า มาหาเด็กเมื่อเด็กไม่สบาย หรือว่างจากการทำงาน	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมาหาเด็กได้เมื่อว่างจากการทำงาน	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ
	ช่วยเหลือด้านแรงงาน	-	-
	เตรียมอุปกรณ์การเรียนให้เด็ก	-	-
ปัญหาและอุปสรรค	ผู้ปกครองไม่มีเวลา	ไม่พบ	ไม่พบ
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน	จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองกับเด็กทำงานร่วมกันที่บ้าน บางครั้ง	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดูแล
	รับคำแนะนำจากผู้ดูแลเด็ก	ให้คำแนะนำจากผู้ปกครองเป็นรายบุคคล	-
ปัญหาและอุปสรรค	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ
4. ด้านการตัดสินใจ	เสนอเรื่องที่ต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กปรับปรุงแก้ไขโดยผ่านทางผู้ดูแลเด็ก	รับฟังข้อเสนอนะของผู้ปกครอง	ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ดูแล
ปัญหาและอุปสรรค	ไม่พบ	ไม่พบ	ไม่พบ

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงาน ในสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน และการตัดสินใจ

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองจำนวน 810 คน ของศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการ ศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน จำนวน 36 ศูนย์ โดยมี ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 791 คน จากศูนย์เลี้ยงเด็กจำนวน 35 ศูนย์คิดเป็นร้อยละ 97.65 ของประชากรทั้งหมด เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองด้วยแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ปกครองจำนวน 30 คน ผู้ดูแลเด็กจำนวน 13 คน และผู้บริหารจำนวน 6 คน เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 4 ชุด ประกอบด้วยแบบสอบถามผู้ปกครอง จำนวน 1 ชุด เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพและ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการและชุมชน และปัญหาการมีส่วนร่วม ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และแบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของ สถานประกอบกิจการและชุมชน ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวม ข้อมูลด้วยแบบสอบถามผู้ปกครอง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยง เด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาสภาพและปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบความเรียง สำหรับข้อคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการ และชุมชน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นจึงนำมาสรุป จัดกลุ่มข้อมูล แจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ตามประเด็นต่างๆที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นจึงนำมาสรุป จัดกลุ่มข้อมูล และนำเสนอเป็นความเรียงรายกรณี ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นจึงนำมาสรุปและนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงบรรยายรายกรณีตามประเด็นต่างๆที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

1.1 สถานภาพของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 35 ปี มีสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์เป็นมารดาของเด็ก โดยมีบุตรอยู่ในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้จำนวน 1 คน เด็กส่วนใหญ่มีอายุ 3 ปี ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า เหตุผลที่นำบุตรหลานมาเรียนที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ เนื่องจากความสะดวกในการทำงาน ส่วนใหญ่ผู้ปกครองเสียค่าบริการให้ทางศูนย์เลี้ยงเด็ก โดยเสียค่าบริการในอัตรา 400 บาทต่อสัปดาห์

1.2 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน จากการตอบแบบสอบถาม

1.2.1 ด้านการติดต่อสื่อสาร

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การอ่านจดหมาย แผ่นพับข่าวที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กส่งให้ และการสนทนากับครูเกี่ยวกับเด็กขณะรับ – ส่ง บุตรหลาน ปัญหาที่พบด้านการติดต่อสื่อสาร คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมในการติดต่อสื่อสารที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด และศูนย์เลี้ยงเด็กไม่จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

1.2.2 ด้านการเป็นอาสาสมัคร

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการเป็นอาสาสมัครโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้นในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก การช่วยเหลือด้านแรงงาน เพื่อช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์เลี้ยงเด็กให้มีความร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัย และการบริจาคสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สิ่งของ ของเล่น ให้ศูนย์เลี้ยงเด็ก

ปัญหาที่พบด้านการเป็นอาสาสมัคร คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น และทางศูนย์เลี้ยงเด็กไม่ได้ขอความช่วยเหลือใดๆจากผู้ปกครอง

1.2.3 ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การเล่นเกม การหาของเล่น หนังสือ สื่อที่ส่งเสริมพัฒนาการให้เด็ก การพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น สวนสัตว์ ทะเล งานประเพณีประจำท้องถิ่น และการส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมที่สนใจ เช่น การเล่นกีฬา ดนตรี ศิลปะ

ปัญหาที่พบด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเด็ก และพาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ รวมทั้งผู้ปกครองไม่มีความรู้ในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านให้เด็ก

1.2.4 ด้านการตัดสินใจ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของเด็ก การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก การเสนอแนะแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำโครงการต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็ก รวมทั้งมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็ก

ปัญหาที่พบด้านการตัดสินใจ คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมในการตัดสินใจ และผู้ปกครองไม่มีเวลามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการตัดสินใจ

1.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจการและชุมชน

ข้อเสนอแนะที่ผู้ปกครองเสนอมากที่สุด คือ ต้องการให้ทางศูนย์เลี้ยงเด็กเพิ่มจำนวนผู้ดูแลเด็กในศูนย์เลี้ยงเด็กให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก รองลงมาคือ ต้องการให้จัดเวลาว่างให้พนักงานมาทำกิจกรรมร่วมกับเด็กในตอนเที่ยงได้ และต้องการให้มีสนามเด็กเล่นพร้อมทั้งเครื่องเล่นสนามให้เด็ก

2. ผลการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก และผู้บริหาร เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

2.1 สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน จากการสัมภาษณ์

2.1.1 ด้านการติดต่อสื่อสาร

ผู้ปกครองส่วนมากติดต่อสื่อสารกับผู้ดูแลเด็กด้วยการสนทนาขณะรับ - ส่งเด็ก การเข้าร่วมการประชุม สัมมนา การอ่านจดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายนิเทศที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัด ทั้งนี้ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านการติดต่อสื่อสาร โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งผู้ดูแลเด็กใช้การสนทนากับผู้ปกครองขณะรับ - ส่งเด็ก ประเด็นการสื่อสารส่วนมากเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก การขอคำแนะนำเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การจัดทำแผ่นพับให้ความรู้ผู้ปกครอง เกี่ยวกับเรื่องพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เหมาะสมตามวัย นอกจากนี้ทุกศูนย์อนุญาตให้ผู้ดูแลเด็กติดต่อกับผู้ปกครองด้วยการใช้โทรศัพท์ภายในหรือไปหาผู้ปกครองยังแผนกที่ทำงานอยู่ได้เมื่อมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็ก

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ บางครั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาในการสนทนากับครู จึงต้องสื่อสารผ่านช่องทางอื่นแทน เช่น การติดป้ายนิเทศให้ผู้ปกครองอ่าน การเขียนจดหมายใส่กระเป๋าของเด็กไปถึงผู้ปกครอง อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์กันระหว่างผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองทำให้พบปัญหาในด้านการติดต่อสื่อสารน้อย

2.1.3 ด้านการเป็นอาสาสมัคร

ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดเมื่อว่างจากการทำงาน และช่วยเหลือผู้ปกครองด้านแรงงานในการปรับปรุงภูมิทัศน์ของศูนย์เลี้ยงเด็ก ขณะที่ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านการเป็นอาสาสมัคร โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่ขอความช่วยเหลือผู้ปกครองในเรื่องเงินหรือสิ่งของใดๆ เนื่องจากมุ่งเน้นให้ความสะดวกแก่ผู้ปกครองให้ทำงานได้อย่างสบายใจไม่ต้องกังวลเรื่องการดูแลเด็ก

ปัญหาที่พบมากที่สุดในด้านการเป็นอาสาสมัคร คือ บางครั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้ามาร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมให้เด็กแทน

2.1.4 ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านด้วยการเล่นกับเด็ก

คู่มือทศน์ เล่นกีฬาด้วยกัน การให้คำแนะนำเด็กทำการบ้าน การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การพาเด็กไปท่องเที่ยวยังสถานที่สำคัญต่างๆ ผู้ปกครองสอบถามปัญหาที่ต้องการทราบจากผู้ดูแลเด็ก ขณะที่ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กให้ความรู้หรือคำแนะนำในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านเมื่อผู้ปกครองขอคำแนะนำเท่านั้น เรื่องที่ให้คำแนะนำได้แก่ การเลือกซื้อของเล่นให้เด็ก การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆ ให้เด็ก

ปัญหาที่พบในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน คือ บางครั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก เนื่องจากต้องทำงานล่วงเวลาและเวลาว่างส่วนมากมักเป็นเวลากลางคืน

2.1.5 ด้านการตัดสินใจ

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็กผ่านทางผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของเด็ก ขณะที่ผู้บริหารไม่มีนโยบายชัดเจนในด้านการตัดสินใจ โดยมอบหมายให้ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้ดูแลเด็กเป็นผู้รับฟังข้อเสนอแนะหรือความต้องการของผู้ปกครองเพื่อเสนอต่อผู้บริหาร เช่น การปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้เด็ก การปรับปรุงทัศนียภาพภายนอกของศูนย์เลี้ยงเด็กให้สวยงาม

ปัญหาที่พบในการเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจของผู้ปกครอง คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เนื่องจากศูนย์เลี้ยงเด็กไม่มีการบริหารงานอย่างเป็นระบบเหมือนโรงเรียนหรือศูนย์เลี้ยงเด็กทั่วไป ประกอบกับผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าหน้าที่การบริหารนั้นเป็นของศูนย์เลี้ยงเด็ก

2.2 ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการกิจการและชุมชน

ผู้ปกครองส่วนมากเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์เลี้ยงเด็ก เช่น การปรับปรุงสนามเด็กเล่น การปรับปรุงทัศนียภาพภายนอกของศูนย์เลี้ยงเด็กให้สวยงาม การเสนอแนะให้ทางศูนย์เลี้ยงเด็กประสานงานกับบริษัทเพื่ออนุญาตให้ผู้ปกครองเด็กสามารถเข้ามาร่วมกิจกรรมกับเด็กได้โดยไม่กระทบต่อเวลาในการทำงาน และผู้ปกครองส่วนมากต่างพอใจสวัสดิการที่ทางบริษัทจัดให้และเห็นว่าศูนย์เลี้ยงเด็กดูแลเด็กได้เป็นอย่างดี

ผู้ดูแลเด็กส่วนมากเสนอแนะให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของเด็กปฐมวัยมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กและต้องการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น

ผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กส่วนมากเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ โดยต้องให้สถานประกอบการที่มีความพร้อมจัดสร้างศูนย์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้งานในสถานประกอบการและชุมชน ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน 5 ประเด็น ดังนี้

1. ลักษณะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กมีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย แม้ไม่ได้จบด้านการศึกษาโดยตรงแต่สามารถบริหารจัดการศูนย์เลี้ยงเด็กให้มีคุณภาพ และส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์เลี้ยงเด็กในลักษณะต่างๆได้ เนื่องจากผู้บริหารเห็นความสำคัญและมีความเข้าใจด้านการศึกษาปฐมวัย มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินการเรื่องต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็ก สอดคล้องกับ อรุณี หวดาล (2537) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการดำเนินงานต่างๆในโรงเรียน ดังนั้น ถ้าผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและไม่ให้การสนับสนุนกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา โอกาสที่ผู้ปกครองจะได้เข้ามามีส่วนร่วมนั้นเป็นไปได้ยาก นอกจากนั้น สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กที่ไม่แบ่งชนชั้นในการปกครองทำให้ผู้ดูแลเด็กกล้าเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหาร ส่งผลทางบวกต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเช่นกัน สอดคล้องกับที่ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541) กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ และที่ รุ่ง แก้วแดง (2543) กล่าวว่า สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ ผู้บริหารหรือครูใหญ่ต้องเป็นผู้นำในการให้ความมั่นใจว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่มีความจำเป็นอย่างมาก และ Pena (1998) ที่ศึกษาพบว่า ผู้บริหารควรมีความเป็นประชาธิปไตยในการปกครอง โดยให้โอกาสกับผู้ปกครองทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจ การวางแผนจัดงบประมาณ หลักสูตร การบริหารงานบุคคล การพัฒนาบุคลากร และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

2. ความยืดหยุ่นด้านการทำงานส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังเห็นได้จาก ศูนย์เลี้ยงเด็กที่จัดให้มารดาหลังคลอดบุตรสามารถเลี้ยงดูบุตรในที่ทำงานได้นาน 2 ปี 6 เดือน โดยปรับเปลี่ยนการทำงานของมารดาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ให้ทำงานเล็กๆน้อยๆในสถานที่เฉพาะที่จัดไว้ สอดคล้องกับ เกื้อ วงศ์บุญสิน (2534) ที่กล่าวว่า ระยะเวลาการหยุดงานหลังการคลอดบุตร ส่งผลต่อการเลี้ยงดูบุตรของมารดา กล่าวคือ มารดาที่หยุดงานหลังคลอดบุตรเป็นระยะเวลานาน มีเวลาอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่เด็กด้วยตัวเอง ไม่ฝากความหวังในการเลี้ยงดูบุตรไว้กับศูนย์เลี้ยงเด็กหรือผู้ดูแลเด็กเพียงฝ่ายเดียว และที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานประกอบการของอเมริกาเล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็ก โดยจัดตั้งทีมงานร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษาให้ผู้ปกครองนักเรียนกว่าร้อยละ 75 ที่เป็นลูกจ้างของบริษัทมีเวลาการทำงานที่ยืดหยุ่นได้ เพื่อให้พ่อแม่ได้จัดสรรตารางเวลาอยู่กับครอบครัวหรือพูดคุยกับครูที่โรงเรียน สามารถไปเยี่ยมและรับประทานอาหารกลางวันกับบุตรหลานของตนได้ส่งผลให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือจากบิดา

3. ความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษาปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็ก คือ บุคคลสำคัญที่สุดในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารมอบหน้าที่ในการดูแลศูนย์เลี้ยงเด็กทั้งหมดให้ผู้ดูแลเด็ก และพบว่า ผู้ดูแลเด็กที่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัยสามารถส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์เลี้ยงเด็กได้อย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ ด้วยการจัดประชุม สัมมนา เชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดทำแผ่นพับ จัดหมายข่าว จัดป้ายนิเทศ ตลอดจนมีการแก้ไขปัญหาที่ดีในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2545) ที่กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยสถานประกอบการ กิจการข้อหนึ่ง คือ การขาดความรู้ของบุคลากร เนื่องจากผู้ดูแลเด็กส่วนมากไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง และบางแห่งมีปัญหาการขาดการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเด็กให้บุคลากร เนื่องจากผู้ดูแลเด็กต้องปฏิบัติงานเต็มเวลาในแต่ละวัน ทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เช่นเดียวกับ ธีระ ภูณเจริญ (2545) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า นอกจากการขาดครูแล้ว การขาดความรู้ความสามารถของครูอาจารย์บางส่วน การยึดติดกับพฤติกรรม การสอนเดิม และการขาดความรู้ในหลักวิชาการที่ถูกต้องล้วนเป็นปัญหาทั้งสิ้น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังเห็นได้จากศูนย์เลี้ยงเด็กที่ประสบความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทั้ง 6 ศูนย์ ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองมีความสนิทสนม คำนึงกันเป็นอย่างดี โดยผู้ดูแลเด็กส่วนหนึ่งเป็นพนักงานในแผนกอื่นของบริษัท หรือโรงงานมาก่อน โดยเฉพาะผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กและแม่บ้าน ที่ส่วนมากทางโรงงานเป็นผู้คัดเลือกจากพนักงานในโรงงานของแผนกอื่นที่ไม่สามารถทำงานหนัก ได้ให้มาทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็ก นอกจากนี้สถานประกอบกิจการบางแห่งยังจัดสวัสดิการบ้านพัก ให้กับพนักงาน ดังนั้น การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองจึงไม่ได้เกิดขึ้น เฉพาะในสถานประกอบกิจการหรือโรงงานเท่านั้น หากรวมถึงที่บ้านพักนอกเวลาการทำงาน เช่นกัน การขอคำปรึกษาเรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับตัวเด็กจึงสะดวกมากขึ้น การที่ผู้ปกครองและบุคลากรในศูนย์เลี้ยงเด็กมีความสนิทสนมกันมากขึ้น ทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยดี ซึ่งส่งผลถึงการมีส่วนร่วมในด้านอื่นๆที่ดีขึ้นเช่นกัน เนื่องจากผู้ปกครองกล้าเสนอความคิดเห็นในเรื่องต่างๆต่อผู้ดูแลเด็กเพื่อเสนอต่อผู้บริหารต่อไป สอดคล้องกับ ศักราช พ้าขาว (2543) ซึ่งศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชนมีผลต่อความร่วมมือในการเข้าร่วมทำกิจกรรมของโรงเรียน และ Gold (2000) ซึ่งพบว่า หากต้องการให้ชุมชนในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ต้องมีการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน เช่นเดียวกับ ศักดิ์ชัย ชัยวิรัตน์ (2542) ที่กล่าวว่า การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูและผู้ปกครอง นอกจากช่วยสร้างความเข้าใจต่อการจัดการศึกษาแล้ว ยังก่อให้เกิดความร่วมมือกันในเรื่องความคิด การวางแผนการปฏิบัติงานและการติดตาม ดูแล การพัฒนานักเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

5. ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มีรายได้ประมาณ 10,000 บาท และมีอาชีพทำงานในโรงงาน จึงมีข้อจำกัดเรื่องเวลา เนื่องจากผู้ปกครองที่ทำงานในโรงงานส่วนมากต้องทำงานเป็นกะไม่สามารถระบเวลาการเลิกงานในแต่ละวันหรือกำหนดวันหยุดที่แน่นอนในแต่ละสัปดาห์หรือเดือนได้ สอดคล้องกับ น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546) ที่ศึกษาพบว่า อาชีพและความจำเป็นของครอบครัว เป็นตัวแปรสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน ผู้ปกครองบางท่านไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากงานรัดตัว ไม่สามารถลางานออกมาร่วมงานได้ และพบว่า ผู้ปกครองที่ทำงานประจำหรืองานบริษัทต้องทำงานตลอดเวลา มีเวลาว่างเพียงช่วงพักเที่ยงจึงไม่สามารถมาเป็นอาสาสมัครช่วยเหลืองานโรงเรียนได้ สอดคล้องกับ ศักราช พ้าขาว (2543) ที่บอกว่า ชุมชนเกษตรกรรมให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนมากกว่าชุมชนอุตสาหกรรม อาชีพจึงมีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน เพราะในชุมชนอุตสาหกรรมต้องทำงาน

ในโรงงาน จึงไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน เช่นเดียวกับ ศศิพงษ์ เพชรบุตร (2545) พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนต่างกัน และปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาเพียงพอที่จะช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากสภาพการทำงานในแต่ละวันที่ต้องเข้า-ออกให้ตรงเวลา และผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่มีราคาแพงให้เด็กได้ นอกจากนี้ Fantuzzo (2000) พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในระดับสูง สอดคล้องกับ Gold (2000) ที่ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บวรวิทย์ เลิศไกร (2546) กล่าวว่า ผู้ปกครองไม่สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้มากเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะสาเหตุมาจากสภาพเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ทำให้แต่ละคนต้องพยายามต่อสู้ดิ้นรนเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลา และแรงจูงใจ ชัยพฤดิ เสรีรักษ์ และ บังอร เสรีรัตน์ (2543) ศึกษาพบว่า ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี หาเข้ากินค่ามักไม่ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองกลุ่มนี้มักให้ความไว้วางใจกับครูและมอบภาระหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งหมดที่มีต่อการศึกษาของลูกไว้กับโรงเรียน

ข้อสังเกตจากการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ผู้วิจัยมีข้อสังเกตจากการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็กกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า ศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน สามารถแบ่งรูปแบบการจัดการศึกษาออกเป็น 2 แบบ คือ ศูนย์เลี้ยงเด็กที่กำหนดสาระในการเรียนการสอน และศูนย์เลี้ยงเด็กที่ไม่กำหนดสาระในการเรียนการสอน จากการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแต่ละด้านเป็นดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษา

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	กำหนดสาระ	ไม่กำหนดสาระการ	ระดับ
	การเรียนการสอน	เรียนการสอน	
	\bar{x}	\bar{x}	
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	1.70	1.73	ปานกลาง
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	1.00	1.06	น้อย
3. ด้านการส่งเสริม การเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน	2.29	2.18	ปานกลาง
4. ด้านการตัดสินใจ	1.43	1.21	น้อย
เฉลี่ยรวม	1.61	1.54	ปานกลาง

พบว่าค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของทั้งสองรูปแบบไม่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการมีส่วนร่วมเช่นเดียวกัน โดยการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนด้านการเป็นอาสาสมัคร และด้านการตัดสินใจมีระดับการมีส่วนร่วมน้อย

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการเป็นอาสาสมัครของศูนย์เลี้ยงเด็กขนาดเล็ก จากการศึกษาพบว่า ศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีผู้ดูแลเด็กน้อย ไม่มีแม่บ้านช่วยทำความสะอาด ไม่มีอาหารกลางวันเลี้ยงเด็ก ขาดอุปกรณ์ในด้านการเรียนการสอน ทำให้ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการดูแลเด็ก เช่น ให้ผู้ปกครองดูแลเด็กในช่วงเวลารับประทานอาหารกลางวัน และอาบน้ำให้เด็กก่อนนอน จากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือแก่ศูนย์เลี้ยงเด็กทั้งในด้านสิ่งของ งบประมาณ และการสนับสนุนในด้านแรงงาน ตรงข้ามกับศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีความพร้อมเกี่ยวกับการดูแลเด็กที่ครบวงจร เช่น มีรถรับส่งพนักงาน ทำให้ผู้ปกครองต้องเร่งรีบในการเดินทาง ส่งผลให้ไม่มีเวลาในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ดูแลเด็ก หรือ ศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีผู้ดูแลเด็กเพียงพอสามารถดูแลเด็กได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ส่งผลให้ผู้ปกครองเลือกปฏิบัติภารกิจอื่นแทนเมื่อว่างจากการทำงาน รวมทั้งศูนย์เลี้ยงเด็กที่ทางบริษัทเป็นฝ่ายจัดการดูแลทัศนียภาพให้ ส่งผลถึงโอกาสในการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านแรงงานของผู้ปกครองที่น้อยลง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

1.1 ผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการและชุมชน ควรหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยเพิ่มเติม หรือศึกษาดูงานจากสถานประกอบการอื่นที่มีประสบการณ์มากกว่า เพื่อนำข้อความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของตน หรือรับสมัครผู้ดูแลศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง มาบริหารศูนย์เลี้ยงของสถานประกอบการ

1.2 ผู้ดูแลเด็ก ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของเด็ก และหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยในกรณีที่ไม่มีความรู้ทางด้านการศึกษาปฐมวัยโดยตรง

1.3 ผู้ปกครอง ควรเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ตลอดจนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

1.4 หน่วยงานของรัฐ ควรจัดให้มีการให้ความรู้ อำนวยความสะดวก ประเมินคุณภาพ แก่ผู้ที่จะจัดให้มีศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการโดยตรงอย่างเป็นทางการ และเพียงพอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีประเภทของสถานประกอบการที่แตกต่างกัน และศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของภาครัฐ เช่น โรงพยาบาล กระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ควรมีการทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการสอนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสำหรับศูนย์รับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยในการส่งเสริมต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองของศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ

2.4 ควรมีการศึกษาลักษณะการบริหารงานของศูนย์เลี้ยงเด็กที่ดำเนินการโดยสถานประกอบการประเภทต่างๆ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองแรงงานหญิงและเด็ก. การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดสวัสดิการด้านครอบครัว

ให้แก่คนงานหญิง. (ม.ป.ท.), 2535. (อัดสำเนา)

กฤษยา ตันติผลาชีวะ. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน. วารสารการศึกษาปฐมวัย

5 (มกราคม 2544) : 30-36.

เกื้อ วงศ์บุญสิน. การทำงานของสตรีกับความต้องการผู้ดูแลเด็กก่อนเข้าเรียนอนุบาลใน

เขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี,
2542.

_____. แนวคิดและประสบการณ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร:
บริษัทพิมพ์ดี, 2544.

_____. การสร้างเครือข่ายพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีบทบาทในการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว, 2543.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พริกหวาน, 2545.

จิตตินันท์ เดชะคุปต์. พัฒนาการและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.

จันรอล เงินคำ. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย.

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และบังอร เสรีรัตน์. รายงานการวิจัยการจัดการเรียนรู้ที่บ้านโดยพ่อแม่

ร่วมกับโรงเรียน (Home School). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543.

ธีระ ภูญเจริญ. บทบาทของผู้ปกครองในโรงเรียนกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2545.

นภเนตร ธรรมบวร. **การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

นิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ. **สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

น้ำทิพย์ เสือเสาร์รัตน์. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

บวรวิทย์ เลิศไกล. **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการศึกษาระดับศึกษาเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2546.

พนิชดา วีระชาติ. **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอส, 2542.

มหรธณพ ยะอนันต์. **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษารับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, 2548.

เมตต์ เมตต์การุณจิต.2541 **การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.

ยุวรรตน์ จงใจรักษ์. **การศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

เยาวพา เดชะคุปต์. **การจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แม็ค, 2542.

รุ่ง แก้วแดง. **ปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, 2543.

วิจิต นันทสุวรรณ และจำนง แรกพินิจ. **บทบาทของชุมชนกับการจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.

ศศิพงษ์ เพชรบุตร. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมการเรียนการสอนของ**

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร,
2545.

ศักดิ์ชัย ชัยวิรัตน์. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กประถม โรงเรียน**

บ้านประตู่ป่า อำเภอลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

ศักราช ฟ้าขาว. **ทำอย่างไรให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา. วิทยากร 99**

(เมษายน 2543) : 27- 29.

สุมาลี วงศ์กรทอง. **แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายในการทำงานด้านแรงงาน**

**ศึกษาเฉพาะรายกรณีเครือข่ายการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถาน
ประกอบกิจการและชุมชน.** กรุงเทพมหานคร: กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน,
2548.

หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. **การประกันคุณภาพการศึกษาใน**

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตร
แห่งประเทศไทย, 2543.

หรรษา นิลวิเชียร. **ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

ไอเดียนสโตร, 2535.

อภิญา เวชชัย. **รายงานรายการวิจัยเรื่อง : การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการ**

พัฒนาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2544.

อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. **เอกสารการสัมมนา การศึกษาปฐมวัยเด็กทารกและวัยเตาะแตะ.**

กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2540. (อัดสำเนา)

อุทัย บุญประเสริฐ. **การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.**

กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

อรุณี หรรดา. **ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา.** นนทบุรี: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

อาชัญญา รัตน์อุบล และคณะ. **รายงานการวิจัย การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับ**

เด็กอายุ 0 – 6 ปี โดยสถานประกอบการ. (ม.ป.ท.), 2545.

อังศิธร พ่วงแพ. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเทศบาล
จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544.

เอื้อมพร หนูรอด. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนเอกชน
ปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขา
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Beaty, J. **Observing Development of the Youngchild**. 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall International, 1998.

Brittingham, K. V. The characterization of school family and community partnerships. **Dissertation Abstracts International** 59 (November 1998) : 1406-A.

Delancy, R. Parent participation in district level curriculum decision making: A year in the life of a school district. **ProQuest Digital Dissertation** 60 (January 2000) : 249 – A.

Ellen, G., and others. **Employers, families, and education: Promoting family involvement in learning. Building community partnerships for learning** [Online], 1998. Available from: <http://eric.ed.gov> [2007, March 16]

Epstein, J. L. **Epstein's framework of six type of involvement** [Online], 1997. Available from: <http://www.cpirc.org> [2007, June 19]

Fantuzzo, E. Family involvement questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. **Journal of Educational Psychology** 92 (Jun 2000) : 367-376.

Finn, J. D. Parental engagement that makes a difference. **Educational Leadership** 55 (May 1998) : 20-24.

Gold, S. E. Community organizing at a neighborhood high school : Promises and dilemmas in building parent-educator partnership and collaborations. **ProQuest Digital Dissertations** 60 (January 2000) : 295-A.

Morrison, G. S. **Early childhood education today**. 4th ed. Ohio: Merrill, 1998.

Pena , D. C. **Mexican american parental involvement in site based management**. [Online], 1998. Available from: <http://eric.ed.gov> [2007, September 19]

Epstein, J. L. **Epstein's framework of six type of involvement** [Online], 1997. Available from: <http://www.cpirc.org> [2007, June 19]

Recchia, S. L. Becoming an infant caregiver: Three profiles of personal and Professional growth. **Journal of Research In Childhood Education** 22 (Mar-2002) : 12-15.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กุลยา ตันติผลาชีวะ. **วิธีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองและสารสนเทศสำหรับผู้ปกครองเด็กอนุบาล**
ต้องการ. **วารสารการศึกษาปฐมวัย** 2 (ตุลาคม 2541) : 64-75.

คณะกรรมการงานวิจัยและพัฒนาอนุบาลศึกษาฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑล
กรุงเทพฯ. **อนุบาลแห่งความรัก**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุชาติการพิมพ์, 2537.

งามตา วนินทานนท์. **รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะทางพระพุทธศาสตร์และพฤติกรรมของ**
บิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพฤติกรรม
ศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2536.

เจตน์สุดา ทศานนท์. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล**
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2546.

ใจทิพย์ พวงทอง. **การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับ**
การอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบุตรวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2540.

เฉลิมพล ตันสกุล. **พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล,
2541.

ชาย โพธิ์สีดา. **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2547.

ทัศนาศ แสงศักดิ์. **ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษา**.
วารสารวิชาการ 6 (มกราคม 2548) : 43-50.

ธีรภัทร์ เจริญดี. **การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด**
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

นิดดา หงส์วิวัฒน์. **วินัยรากฐานการพัฒนาเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงแดด,
2541.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร:
เจริญผล, 2536.

ภารดี วงศ์บุญเกิด. การศึกษาการดำเนินการให้ความช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรกเริ่มแก่เด็ก
ปฐมวัยที่มีพัฒนาการการพูดล่าช้า ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2545.

ยุทธชัย เฉลิมชัย. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประกันคุณภาพการศึกษา.

วารสารสานปฏิรูป 6 (กันยายน 2546) : 17-18.

วรรณภา สุคนธ์รัตน์. การศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารก
และวัยเตาะแตะของผู้บริหารและผู้เลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545.

วรรณาท รักสกุลไทย. เทคโนโลยีทางการบริหารในสถานศึกษาปฐมวัย. นนทบุรี: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.

วราภรณ์ รักวิชัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
แสงศิลป์การพิมพ์, 2540.

วรรณพร กาญจนภา. การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก
ปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กของกระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2544.

วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และ โยธิน แสงวงดี. การสนทนากลุ่ม:เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง, กรมวิชาการ. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2544.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาศึกษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

สุมาลี คุ่มชัยสกุล. การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กปฐมวัย.

วารสารการศึกษาปฐมวัย 5 (มกราคม 2544) : 12.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. การเขียนโครงการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:
พันธ์พิบูลย์, 2548.

ภาษาอังกฤษ.

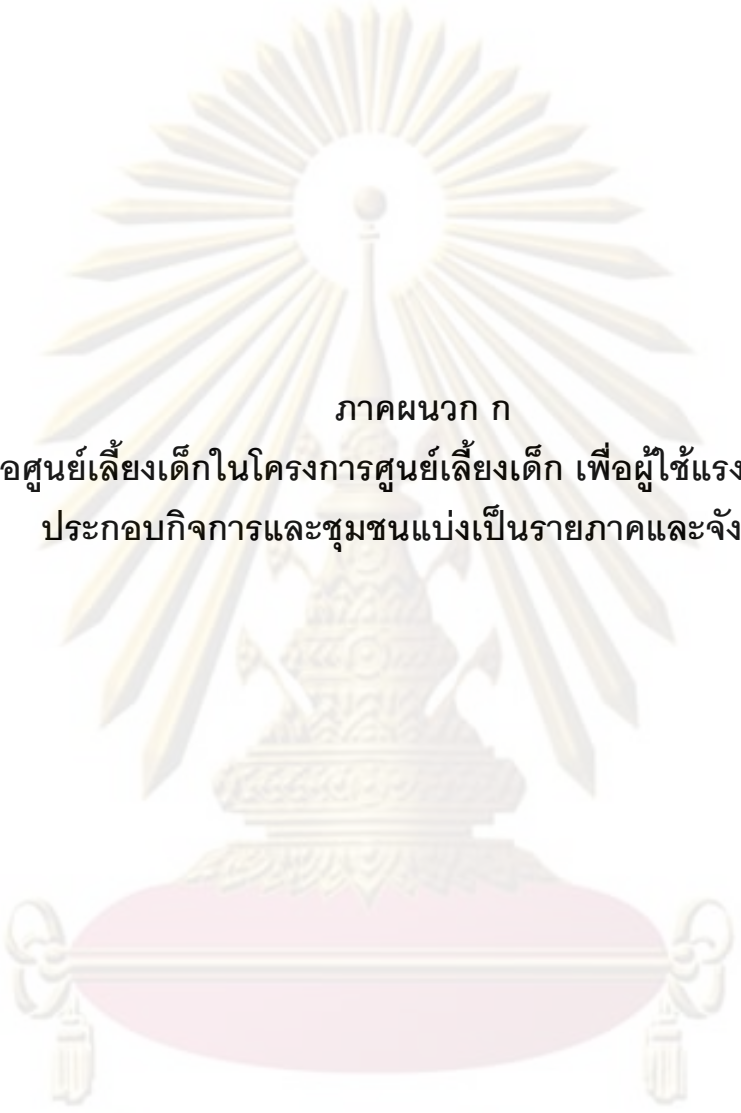
- Alderson, W., and Green, P. E. **Planning and problem solving in marketing.** Homewood: Richard D. Irwin, 1964.
- Castro, D. S. Parent involvement in head start programs: Theory of parent, teacher and classroom characteristics. **Early Childhood Research Quarterly** 19 (2004): 414-440.
- Dunn, W. S., and Arnold, M. B. **Advertising: It's role in modern marketing.** Chicago: The Dryden Press, 1987.
- Eliason, C. F., and Jenkins, L. T. **A practical guide to early childhood curriculum.** 2nd ed. Boston: The C.V. Mosby Company, 1981.
- Frot, J. L., and Joan, B. K. **The young child and the education process.** New York: Holt, Rinchart and Winston, 1979.
- Jackman, H. L. **Early education curriculum: A child's connection to the world.** Africa: Delmar, 2001.
- Johnston, T.H. **The new American family and the school.** Columbus, OH: National Middle school Association, 1990.
- Rockwell, R. E., Andre, L. C., and Hawley, M. K. **Parents and teachers as partners: Issues and challenges.** U.S.A: Harcourt Brace & Company, 1996.
- Whalley, M. **Involving parents in their children's learning.** London: Paul Chapman, 2001.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถาน
ประกอบกิจการและชุมชนแบ่งเป็นรายภาคและจังหวัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 รายชื่อศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนแบ่ง เป็นรายภาคและจังหวัด

ภาค / จังหวัด	ชื่อศูนย์เลี้ยงเด็ก
<u>ภาคกลาง</u>	
กรุงเทพมหานคร	1 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทแพรรด้าจีเวลลี่
	2 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทจงสถิต จำกัด
	3 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทโคเวศุมงคลเอ็กปอร์ต จำกัด
	4 ศูนย์เลี้ยงเด็กองค์การค้ำของครุสภา โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว
	5 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทบางกอกรับเบอร์ จำกัด
	6 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ไอ ซี ซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
	7 ศูนย์เลี้ยงเด็กเอกสิทธิ์เนอสเซอรี่ (บริษัทเอกวัฒน์เครื่องหนัง)
นนทบุรี	8 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทเซ็งฮวดเมฆุแพคเจริง จำกัด
	9 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทไนซ์เอฟพาเรล จำกัด
ปทุมธานี	10 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทไดซิน จำกัด
สมุทรปราการ	11 ศูนย์เลี้ยงเด็กสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะแห่งประเทศไทย
	12 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทอิตาเลียนไทยดีเวล็อปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)
	13 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทมาลาพลาส
	14 จำกัดศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทอารีวิททอเรียล จำกัด
สมุทรสาคร	15 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท เอ็น แอนด์ เอ็นฟู๊ดส์ จำกัด
ราชบุรี	16 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทวาทะรามิค จำกัด
นครปฐม	17 ศูนย์รับเลี้ยงเด็กบริษัทจินตนาแอฟพาเรล จำกัด
พระนครศรีอยุธยา	18 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทแก้วกรุงไทย จำกัด
	19 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท เอ็ม ซี เอส สตีล จำกัด (มหาชน)
สระบุรี	20 ศูนย์เลี้ยงเด็กโคนมไทยเดนมาร์ก (อสค.)
<u>ภาคตะวันออก</u>	
ฉะเชิงเทรา	1 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท เจ เอ็ม พนมคอนกรีต อัดแรง 1989 จำกัด
ชลบุรี	2 ศูนย์เลี้ยงเด็กสวนนงนุช

ตารางที่ 14 รายชื่อศูนย์เลี้ยงเด็กในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชนแบ่ง เป็นรายภาคและจังหวัด (ต่อ)

ภาค / จังหวัด	ชื่อศูนย์เลี้ยงเด็ก
<u>ภาคเหนือ</u>	
เชียงใหม่	1 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทเชียงใหม่มิตรเกษตร จำกัด
พิษณุโลก	2 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทโรชีบลูโดมอนด์ จำกัด
เพชรบูรณ์	3 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทจุลไหมไทย จำกัด
<u>ภาคอีสาน</u>	1 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทฟินิค ซัพพลาย แอนด์เพเพอร์ จำกัด
ขอนแก่น	(มหาชน)
นครราชสีมา	2 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทโชคชัยแดรี่ฟาร์ม จำกัด
	3 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทไดซิน จำกัด
	4 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทแหลมทองอุตสาหกรรม
	5 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท 505 โภคภัณฑ์ จำกัด
	6 ศูนย์พัฒนาเด็กบริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
<u>ภาคใต้</u>	
ชุมพร	1 ศูนย์พัฒนาเด็กบริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
ตรัง	2 ศูนย์รับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน บุ่มบู่ปลาอ้อม
ภูเก็ต	3 ศูนย์รับเลี้ยงเด็กบริษัท ลาภาน่าแกรนด์ จำกัด
สุราษฎร์ธานี	4 ศูนย์เลี้ยงเด็กโรงพยาบาลทักษิณ
กระบี่	5 ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัทยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด
นครศรีธรรมราช	6 ศูนย์เลี้ยงเด็กองค์การสวนยางบ้านกรุงหยัน
รวม	36 ศูนย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

คำเฉลยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆ จำแนกตามศูนย์เลี้ยงเด็ก

ศูนย์วิทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามศูนย์เลี้ยงเด็ก

ศูนย์เลี้ยงเด็ก	ค่าเฉลี่ย				ค่าเฉลี่ยรวม
	ด้านการติดต่อสื่อสาร	ด้านกาเป็นอาสาสมัคร	ด้านกาส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน	ด้านกาตัดสินใจ	
	สาร	สมัคร	เรียนรูที่บ้าน		
1. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
2. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข	2.85	1.83	1.74	1.33	1.94
3. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค	1.95	1.34	2.63	1.43	1.85
4. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง	1.86	1.48	2.50	1.23	1.77
5. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ	1.93	1.63	2.20	1.25	1.75
6. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฉ	1.82	1.47	2.34	1.23	1.72
7. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ช	2.24	1.02	2.56	0.82	1.66
8. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ซ	1.91	2.04	1.86	0.82	1.66
9. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฌ	1.64	1.54	1.68	1.65	1.63
10. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ญ	1.95	1.11	2.47	0.80	1.58
11. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฎ	1.71	0.93	2.40	1.14	1.55
12. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฏ	2.11	0.89	2.36	0.74	1.53
13. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฐ	1.71	1.16	2.31	0.86	1.51
14. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ท	1.89	1.11	2.15	0.83	1.50
15. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฒ	1.68	1.33	1.87	1.11	1.50
16. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ณ	2.02	0.98	2.11	0.83	1.45
17. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ด	1.47	1.49	1.55	1.23	1.44
18. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ต	1.67	1.08	2.22	0.71	1.42
19. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ถ	2.00	0.74	1.96	0.84	1.39
20. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ท	2.08	0.51	2.53	0.40	1.38
21. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ธ	1.81	0.99	1.94	0.78	1.38
22. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท น	1.36	1.00	2.08	1.02	1.37
23. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท บ	2.16	0.61	2.39	0.14	1.33
24. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ป	2.00	0.87	2.12	0.29	1.32

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามศูนย์เลี้ยงเด็ก (ต่อ)

ศูนย์เลี้ยงเด็ก	ค่าเฉลี่ย				ค่าเฉลี่ยรวม
	ด้านการติดต่อสื่อสาร	ด้านความเป็นอาสาสมัคร	ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน	ด้านการตัดสินใจ	
	สาร	สมัคร	เรียนรู้ที่บ้าน		
25. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ผ	1.57	0.92	2.11	0.69	1.32
26. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฝ	1.40	0.86	2.14	0.86	1.32
27. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท พ	1.75	0.63	2.33	0.29	1.25
28. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฟ	1.23	0.95	1.91	0.83	1.23
29. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ภ	1.62	0.35	2.03	0.10	1.03
30. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ม	0.97	0.60	2.13	0.14	0.96
31. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ย	0.97	0.60	2.10	0.18	0.96
32. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ร	0.69	0.61	2.22	0.33	0.96
33. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ล	1.30	0.17	2.10	0.20	0.95
34. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ว	1.00	0.62	1.68	0.35	0.91
35. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ศ	0.56	0.10	0.26	0.06	0.25
36. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ษ	0	0	0	0	0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตาม
รูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก (ศูนย์เลี้ยงเด็กที่กำหนดสาระในการเรียนการสอน)

ศูนย์เลี้ยงเด็ก	ค่าเฉลี่ย				ค่าเฉลี่ยรวม
	ด้านการติดต่อสื่อสาร	ด้านความเป็นอาสาสมัคร	ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน	ด้านการตัดสินใจ	
1. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค	2	1.34	2.63	1.43	1.85
2. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฉ	1.82	1.47	2.34	1.23	1.72
3. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฉ	1.64	1.54	1.68	1.65	1.63
4. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฎ	1.71	0.93	2.40	1.14	1.55
5. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ท	1.89	1.11	2.15	0.83	1.50
6. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท น	1.36	1.00	2.08	1.02	1.37
7. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท บ	2.16	0.61	2.39	0.14	1.33
8. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ป	2.00	0.87	2.12	0.29	1.32
9. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ผ	1.57	0.92	2.11	0.69	1.32
10. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฝ	1.40	0.86	2.14	0.86	1.32
11. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฟ	1.75	0.63	2.33	0.29	1.25
12. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ม	0.97	0.60	2.13	0.14	0.96

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามรูปแบบการจัดการศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก (ศูนย์เลี้ยงเด็กที่ไม่กำหนดสาระในการเรียนการสอน)

ศูนย์เลี้ยงเด็ก	ค่าเฉลี่ย				ค่าเฉลี่ยรวม
	ด้านการติดต่อสื่อสาร	ด้านความเป็นอาสาสมัคร	ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน	ด้านการตัดสินใจ	
1. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
2. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ข	2.85	1.83	1.74	1.33	1.94
3. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง	1.86	1.48	2.50	1.23	1.77
4. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ	1.93	1.63	2.20	1.25	1.75
5. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ช	2.24	1.02	2.56	0.82	1.66
6. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ซ	1.91	2.04	1.86	0.82	1.66
7. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฅ	1.95	1.11	2.47	0.80	1.58
8. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฎ	1.71	0.93	2.40	1.14	1.55
9. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฏ	1.71	1.16	2.31	0.86	1.51
10. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฒ	1.68	1.33	1.87	1.11	1.50
11. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ณ	2.02	0.98	2.11	0.83	1.45
12. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ด	1.47	1.49	1.55	1.23	1.44
13. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ต	1.67	1.08	2.22	0.71	1.42
14. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ถ	2.00	0.74	1.96	0.84	1.39
15. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ท	2.08	0.51	2.53	0.40	1.38
16. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ฑ	1.81	0.99	1.94	0.78	1.38
17. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท พ	1.75	0.63	2.33	0.29	1.25
18. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ภา	1.62	0.35	2.03	0.10	1.03
19. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ย	0.97	0.60	2.10	0.18	0.96
20. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ร	0.69	0.61	2.22	0.33	0.96
21. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ล	1.30	0.17	2.10	0.20	0.95
22. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ว	1.00	0.62	1.68	0.35	0.91
23. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ศ	0.56	0.10	0.26	0.06	0.25
24. ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ษ	0	0	0	0	0

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามรูปแบบการจัด
การศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก (ศูนย์เลี้ยงเด็กที่กำหนดสาระในการเรียนการสอน)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	\bar{x}	ระดับ
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	1.70	ปานกลาง
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	1.00	น้อย
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน	2.29	ปานกลาง
4. ด้านการตัดสินใจ	1.43	น้อย
เฉลี่ยรวม	1.61	ปานกลาง

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านต่างๆจำแนกตามรูปแบบการจัด
การศึกษาของศูนย์เลี้ยงเด็ก (ศูนย์เลี้ยงเด็กที่ไม่กำหนดสาระในการเรียนการสอน)

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	\bar{x}	ระดับ
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	1.73	ปานกลาง
2. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	1.06	น้อย
3. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน	2.18	ปานกลาง
4. ด้านการตัดสินใจ	1.21	น้อย
เฉลี่ยรวม	1.54	ปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

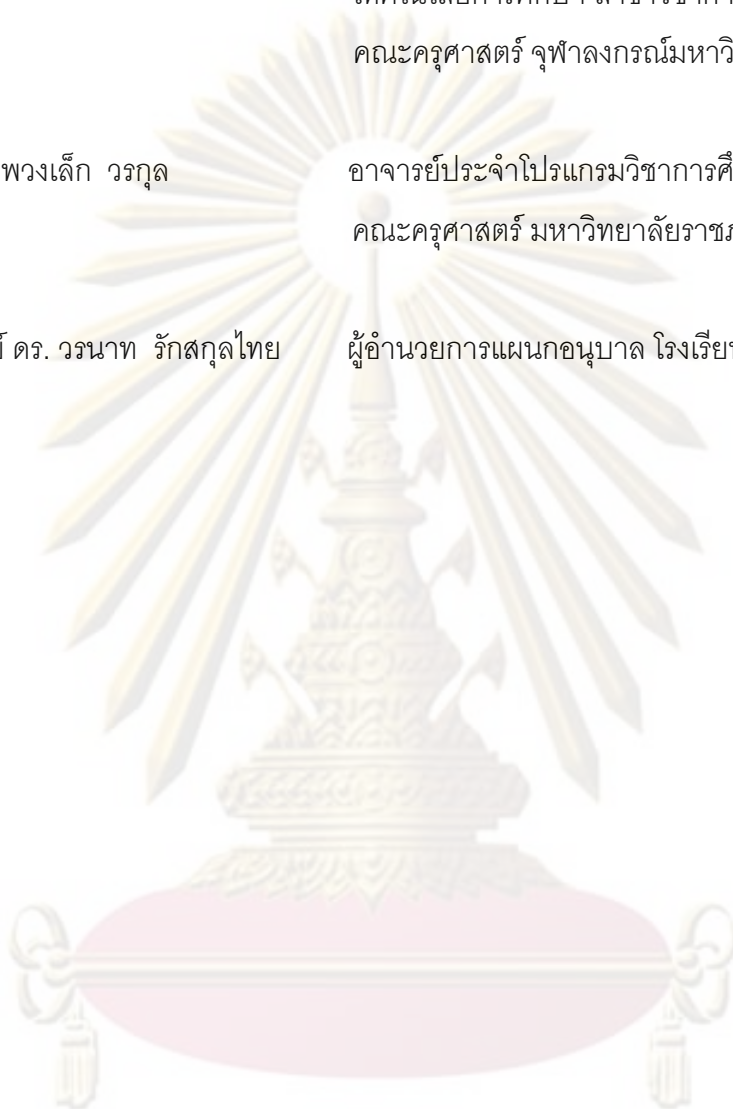
ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร. อรชา ตูลานันท์ อาจารย์พิเศษภาควิชาหลักสูตร การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.ดร. พวงเล็ก วรรณกุล อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. อาจารย์ ดร. วรรณาท รักสกุลไทย ผู้อำนวยการแผนกอนุบาล โรงเรียนเกษมพิทยา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/1151

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

22 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน

สิ่งที่แนบมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวพัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง นิสิตชั้นปริญญาโท สาขา ภาควิชา การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยอยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการ
มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน” โดยมี
อาจารย์ ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วย
แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เรื่อง
สภาพและปัญหาหากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบ
กิจการและชุมชน กับผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวพัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง ได้ทำ
การเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ ลุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/1151

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

22 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองบริการพนักงาน บริษัท วิทย์การบินแห่งประเทศไทย

สิ่งที่แนบมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวพัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชา การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการ
มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน” โดยมี
อาจารย์ ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วย
แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เรื่อง
สภาพและปัญหาหากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบ
กิจการและชุมชน กับผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวพัชรินทร์ จันทร์ส่องแสง ได้ทำ
การเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

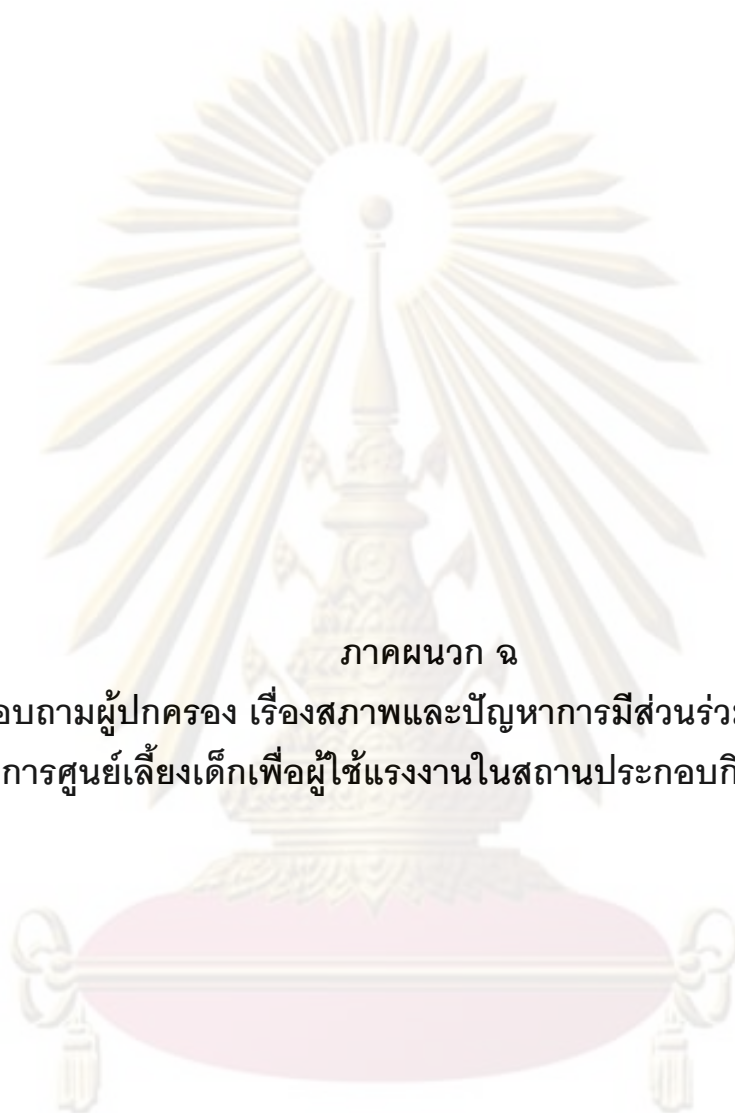
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ ลุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามผู้ปกครอง
เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก
เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการที่อยู่ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ
1) การติดต่อสื่อสาร 2) การเป็นอาสาสมัคร 3) การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน
4) การตัดสินใจ
2. แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการ
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ
3. ข้อมูลที่ได้จะสรุปผลออกมาเป็นภาพรวม เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด โปรดแสดงความคิดเห็นตามสภาพจริง และตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 16 – 20 ปี

() 21 – 25 ปี

() 26 – 30 ปี

() 31 – 35 ปี

() 36 – 40 ปี

() 41 – 45 ปี

() 46 – 50 ปี

() 50 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

() โสด

() สมรส

() หม้าย

() แยกกันอยู่

4. ความสัมพันธ์กับเด็ก

() บิดา

() มารดา

() อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

() ต่ำกว่า 4,000 บาท

() 4,001 – 6,000 บาท

() 6,001 – 8,000 บาท

() 8,001 – 10,000 บาท

() มากกว่า 10,000 บาท

() อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (โปรดระบุ)

() มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

() มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

() อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

() อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6. เหตุผลที่นำบุตรหลานมาเรียนที่ศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
- () เป็นสวัสดิการของสถานประกอบการ
 - () เสียค่าใช้จ่ายน้อย
 - () เพื่อความสะดวกในการทำงาน
 - () คุณภาพของบุคลากร
 - () ชื่อเสียงของศูนย์เลี้ยงเด็ก
 - () อื่นๆโปรดระบุ.....
7. อัตราค่าบริการที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กเก็บจากผู้ปกครอง
- () ไม่เสียค่าบริการ
 - () เสียค่าบริการ
 - () จำนวน.....บาทต่อวัน
 - () จำนวน.....บาทต่อสัปดาห์
 - () จำนวน.....บาทต่อเดือน
 - () จำนวน.....บาทต่อเทอม
 - () อื่นๆโปรดระบุ.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ของสถานประกอบการกิจการและชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับความเป็นจริงที่ท่านได้ปฏิบัติ
ระดับการมีส่วนร่วม

- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมหรือการปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆอย่างสม่ำเสมอหรือทุกครั้ง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมหรือการปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆประมาณครึ่งหนึ่งของการทำกิจกรรม
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมหรือการปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆนานๆครั้ง ประมาณ 1 – 2 ครั้งของการทำกิจกรรม
- 0 หมายถึง การไม่มีส่วนร่วมหรือไม่มีการปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆเลย

ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

รายการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม			
	3	2	1	0
0. เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้น	✓			

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง

จากคำถามข้อที่ 0 ผู้ตอบเห็นว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาตนเองได้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษเนื่องในวันสำคัญต่างๆที่ทางศูนย์จัดอย่างสม่ำเสมอหรือทุกครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม			
	3	2	1	0
ด้านการเป็นอาสาสมัคร				
1. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้นในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก เป็นต้น				
2. บริจาคสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สิ่งของ ของเล่น ให้ศูนย์เลี้ยงเด็ก				
3. บริจาคเงินให้ศูนย์เลี้ยงเด็ก				
4. เป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้แก่เด็ก เช่น การประกอบอาหารการสอนเกี่ยวกับอาชีพที่ตนประสบความสำเร็จหรือให้ความรู้ในสาขาต่างๆที่ท่านถนัดแก่ครูหรือเด็ก				
5. สับเปลี่ยนกันมาช่วยประกอบอาหารหรือช่วยดูแลเด็กในช่วงเวลาอาหารกลางวันของเด็ก การมาให้นมเด็กในช่วงกลางวัน				
6. ช่วยเหลือในด้านแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์เลี้ยงเด็กให้มีความร่มรื่น สวยงาม และปลอดภัย				
7. ปัญหา				
รายการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม			
	3	2	1	0
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน				
1. จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เช่น จัดบริเวณให้เด็กอ่านหนังสือ ทำงาน หรือเล่นให้เด็ก				

รายการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม			
	3	2	1	0
2. กระตุ้น เตือน ให้เด็กทำงานที่ครูมอบหมาย รวมทั้งคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ				
3. ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การเล่นเกม การหาของเล่น หนังสือ สื่อส่งเสริมพัฒนาการให้เด็ก				
4. แสดงผลงานของเด็กที่บ้าน หรือรวบรวมผลงานของเด็ก เพื่อเป็นการเสริมกำลังใจให้เด็ก				
5. พาเด็กไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น สวนสัตว์ ทะเล งานประเพณีประจำท้องถิ่น				
6. ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมที่สนใจ เช่น การเล่นเกม ดนตรี ศิลปะ				
7. ปัญหา				
รายการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม			
	3	2	1	0
ด้านการตัดสินใจ				
1. เป็นคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก				
2. มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการของศูนย์เลี้ยงเด็ก				
3. มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลในการวางนโยบาย เป้าหมาย หลักสูตรของศูนย์เลี้ยงเด็ก				
4. เสนอแนะและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำโครงการต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็กรวมทั้งมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆของศูนย์เลี้ยงเด็ก				

รายการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม			
	3	2	1	0
5. ร่วมเสนอแนะแนวทางการจัดงบประมาณของศูนย์เลี้ยงเด็กให้เหมาะสม				
6. มีส่วนร่วมในการรับบุคลากรเข้าทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็ก				
7. มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการของเด็ก				
8. ปัญหา				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

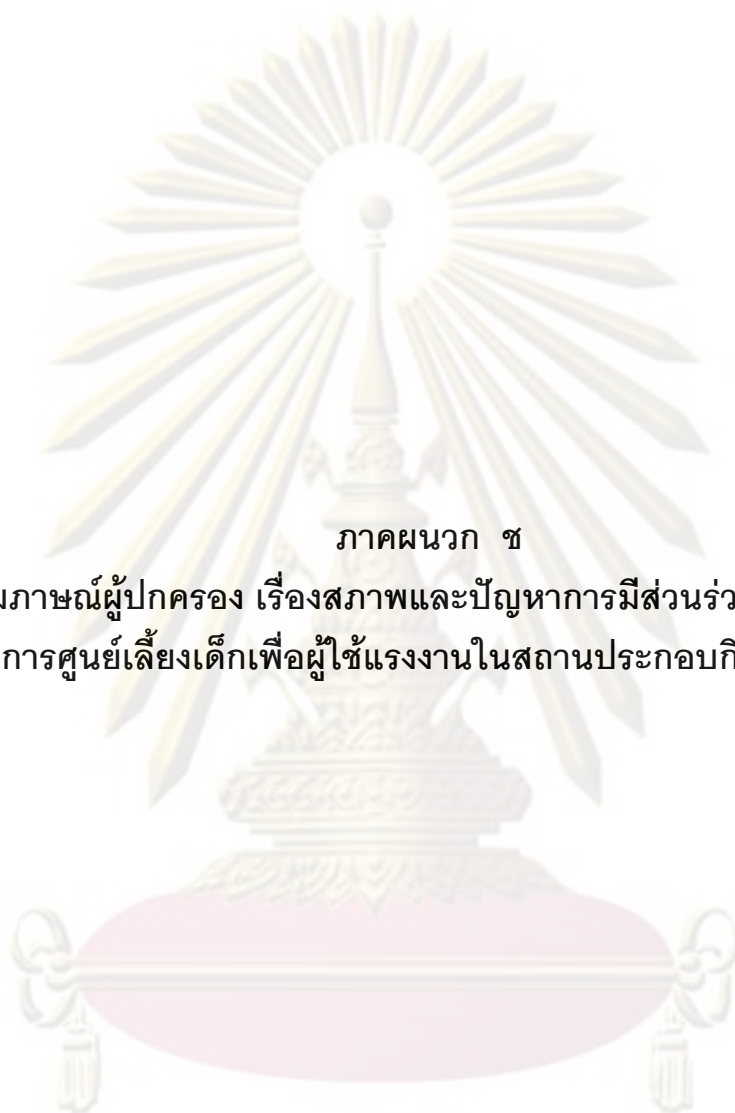
.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ช

แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก
เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการที่อยู่ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ

- 1) การติดต่อสื่อสาร 2) การเป็นอาสาสมัคร 3) การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน
- 4) การตัดสินใจ

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้ง 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ชื่อศูนย์เลี้ยงเด็ก.....

จังหวัด.....

ประเภทของสถานประกอบการ.....

วัน เดือน ปี

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สิ้นสุดเวลา.....น.

ที่ตั้งของศูนย์เลี้ยงเด็ก.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ.....
2. อายุ..... ปี
3. สถานะภาพการสมรส.....
4. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน.....บาท
5. ตำแหน่งงานที่ทำในสถานประกอบการ.....
6. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด.....
7. ความสัมพันธ์กับเด็ก.....
8. อายุของเด็ก.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการ

การติดต่อสื่อสาร

1. ท่านมีการติดต่อสื่อสารกับศูนย์เลี้ยงเด็กหรือไม่
 - () ไม่มี เพราะเหตุใด
 - () มี ด้วยวิธีการใด บ่อยแค่ไหน
 2. ศูนย์เลี้ยงเด็กมีการจัดให้ความรู้ผู้ปกครองหรือไม่
 - () ไม่มี
 - () มี ด้วยวิธีการใด เรื่องอะไร ท่านเข้าร่วมหรือไม่ เข้าร่วมบ่อยแค่ไหน
 3. ท่านต้องการให้ศูนย์เลี้ยงเด็กให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดบ้างมากที่สุดเพราะ
 4. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบมากที่สุดในการได้รับความรู้จากศูนย์เลี้ยงเด็กในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กคืออะไรและท่านมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร
 5. ข่าวสาร ข้อมูล ส่วนใหญ่ที่ท่านได้รับเป็นเรื่องใด ด้วยวิธีการใด
 6. ท่านอยากได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางศูนย์เลี้ยงเด็กด้วยวิธีการใดที่คิดว่าสะดวก และได้ประโยชน์มากที่สุด
 7. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบมากที่สุดในการติดต่อสื่อสารกับศูนย์เลี้ยงเด็กคืออะไร
- #### **การเป็นอาสาสมัคร**
8. ท่านมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์เลี้ยงเด็กจัดขึ้นหรือไม่
 - () ไม่เคย เพราะเหตุใด
 - () เคย กิจกรรมอะไร เข้าร่วมอย่างไร เข้าร่วม บ่อยแค่ไหน

9. ท่านได้ให้ความช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กในเรื่องสิ่งของหรือเงินบ้างหรือไม่
- () ไม่เคย เพราะเหตุใด
- () เคย ช่วยเหลือในเรื่องใด บ่อยหรือไม่
10. ท่านได้ให้ความช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กในด้านแรงงานบ้างหรือไม่
- () ไม่เคย เพราะเหตุใด
- () เคย ช่วยเหลือในเรื่องใด บ่อยหรือไม่
11. ท่านอยากให้ความช่วยเหลือศูนย์เลี้ยงเด็กในเรื่องใดมากที่สุด
12. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบมากที่สุดในการเป็นอาสาสมัครคืออะไรและท่านมีวิธีแก้ปัญหา
นั้นอย่างไร

การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

13. ท่านทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านหรือไม่
- () ไม่ทำ เพราะเหตุใด
- () ทำ กิจกรรมอะไรบ้าง บ่อยหรือไม่
14. ศูนย์เลี้ยงเด็กให้คำแนะนำอะไรบ้างเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน
15. กิจกรรมใดที่ท่านมักจะกระตุ้นหรือเตือนให้เด็กปฏิบัติตามที่ผู้ดูแลเด็กแนะนำให้ทำ
16. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบมากที่สุดในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านคืออะไรและ
ท่านมีวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

การตัดสินใจ

17. ท่านมีโอกาสมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจของศูนย์เลี้ยงเด็กเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์
เลี้ยงเด็กและการตรวจสอบการทำงานของศูนย์เลี้ยงเด็กหรือไม่
- () ไม่มีส่วนร่วม เพราะเหตุใด
- () มีส่วนร่วม ในเรื่องใด อย่างไร บ่อยหรือไม่
18. ท่านอยากมีโอกาสร่วมตัดสินใจในเรื่องใดของศูนย์เลี้ยงเด็กมากที่สุด
19. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบมากที่สุดในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับศูนย์เลี้ยงเด็ก
คืออะไรและท่านมีวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ(ถ้ามี)

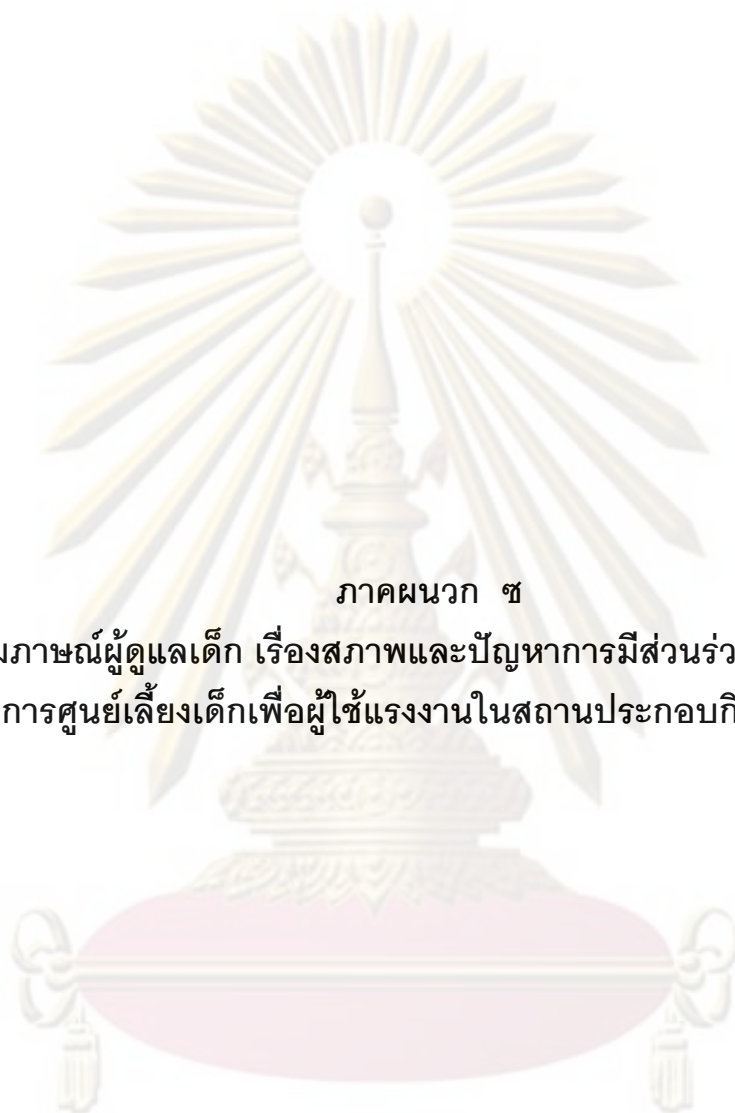
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ซ

แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก
เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก
เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็กฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการที่อยู่ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้งานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ 1) การติดต่อสื่อสาร 2) การเป็นอาสาสมัคร 3) การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน 4) การตัดสินใจ

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้ง 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ชื่อศูนย์เลี้ยงเด็ก.....

จังหวัด.....

ประเภทของสถานประกอบการ.....

วัน เดือน ปี.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สิ้นสุดเวลา.....น.

ที่ตั้งของศูนย์เลี้ยงเด็ก.....

สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของศูนย์เลี้ยงเด็ก

สภาพแวดล้อมภายใน.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพแวดล้อมภายนอก.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ.....
2. อายุ..... ปี
3. วุฒิกิจการศึกษาระดับสูงสุด.....สาขา.....
4. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
5. ประสบการณ์การทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
 ของสถานประกอบการ

การติดต่อสื่อสาร

1. ท่านมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองหรือไม่
 - () ไม่มี เพราะเหตุใด
 - () มี ด้วยวิธีการใดบ้าง และแต่ละวิธีมีการสื่อสารถึงเพียงใด
2. ศูนย์เลี้ยงเด็กมีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
 และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กหรือไม่
 - () ไม่มี เพราะเหตุใด
 - () มี จัดอย่างไร ความถี่ในการจัดมากน้อยแค่ไหนและลักษณะของกิจกรรมที่จัดเป็นอย่างไร
3. ท่านมีโอกาสให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการจัดสภาพแวดล้อม
 ที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในเรื่องใดมากที่สุด ด้วยวิธีการใด และยกตัวอย่าง
 เกี่ยวกับเรื่อง และเนื้อหาที่ท่านเคยให้ความรู้ผู้ปกครอง
4. ท่านต้องการให้ผู้ปกครองศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและ
 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในเรื่องใดมากที่สุด
5. ปัญหาในการให้ความรู้ผู้ปกครองที่ท่านพบมากที่สุดคืออะไรและมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

6. วิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองวิธีใดที่ดีที่สุดและได้ผลมากที่สุด
7. ปัญหาการสื่อสารระหว่างท่านกับผู้ปกครองที่พบมากที่สุดคืออะไรและมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

การเป็นอาสาสมัคร

8. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครหรือไม่
 - () ไม่มี เพราะเหตุใด
 - () มี กิจกรรมอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง
9. ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครในเรื่องใดมากที่สุด บ่อยแค่ไหนและท่านอยากให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยเป็นอาสาสมัครในเรื่องใดมากที่สุด
10. ปัญหาที่ท่านพบมากที่สุดในการจัดให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครเด็กคืออะไร และมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

11. ท่านมีกิจกรรมให้ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กที่บ้านหรือไม่
 - () ไม่มี เพราะเหตุใด
 - () มี ด้วยกิจกรรมอะไร ยกตัวอย่างกิจกรรม
12. ปัญหาที่ท่านพบมากที่สุดในการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านคืออะไรและมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

การตัดสินใจ

13. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของศูนย์หรือไม่
 - () ไม่มี เพราะเหตุใด
 - () มี เปิดโอกาสในเรื่องใด อย่างไร
14. ท่านอยากให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในเรื่องใดบ้าง เพราะเหตุใด
15. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบมากที่สุดในการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจคืออะไรและมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

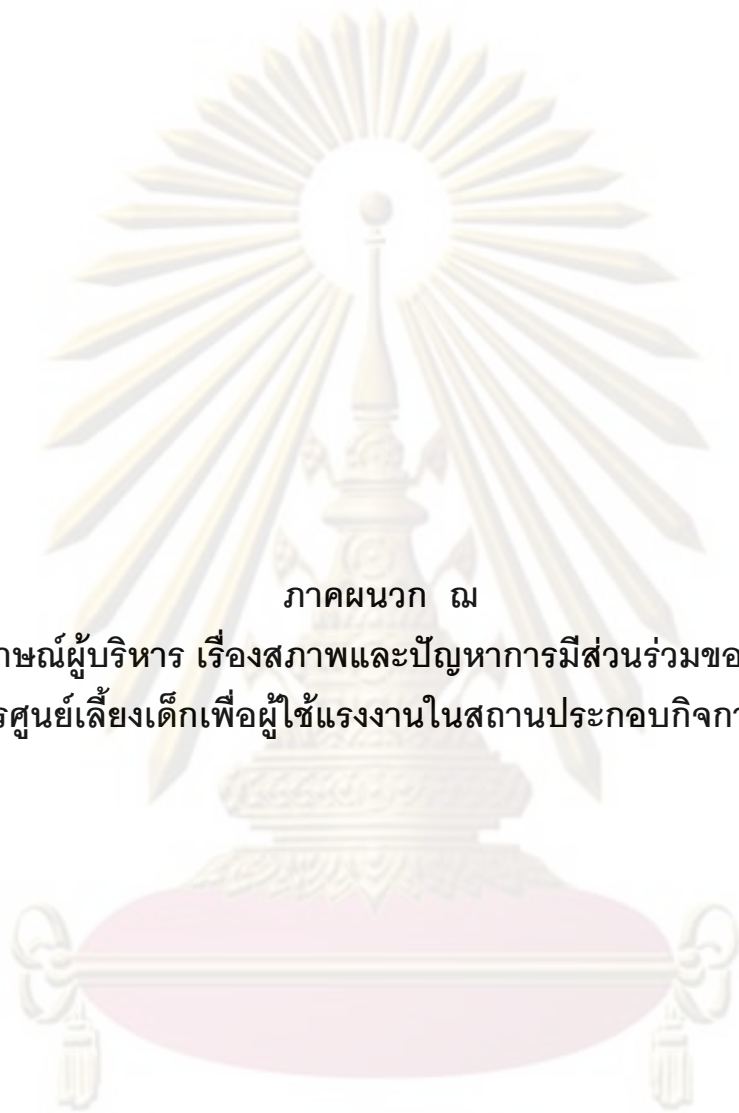
.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฅ

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร
เรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก
เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการที่อยู่ในโครงการศูนย์เลี้ยงเด็ก เพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบกิจการและชุมชน ใน 4 ด้าน คือ 1) การติดต่อสื่อสาร 2) การเป็นอาสาสมัคร 3) การส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน 4) การตัดสินใจ

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของสถานประกอบการ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ชื่อศูนย์เลี้ยงเด็ก.....

จังหวัด.....

ประเภทของสถานประกอบการ.....

วัน เดือน ปี

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สิ้นสุดเวลา.....น.

ที่ตั้งของศูนย์เลี้ยงเด็ก.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ.....

2. อายุ..... ปี

3. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด.....สาขา.....

4. ตำแหน่งงานของท่านในศูนย์เลี้ยงเด็ก.....

5. ประสบการณ์การทำงานในศูนย์เลี้ยงเด็กแห่งนี้.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ของสถานประกอบการ

การติดต่อสื่อสาร

1. ท่านมีนโยบายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างศูนย์เลี้ยงเด็กกับผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านมีนโยบายเกี่ยวกับการให้ความรู้ผู้ปกครองในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านมอบหมายงานแก่บุคลากรในเรื่อง การติดต่อสื่อสารอย่างไร
4. ท่านจัดสรรงบประมาณในเรื่อง การให้ความรู้ผู้ปกครองอย่างไร
5. ท่านจัดสรรงบประมาณในเรื่องการติดต่อสื่อสารอย่างไร
6. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบในฐานะผู้บริหารในการจัดการสื่อสารให้กับผู้ปกครองคืออะไร
และท่านมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

การเป็นอาสาสมัคร

7. ท่านมีนโยบายเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเป็นอาสาสมัครเกี่ยวกับหรือไม่ อย่างไร
ในด้านต่อไปนี้
 - 7.1 การจัดกิจกรรมตามวาระสำคัญต่างๆ
 - 7.2 การสนับสนุนด้านสิ่งของ งบประมาณ
 - 7.3 การสนับสนุนด้านแรงงาน
8. ท่านมอบหมายงานแก่บุคลากรในเรื่องการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัคร
อย่างไร
9. ท่านจัดสรรงบประมาณในเรื่องการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครอย่างไร
10. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครในศูนย์เลี้ยงเด็กที่ท่านพบ
ในฐานะผู้บริหารคืออะไรและท่านมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

การส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน

11. ท่านมีนโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุนให้ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการเด็กในแนวทางเดียวกับ
ศูนย์เลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร
12. ท่านมอบหมายงานแก่บุคลากรในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านอย่างไร
13. ท่านจัดสรรงบประมาณในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านอย่างไร
14. ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านที่ท่านพบในฐานะผู้บริหาร
คืออะไรและท่านมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

การตัดสินใจ

- 15. ท่านมีนโยบายเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เลี้ยงเด็ก และการตรวจสอบการทำงานของศูนย์เลี้ยงเด็กหรือไม่ อย่างไร
- 16. ท่านมีนโยบายให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องใดมากที่สุด และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องใดมากที่สุด
- 17. ท่านมอบหมายงานแก่บุคคลากรในเรื่องการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างไร
- 18. ท่านจัดสรรงบประมาณในเรื่องการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างไร
- 19. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบในฐานะผู้บริหารเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุดคืออะไรและท่านมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ(ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฏ
ภาพจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

รูปภาพที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอกของศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท จ

รูปภาพที่ 2 สภาพแวดล้อมภายในของศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก

รูปภาพที่ 3 ภายในห้องเรียนศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ง

รูปภาพที่ 4 เครื่องเล่นสนามศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค

รูปภาพที่ 5 ผู้ปกครองศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก เลี้ยงลูกขณะทำงาน

รูปภาพที่ 6 ลานกิจกรรมของศูนย์รับเลี้ยงเด็กบริษัท ข

รูปภาพที่ 7 สัมภาษณ์ผู้ปกครองศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ด

รูปภาพที่ 8 สัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ค

รูปภาพที่ 9 เด็กๆที่ศูนย์เลี้ยงเด็กบริษัท ก

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพัชรินทร์ จันทรส่องแสง เกิดเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2525 จังหวัด นครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เมื่อปีการศึกษา 2548 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2548

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย